

Ožujak 2008.

Broj 2. Godina I.

Besplatni primjerak

Buzetski list

Sovinjak nekad...

i danas

Uvodna riječ

Drage moje Buzećanke i Buzećani

Drugi broj našeg gradskog lista stigao je do vas u novoj, 2008. godini. Iako je protekao značajan dio godine, ipak bih i na ovaj način svima zaželio mnogo zdravlja, uspjeha i radosti u cijeloj 2008. godini.

Protekla godina bila je naporna, ali, vjerujem, iznimno uspješna za sve nas, a napose gospodarstvenike, obrtnike i poljoprivrednike. Godinu su obilježila velika ulaganja javnog sektora u infrastrukturu i nastavak investicijskog ciklusa razvoja Bužeštine.

Što nas očekuje u ovoj godini?

U prvom redu, moramo nastaviti dugogodišnji trend razvoja Buzeta i Bužeštine. Očekujem da će 2008. godina biti stabilna i uspješna, te da ćemo uspješno dovršiti sve projekte kao što su obnova i dogradnja Osnovne škole, sanacija odlagališta otpada Griža, gradnja kanalizacijske mreže u zoni Mažinjica i Svetom Martinu, gradnja nove zgrade TD „Park“, rekonstrukcija Ulice II. istarske brigade, gradnja i obnova mreže javne rasvjete, asfaltiranje putova te uređenje društvenih domova, kao i započeti cijeli niz novih koje su

predložili, ili će predložiti, mjesni odbori.

Uz to, vjerujem da će nam ova godina donijeti porast društvenog standarda, i to za sve generacije, od najmlađih do najstarijih žitelja našeg kraja. Temelj za realizaciju zajedničkih razvojnih projekata je međusobna suradnja, uvažavanje i zajednička želja da život na Bužeštini učinimo još boljim i ljepšim, te čuvanje i njegovanje ove divne i pitome prirode koju smo baštinili.

Na kraju, Buzetu u i budućnosti želim da njegovi Buzećani zadrže svoju poznatu upornost i radišnost, te da se jednakom pažnjom odnose prema viziji daljnjeg razvoja ovog grada:

Kako bi se učinilo moguće, treba uvijek pokušavati učiniti ono što se na prvi pogled čini nemogućim.

mr. sc. Valter Flego
gradonačelnik Grada Buzeta

SADRŽAJ:

2 Riječ gradonačelnika

PROJEKTI 4 Industrijska zona Mala Huba

5 Gradi se zgrada autobusnog terminala

POREZI 6 Lokalni porezi i doprinosi

GOSPODARSTVO 10 Delicia - proizvodi s oznakom hrvatske kvalitete

13 Poticaji u mljekarstvu

kvalitete

POD LADONJOM 7 Ivan Akrapović

IZBORI 12 Konstituiranje mjesnih odbora

16 i 20 Vijesti s Bužeštine

BAŠTINA 14 Mljekarstvo na Roštini

18 Selo Črnica

22 Kolinje u Kosorigi

KULTURA 24 Piquentina - zavičajna zbirka Bužeštine

26 Likovni stvaraoci Bužeštine

TRADICIJA 27 Buzetski karneval

TURISTIČKE STRANICE 32 Na dva kotača od Roča do Roča

SPORT 34 Jožef Rabič hrvatski rekorder u preletima

35 Sportske vijesti

36 Najbolji sportaši u 2007. godini

OBRAZOVANJE 38 Život buzetskih studenata

42 Srednjoškolci istražuju rijeku Mirnu

HUMANOST NA DJELU 40 Prva godina rada Doma za starije

i nemoćne

ZDRAVI GRAD 41 Potrebe samohranih roditelja

SAVJETI 43 Zdravlje - osteoporoza

44 Poljoprivreda - paunovo oko i štitaste uši

u maslinicima Bužeštine

46 Životinje - bjesnoća

STARE OBITELJI BUŽEŠTINE 48 Ivan Flego

BUZETSKE ČAKULE 49 Legenda o Bulažu

BUZETSKA KUCHARICA 50 Bakalar na bijelo

ĆIĆSKI LIST 51 Sanacija ceste Račja Vas - Veprinac

ŽIVOT 52 Fotografije mladenaca

53 Rođeni

INFO 54 Važnije ustanove u Buzetu

IMPRESSUM:

Buzetski list,
revijalno-informativni magazin,
godina I.,
Broj 2,
Ožujak 2008.
Izlazi 4 puta godišnje

IZDAVAČ:

Grad Buzet,
II. Istarske brigade 11, Buzet

ZA IZDAVAČA: Valter Flego

GLAVNI UREDNIK:

Ana Pisak

POMOĆNIK UREDNIKA:

Siniša Žulić

SURADNICI:

Ornela Rumena, Nenad Šćulac,
Božo Jakovljević, Mirjana Pavletić,
Nada Prodan Mraković,
Zdravko Miholić, Elvis Černeka,
Saša Arsić, Darko Matković,
Foto Mirko, Foto Festival

GRAFIČKA UREDNICA:

Sanja Vivoda Benac

TISAK:

Grafički zavod Hrvatske, Zagreb

NAKLADA: 2.500 primjeraka

KONTAKT:

Grad Buzet
(Za Buzetski list)
II. istarske brigade 11, 52420 Buzet
e-mail: buzetski-list@net.hr

ISSN 1846-7776

NASLOVNICA:

Bijela maškara Paola Brženda
(Snimila: Ana Pisak)

Industrijska zona Mala Huba

Nastavlja se gospodarski razvoj Buzeštine

Završena je prva faza radova: izgrađeno je 130 metara prometnice od spoja s državnom cestom prema zoni, završeni su zemljani i betonski radovi, izgrađena je oborinska odvodnja, asfaltiran kolnik...

Piše: Nenad ŠČULAC

Grad Buzet poznat je već niz godina po jakom gospodarstvu, posebice obrtništvu te je među prvima u bivšoj državi definirao industrijsku zonu Mažinjica. Tijekom godina, ta se zona uspješno popunjavala novim gospodarskim sadržajima da bi, s vremenom, postala pretijesna. Zbog rastućih potreba, ali i racionalnog raspolaganja prostorom i sprječavanja stihijske izgradnje, Gradsko poglavarstvo i Gradsko vijeće Buzeta su u kolovozu prošle godine donijeli Urbanistički plan uređenja industrijske zone Mala Huba 2, kojim definiraju sve buduće aktivnosti u toj zoni. Zatim su, u zadnjem tromjesečju protekle godine, uslijedili radovi na uređenju spoja prometnice na državnu cestu.

Završena cesta

Napravljeno je idejno rješenje raskrižja s državnom cestom te obavljani pripremni radovi na trasi ceste. Kako je promet u novoj industrijskoj zoni sve gušći, jer radi se o prometnici prema međudržavnoj granici sa Slovenijom, a da bi se izbjegla prometna gužva na budućem križanju, isprojektirana je "treća traka" za vozila koja će iz

pravca Buzeta skretati lijevo. Dosad je završena prva faza radova u kojoj je izgrađeno 130 metara prometnice od samog spoja s državnom cestom prema industrijskoj zoni. U toj fazi, koja je koštala oko 500 tisuća kuna, "Dira gradnja" iz Rijeke obavila je zemljane i betonske radove, izgrađena je oborinska odvodnja, te asfaltiran kolnik. Uz to, završena je "niska faza" javne rasvjete, odnosno položeni su kablovi za nju. Ona će se dovršiti nakon što se potpuno uredi prometnica prema industrijskoj zoni Mala Huba. U sljedećoj će se fazi rekonstruirati dio državne ceste u duljini od 250 metara, upravo kako bi se proširila zbog "treće trake". Ova faza je u pripremi, odobrena je sva projektna i građevinska dokumentacija, a očekuje se dobivanje građevinske dozvole.

Rast cijena zemljišta

Sve je to učinjeno kako bi se na vrijeme riješila infrastruktura industrijske zone i to do zemljišta koje je još uvijek u vlasništvu Republike Hrvatske, a od koje je Grad Buzet zatražio ustupanje vlasništva. Sama činjenica da se na tom području gradi industrijska

zona potači će rast cijene tamošnjeg zemljišta koje je u gradskom vlasništvu, a radi se o šest tisuća četvornih metara uz samu državnu cestu. Prema Prostornom planu uređenja Grada Buzeta gospodarska zona Mala Huba 2 je, iza gospodarskih zona Mažinjica i Sv. Ivan, površinom treća gospodarska zona, s oko 15,7 hektara zasad posve neizgrađenog prostora.

U korist zaštite okoliša

Kada gradnja industrijske zone bude dovršena očekuje se, uz pozitivne ekonomske i učinke u zaštiti okoliša, njen značajan utjecaj na racionalno planiranje gospodarskih sadržaja i na njihovo usmjeravanje u za to predviđene zone koje će biti komunalno opremljene. Naime, na prostoru Grada su proizvodno-obrtnički sadržaji, skladišta i slično, smješteni često izdvojeno ili u sklopu naselja, gdje zbog svojih tehnoloških procesa teško udovoljavaju kriterijima zaštite okoliša, odudaraju od drugih građevina, zauzimaju vrijedne površine, a uz to nemaju odgovarajuće mogućnosti razvoja. Uočava se, međutim, trend premještanja proizvodnih pogona prema sjeverozapadu područja

Grada Buzeta, u što se uklapa i gradnja nove gospodarske zone.

Šansa za poduzetnike

Time se ujedno potvrđuje ekonomska opravdanost uređenja gospodarske zone, kako zbog potrebe za prostorom, tako i zbog mogućnosti poduzetničkih ulaganja ali i otvaranja novih radnih mjesta. Naime, upravo nedostatak prostora, odgovarajuće namjene i opremljenosti, u ovom trenutku ograničava razvoj pojedinih gospodarskih grana. U novoj gospodarskoj zoni, kada bude završena, posao će, prema procjenama, naći oko 300 radnika. Iako prostorne mogućnosti zone omogućavaju i veći broj zaposlenih, to se zasad ne očekuje budući da će proizvodni pogoni ipak činiti samo dio gospodarskih sadržaja u zoni. Prema planu građevinsko zemljište čini 64 posto od ukupno 100.000 četvornih metara površine. Od toga će se izgraditi 40 posto ili oko 40.000 četvornih metara gospodarskih zgrada s ukupnom bruto izgrađenom površinom od najviše 92.000 četvornih metara.

Počela gradnja zgrade
autobusnog terminala

Buzet dobiva moderne kolodvor

Zemljište je dano u zakup tvrtki „Samoborček“
na 30 godina. Poslije toga Grad ponovno postaje
vlasnik autobusnog kolodvora

Piše: Nenad ŠĆULAC

Širenje i razvoj grada Buzeta posljednjih desetljeća nametnuli su potrebu gradnje suvremenog autobusnog kolodvora, kakav dosad u Buzetu nije postojao. Naime, većina će se sjetiti da su se autobusi godinama zaustavljali na za to neprikladnom mjestu, na Trgu Fontana. Budući da gradska vlast želi preurediti Trg Fontana u modernu urbanu pješačku zonu, bilo je nužno preseliti stajalište autobusa, a sve se to poklopilo i s potrebom gradnje autobusnog kolodvora uz glavni prometni pravac. Zbog toga je Grad još 2002. godine napravio projekt i zatražio građevinsku dozvolu za gradnju autobusnog kolodvora. Cijeli projekt građevinski je podijeljen u tri faze. U prvoj je sagrađena infrastruktura i peroni, odnosno prometnica s parkiralištem i oborinska odvodnja sa separatorom ulja i masti, u drugoj je izgrađena nadstrešnica autobusnih perona, a u trećoj završnoj fazi gradi se zgrada kolodvora. Cijeli će kolodvor, kad bude gotov, zauzimati površinu od 5.832 četvornih metara.

Najskuplja treća faza

Grad Buzet je, dakle, tijekom 2003. i 2004. godine

završio prve dvije faze, te se tada krenulo u traženje potencijalnog koncesionara koji bi sagrađio kolodvorsku zgradu. To je bilo nužno stoga što je u toj fazi najveći trošak cijele investicije, a gradske su vlasti utvrdile da bi se samostalnom izgradnjom potrošila znatna proračunska sredstva Grada, odnosno svih naših građana.

Najrazumnije je rješenje zato bilo da zgrada bude izgrađena sredstvima trgovačkog društva kojem je osnovna djelatnost prijevoznništvo i koje će najbolje moći valorizirati kolodvor, odnosno oplemeniti ponudu Buzeta u putničkom prometu. Ako se ukaže potreba, odnosno ukoliko postoje tržišni uvjeti, omogućit će se cjeloviti lokalni prijevoz putnika, kao i proširiti mogućnosti putničkog prijevoza prema središtima Županije i većim hrvatskim gradovima.

Koncesija „Samoborčeku“

U prosincu prošle godine Gradsko poglavarstvo pokrenulo je postupak davanja prostora autobusnog kolodvora u zakup. Poslije toga raspisan je javni natječaj za dodjelu gradskog zemljišta u dugoročni zakup i na temelju natječaja prihvaćena

BOŽO GRGURIĆ I VALTER FLEGO

je kao najpovoljnija ponuda tvrtke „Samoborček“ d.o.o. Samobor.

Po prihvaćanju, sklopljeni su ugovori o zakupu građevinskog zemljišta i o osnivanju prava građenja. Tim ugovorima, Grad Buzet se obvezao dati zemljište u zakup na 30 godina, a „Samoborček“ je dužan u roku od 12 mjeseci izgraditi zgradu autobusnog kolodvora i potom je u zakupnom roku

koristiti i održavati. Poslije isteka roka od 30 godina, cijeli autobusni kolodvor sa zgradom vraća se na upravljanje Gradu Buzetu.

Ukupna vrijednost ulaganja predviđa se na oko 3,4 milijuna kuna, sukladno procjeni ovlaštenog vještaka građevinske struke, a što će na terenu kontrolirati nadzorni inženjer.

Olakšice na području Buzeta

Porezni obveznici na Bužeštini uživaju određene pogodnosti zbog statusa brdsko planinskog područja

Pripremila: Ornela RUMEN

Porez na dohodak

Sukladno Zakonu o brdsko-planinskim područjima i Zakonu o porezu na dohodak, tuzemnim poreznim obveznicima koji imaju prebivalište odnosno boravište na područjima od posebne državne skrbi i brdsko-planinskim područjima, priznaje se uvećani osobni odbitak u visini od 2.400 kuna mjesečno. Dakle, umjesto osobne olakšice od 1.600 kuna mjesečno, obveznicima poreza na dohodak u brdsko-planinskim područjima priznaje se olakšica od 2.400 kuna mjesečno što čini godišnju razliku od 9.600 kuna.

Područje Grada Buzeta ima status brdsko-planinskog područja. Porezni obveznici to pravo mogu iskoristiti u konačnom godišnjem obračunu poreza i

prireza na temelju podnesene porezne prijave.

Porez na dobit

Zakonski je propisana olakšica za porezne obveznike s brdsko-planinskog područja tako da porezni obveznici koji obavljaju djelatnost na brdsko-planinskom području i zapošljavaju više od 5 djelatnika u radnom odnosu na neodređeno vrijeme, pri čemu više od 50 posto zaposlenika ima prebivalište i boravište na brdsko-planinskom području najmanje devet mjeseci u poreznoj godini, plaćaju porez na dobit u visini 75 posto propisane porezne stope od 20 %, tj. stopa za obračun je 15 %.

Prerez na porez na dohodak

Na području Grada Buzeta nije uvedena obveza plaćanja prireza na porez na

dohodak.

Komunalna naknada i komunalni doprinos

Komunalna naknada za poslovni prostor utvrđena je prema vrstama djelatnosti i iznosu naknade po obračunskoj jedinici tj. četvornom metru površine, odnosno zoni u kojoj se prostor nalazi (komunalna naknada/m² = vrijednost boda x koeficijent namjene). Tako npr. za proizvodne djelatnosti naknada za četvrtu zonu iznosi 0,84 kune po četvornom metru površine, a za prvu zonu 1,22 kune po četvornom metru.

Komunalni doprinos plaćaju vlasnici za izgradnju ili dogradnju građevinskih objekata po kubnom metru planiranog prostora. Doprinos se utvrđuje po zonama, a kreće se od 30 kuna po kubnom metru za III.

zonu do 45 kuna po kubnom metru za I. zonu poslovnog prostora. Prema Odluci Gradskog poglavarstva postoji mogućnost plaćanja odjednom uz umanjenje obveze za 10 posto ili obročna i beskatna uplata obveze po osnovi komunalnog doprinosa na rok do dvije godine.

Gradski porezi

Odlukom Gradskog vijeća Grada Buzeta utvrđeni su slijedeći porezi: porez na potrošnju, porez na kuće za odmor, porez na tvrtku ili naziv i porez na korištenje javnih površina.

Porez na tvrtku plaćaju pravne osobe i fizičke osobe koje obavljaju samostalnu djelatnost.

Pravne osobe plaćaju porez od 500 do 1.500 kuna, a fizičke osobe (sukladno propisima o obrtu) od 400 do 800 kuna godišnje.

Ivan Akrapović

Svjetske kacige iz buzetskog pogona

Možeš teško hodati, može te glava boljeti, no bez znanja nema ničega. Onda moraš pošteno raditi sa svakim čovjekom, nikada ne pokušati prevariti nikoga, ni radnika, ni kupca, ni suradnika. To je najbolja reklama za danas, sutra i prekosutra. Mog unuka učim da čovjek čovjeka može prevariti ali teško da će ga opet susresti. Znanje je bogatstvo.

Ana PISAK

Ivan Akrapović uspješan je osamdesetčetverogodišnji poslovni čovjek iz Buzeta, rodom iz Zenice, čije se ime pročulo diljem svijeta. Akrapović je u Zenici završio tokarski zanat, sa 24 godine odlazi na Strojarski studij u Ljubljani, gdje samo osam godina kasnije otvara obrt za kojeg je izučio zanat. Iskusni obrtnik, vlasnik PAB-a (Plastika Akrapović) u svijetu je zapažen po svojim kacigama, posebice onim vatrogasnim, čija je specifičnost otpornost na toplinu te zaštita lica i cijele glave sve na okolo. U više od pola stoljeća neumornog rada taj je, i danas vrlo vitalan, čovjek potvrdio radišnost i marljivost Buzecana kakvom se mogu ponositi samo rijetki krajevi. Skromnost i samozatajnost te nadasve poštenje, vrline su koje mu pripisuju oni koji ga poznaju. Ivan Akrapović je svojim radom dao poticajnu notu buzetskom gospodarstvu i razvitku siromašnog i oskudnog kraja čije ga je stanovništvo objeručke dočekalo 1976. godine kada u Buzetu počinje graditi svoj život.

Što je bilo presudno za Vaš dolazak u Buzet?

- U Buzet sam došao jer su mi kolege rekle kako je život u toj maloj sredini jako liberalan. U Ljubljani sam uvijek imao problema zbog toga što sam govorio ono što sam mislio. Čovjek ne zna kako da izdrži, a da ne kaže ono što vidi. Šutnja je ludilo! Mještani

Bežeštine su me jako lijepo prihvatili. Moja je žena, međutim, bila jako pogođena tom selidbom. Bila se naviknula živjeti u Ljubljani, velikom gradu u kojem ima sve pri ruci. Ovdje smo došli stanovati u sobicu od tek nekoliko kvadrata, a u Ljubljani smo imali kuću od 300 četvornih metara i radionicu veličine kakva je ova danas u Buzetu. No, bilo je toliko problema da nismo imali izgleda za opstanak. Stalno su nam dolazile kontrole, tako da je preseljenje u Buzet bilo najbolje rješenje. Prvih godinu dana sam i dalje imao obrt u Ljubljani. Putovao sam svaki dan. U samo dvanaest mjeseci prešao sam 88 tisuća kilometara i opet sam ostao živ. Takve stvari čovjeka nauče živjeti. Ljudi koji su me doveli u Buzet već su bili obrtnici. Preporučili su me na Općini i ubrzo sam dobio parcelu za gradnju. Neko vrijeme sam vodio djelatnost u privatnoj kući, zatim sam sagradio ovu u kojoj radimo i dan danas. Kad sam došao ovamo neki je službenik tražio da obavimo razgovor o maloj privredi. Sjećam se da mi je tada žena vikala sa balkona: «Ivo, šuti! Sad se više nemamo kuda seliti!».

Svoju bogatu stvaralačku karijeru ste započeli u Ljubljani 1956. godine proizvodnjom patentne olovke. Zastupali ste prodaju širom cijele bivše Jugoslavije. Ubrzo ste se počeli baviti tehničkom plastikom za kuglične ležajeve, a izrađivali ste zupčanike te mehanizam za ležajeve brisače prozora za Crvenu zastavu.

5 pitanja, 5 odgovora

1. Koliko vremena dnevno provodite u radionici?

Od sedam ujutro do šest navečer s time da napravim pauzu za doručak i ručak.

2. Koliko kaciga proizvedete godišnje?

Godišnje oko 30.000 tisuća, dnevno oko 130 komada. Na početku smo izrađivali po 25 kaciga dnevno.

3. Na koje tržište plasirate vaše proizvode?

Uglavnom u Italiju, Češku, Poljsku, nešto malo u Rusiju, te na Bliski i Daleki istok.

4. Koje nagrade ste dobili za vaše proizvode?

Bilo je svega; pohvala, medalja, priznanja, Zlatne kacige u Moskvi... ali od toga nema ništa!

5. Jesu li se Buzećani promijenili u posljednjih 50 godina?

Jesu. Prihvatili su situaciju onakva kakva je.

- U to se vrijeme pravilo velike razlike između društvenog i privatnog sektora. Na kupljenu robu sam morao platiti 40 posto poreza na promet. Nabava materijala je bila strogo uvjetovana, kupovati se moglo isključivo od određenih firmi, tako da me je roba stajala 50 posto više nego društvene proizvođače. Ako sam radio preko ljubljanske zadruge zamaglila bi se slika plaćanja. Novac sam čekao i po godinu dana, iako sam znao da je krajnji kupac već odavno platio.

U Buzetu je situacija bila nešto drukčija. Voditelj zadruge je bio jako korektan i pošten. Istog dana kad je kupac platio robu, platio bi i on meni. Kontrole su me i dalje strogo nadzirale, no sve je štimalo. Nastavio sam se baviti tehničkim proizvodima za tekstilnu industriju. Izrađivali smo vješalice za odijela. Nešto malo proizvoda smo radili za Željezaru u Sisku.

Počeo sam s pet radnika, koliko je bilo najviše dozvoljeno. Zatim sam, na ženino ime, zaposlio još pet djelatnika, tako da sam prije raspada Jugoslavije imao 45 zaposlenih. Kasnije su neki radnici otišli u Italiju, neki su se vratili u BiH. Trenutno zapošljavam 20 osoba, od toga je polovica onih koji su počeli raditi 78.-79. godine. Ovdje su ostavili svoj radni vijek i život, i ja to poštujem.

Osamdesetih godina gotovo da nije bilo domaćinstva na Buzeštini koje nije bilo u kooperaciji s Vama?

- Mjesečna prodaja je tada iznosila oko 1,5 milijuna kutija za ruževe. Jednom smo u mjesec dana napravili čak 3 milijuna komada. Izvezili smo ih u Rusiju. To se prodavalo kao zvijezde! Kutije je slagalo 40 obitelji iz Buzeštine. Ako netko nije radio dobro dobio je robu natrag da popravi, bez ikakvih prigovora. Ako je to još jednom napravio loše, onda za njega više nije bilo posla. Ljudi su se navikli da trebaju biti vrijedni, pa su puno i radili. Tehničke predmete smo radili sve do rata. Nakon toga smo počeli proizvoditi radničke kacige. Prodaja je išla odlično, posebice na ruskom tržištu sve dok ih Rusi nisu sami počeli proizvoditi. Godine 1995. krenuli smo u proizvodnju vatrogasnih šljemova. Na njih se nije plaćala carina prilikom uvoza u zemlju, pa je to bio ujedno i presudni faktor dobrog plasmana.

Specifičnost Akrapovićevih vatrogasnih kaciga jest da su izrađene od posebne legure plastike,

otporne su na udarce, lagane i izdrže 15 minuta na 265 Celzijevih stupnjeva, a da se pritom ne deformiraju. Gorjeti počnu tek na otvorenom plamenu odnosno pri temperaturi od 950 Celzijevih stupnjeva...

- Uvijek sam govorio da kaciga mora zaštititi čovjeka i to cijelu glavu i lice. Danas proizvodimo sedam vrsta kaciga za vatrogasce, te četiri tipa radničkih. Pri izradi u svaku stvar se treba uživiti, raditi je dušom i srcem, ili je ne treba ni raditi. Za mene je posao zabava. I moji se radnici jako trude. Veseli su kad napravimo nešto dobro i lijepo. Moj mi se unuk smijao kad sam rekao da novi proizvod moram najprije pokazati radnicima, da vidim što će moj alatničar reći, hoće li mu se dopasti. Tada me je unuk upitao: «Pa zašto? Ti si gazda!» E, pa više ljudi više zna. Nisu sve glave podjednake, a kaciga mora služiti svojoj namjeni. Nema tu nikakvog apsolutizma. Skromnost i radišnost važi za svakoga, pa tako i za mene.

Kina je danas svjetska velesila koja svoje proizvode izvozi po cijelom svijetu. Vi činite baš suprotno - jedan ste od rijetkih Hrvata koji svoje proizvode izvozi na kinesko tržište?

- Na kinesko tržište sam se uspio probiti vrlo jednostavno. Ne radi se o nikakvoj tajni, niti akrobaciji. Kinezi su prisutni na svakom sajmu. Tamo razmijenimo prospekte i dogovorimo posao. Čovjek na sajmu puno nauči i vidi. Kupci dođu i traže sitne korekcije, a sve to dobro dođe kao povratna informacija. Sve proizvode projektiram sam. Iako smo visoko specijalizirani za vatrogasnu opremu, izrađujemo i zaštitne maske, kacige i kape. Za razliku od velikih svjetskih poduzeća koja imaju tek jednu kacigu, mi ih već imamo tri. Razlog je što ja proučavam obradu i materijale, uživim se u svaku situaciju.

Što je bilo odlučujuće u životu da postignete uspjeh na kojem Vam mnogi zavide?

- Samo znanje. Možeš teško hodati, može te glava boljeti, no bez znanja nema ničega. Onda moraš pošteno raditi sa svakim čovjekom, nikada ne pokušati prevariti nikoga, ni radnika, ni kupca, ni suradnika. To je najbolja reklama za danas, sutra i prekosutra. Ja mog unuka učim da

čovjek čovjeka može prevariti, ali teško da će ga opet susresti. Znanje je bogatstvo.

Jeste li u životu postigli sve što ste htjeli?

- Ne. Da je bio drukčiji sistem, bio bih puno toga više napravio. Tadašnji režim nije dozvoljavao uvoz strojeva, pa smo strojeve uvozili u dijelovima. Uvoz jednog stroja je znao trajati i po godinu dana, što je zločinačka sabotaža. Moji bi se radnici naučili prije raditi s modernom tehnologijom, pa bi i znanja bilo više. Ovako nije bilo prilike za učenje.

Što se promijenilo u Buzetu od vremena kad ste došli pa do danas?

- Promet s Italijom se drastično smanjio. Tvornica je bilo tada, ima ih i sada. Mnogo ih je propalo, ali su se ljudi okrenuli drugim profitabilnim djelatnostima. Trgovine su danas daleko bogatije. U ugostiteljskim objektima se može pronaći izvrsna hrana. Život u malenoj sredini je puno ljepši nego u velikim gradovima. Krajolik je predivan, ne hodam puno jer me noge bole, no ljepota života u Buzetu je neopisiva. Dođeš negdje popiti kavu i ne prođeš putem a da te netko ne pozdravi. Ljudi vole popričati sa mnom i to je jedna vrsta ljepote. Ljepota života je u malim gradovima, a ne u velikim.

Imate 84 godine. Razmišljate li da vašu proizvodnju prepustite nekom mlađem, nije li vam dosta posla?

- Nedavno je u Buzet došao raditi moj dvadesetosmogodišnji unuk Mihael. Bio sam jako veseo. U poslu se već iskazao, a i radnici su ga zavoljeli. Oduvijek smo bili jako povezani pa mislim da će on biti dobar nasljednik. I kad ne radim, radim - čitam dnevne novine, tehničku literaturu, te ruske i njemačke časopise. Tako dolazim do novih spoznaja kakve su potrebe tržišta i što ima novoga. Do 100. rođendana nedostaje mi još samo 16 godina, no ipak treba raditi. Tijelo proizvodi nove moždane stanice samo ako ih zaposliš nekim novim izazovom, odnosno razmišljanjem, ako ne, propadnu. Dok god si živ, do zadnjeg dana treba nešto razmišljati, raditi i željeti. Ja trenutno razmišljam o kacigama.

Delicia - proizvodi s oznakom hrvatske kvalitete

Keksi iz Štrpeda pobjeđuju uvozne

Bio sam zaposlen u veletrgovini hrane. Primijetio sam da određenih proizvoda, primjerice keksa s kapljicama čokolade ili pak onih integralnih, u Hrvatskoj nema, te da se oni isključivo uvoze iz drugih zemalja. Tako sam došao na ideju da otvorim svoj privatni posao. U početku je bilo jako teško.

Ana PISAK

«Delicia», tvrtka u vlasništvu Bužecana Dražena Horvata, sa sjedištem u Štrpedu, osnovana je 1997. godine. Na razgovor s njim potaklo nas je ponajprije uspješno poslovanje ove male tvrtke, te dodjela certifikata Hrvatske gospodarske komore za oznaku «Hrvatska kvaliteta» čime se ističe među bužetskim tvrtkama i poduzetnicima. Mlada tvrtka za proizvodnju specijalnih finih peciva, trgovinu i usluge, danas zapošljava deset radnika. O povijesti bužetskog ponosa priča nam Dražen Horvat.

- Bio sam zaposlen u veletrgovini hrane. Primijetio sam da određenih proizvoda, primjerice keksa s kapljicama čokolade ili pak onih integralnih, u Hrvatskoj nema, te da se oni isključivo uvoze iz drugih zemalja. Tako sam došao na ideju da otvorim svoj privatni posao. U početku je bilo jako teško. Nismo znali kako se keksi uopće prave. Srećom, upoznali smo jednog vrsnog slastičara i jednog tehnologa koji su se znali baviti tim poslom. Prvo vrijeme sam

radio sam, i to u prostorijama u kojima radimo i dan danas. Potom smo zaposlili još jednu radnicu i tako je sve krenulo.

Krajem devedesetih svi su se keksi u Hrvatskoj zaslađivali bijelim šećerom. Vlasnici «Delicie» taj su sastojak htjeli izbjeći.

- U to je vrijeme postojao samo jedan domaći proizvod za dijabetičare. Situacija nije ni danas puno bolja. Keksi bez šećera, namijenjeni ponajprije onima koji boluju od šećerne bolesti, su se u pravilu uvozili.

Kad smo počinjali znali smo da nas očekuje kompliciran posao, ali isto tako smo znali da će keksi bez šećera biti naš artikl. Zašto bi se uvozilo nešto što se može napraviti i kod nas?!

Naziv iz ankete

Od samog ste početka imali ideju da vaši proizvodi ne smiju sadržavati umjetne tvari; boje, konzervanse, emulgatore, pojačivače okusa...

- Prvi artikl smo pravili po starom talijanskom receptu, na bazi kukuruznog brašna. Taj proizvod danas više ni ne pravimo. Kad smo počeli, uočili smo kako je bolje da naši proizvodi ne sadrže nikakve dodatke, pri tome smo ostali sve do danas. Veliku pažnju pridajemo i ambalaži. Još uvijek nismo zadovoljni njenim izgledom. Kad ste mala tvrtka onda nemate pristupa velikim proizvođačima ambalaže. Na početku smo koristili ambalažu od umjetnog materijala što nam nikako nije odgovaralo. Sada rabimo ambalažu od papira, a potrudili smo se oko dizajna.

Imena "Delicijinih" keksa nastala su na temelju sastojaka koje sadrže. Primjerice, proizvod «IntegraliX» je tako nazvan jer sadrži integralno brašno, «ChoccoBoom!» po čokoladi, «Cerealo» po talijanskom nazivu za sjemenke.

- Tijekom faze razvoja i raznih isprobavanja svaka vrsta keksa prođe nekoliko anketa. Prilikom davanja novog proizvoda na kušanje našim klijentima, radnicima i kupcima napravimo anketni listić koji, među ostalim, sadrži nekoliko prijedloga naziva. Ispitanici mogu dodati svoje ideje, složiti se s našima ili ih djelomično izmijeniti. Neki keksi su upravo dobili naziv po prijedlogu anketiranih osoba. Ta su imena bila usvojena jer su se pokazala najboljima. Ideja je da proizvodi bez šećera završavaju na «X». Ti keksi sadrže posebna i nadasve zdrava vlakna.

Širi se izvoz

Krajem ožujka odnosno početkom travnja «Delicia» počinje s proizvodnjom novog i

originalnog proizvoda: ČokoliX-a, keksa s čokoladom bez šećera?

- U proizvodnji imamo redovnih 10 artikala s time da pravimo i neke specijalne proizvode koji se ne mogu kupiti u dućanu. To su kekci za ugostiteljstvo, pakirani pojedinačno, te kekci sa tartufima. «ČokoliX» će nam biti trinaesti proizvod.

Originalnost i kvaliteta omogućili su plasman buzetskih delicija na inozemno tržište. Kamo ih izvozite?

- Za sada proizvode izvozimo u Sloveniju i Makedoniju. Za druge zemlje se nismo usudili ni raditi, jer nismo imali dovoljno veliki kapacitet. U budućnosti će vjerojatno taj dio ojačati. Imamo neke kontakte u Njemačkoj, a interes postoji i u Velikoj Britaniji.

«Delicia» je prošle godine proslavili 10. godišnjicu rada. Kakva je bila na poslovnom planu 2007. godina?

- Lani smo proizveli nešto manje od 80 tona kekca. To je bila najuspješnija godina otkako postojimo. Svaka godina nam je uzlazna. Prodaja godišnje raste za 20 do 30 posto. Potražnja je jako velika. Relativno dobro smo pozicionirani kod velikih trgovačkih lanaca. Poštuju to što nemamo padova u kvaliteti, što smo uredni po pitanju rokova isporuke. Dobivamo i dobre rezultate u okviru ISO programa na temelju kojeg imamo redovno anketiranje kupaca.

- Za sada imamo tri nivoa anketiranja; to su veliki kupci i njihove komercijale, mali kupci odnosno direktno mišljenje trgovaca, a od lani imamo i anketu na Internetu gdje potrošači ocjenjuju naše artikale. Anketa nam je vrlo interesantna jer otkriva koja je struktura naših kupaca te, ono što je najbitnije, kakvo je mišljenje krajnjih kupaca. Po pitanju kvalitete nismo nikada

pali i mislim da je to presudni faktor našem uspjehu.

Novi pogon

Može li se "Delicia" nazvati obiteljskom tvrtkom?

- Naravno da da. Od obitelji smo zaposleni samo ja i supruga, no toliko smo mali da djelujemo kao obitelj.

Jedino ste buzetsko poduzeće čiji proizvodi nose oznaku «Hrvatska kvaliteta»?

- Slučajno sam bio na jednom seminaru i iznenadilo me kad sam vidio strukturu po regijama tko nosi znak hrvatske kvalitete. U cijeloj Istri, što se tiče hrane i pića, nitko nije imao taj certifikat. To je bilo 2004. godine. Učinilo nam se da bismo mogli konkurirati za tu oznaku, pa smo se prijavili, a zatim i poslali uzorke Hrvatskoj gospodarskoj komori. Krajem 2005. Hrvatska gospodarska komora nam je dodijelila znak „Hrvatske kvalitete“ za 4 proizvoda bez šećera sa djetalnim vlaknima („CerealiX“, „IntegraliX“, „VitaliX“, „ZobeliX“). Ljudi u Hrvatskoj su prilikom kupnje domaćih proizvoda puno sigurniji u kvalitetu nego kad kupuju one iz uvoza.

Sredinom ožujka selite se u novi, veći pogon.

- Promjena će biti jako velika. Moći ćemo uvesti ventilaciju, opremu za automatsko pakiranje. Radni uvjeti će biti daleko bolji. Pogon će biti pod klimom, sirovine će se puno kvalitetnije uskladištavati i razvrstavati, a moći ćemo i više proizvoditi.

Planovi za 2008.?

- Osnovni cilj da se udomaćimo u novoj okolini, da se «ČokoliX», koji je već godinu i pol spreman, pojavi na tržištu jer su trgovci vrlo zainteresirani. Plan je povećanje proizvodnje te povezivanje s turističkim kućama.

Tajna uspjeha

Ako imate puno volje, volite to što radite i ako ste u tome ozbiljni i odgovorni, bit ćete uspješni. Bitno je postaviti si neki cilj, voditi računa o svojim radnicima i dobavljačima. I kad se dogodi da vam zatreba pomoć onda su oni ti koji će prvi priskočiti. Kad znate što hoćete uvijek se pojavi i način kako to realizirati, kaže Dražen Horvat.

Priznanja kvaliteta

Proizvodi s oznakom Hrvatske kvalitete: „CerealiX“, „IntegraliX“, „VitaliX“, „ZobeliX“
Proizvodi sa smeđim šećerom od trske: „Cerealo“, „Integral“, „Kokosovi poljupci“, „Kakaosi“, „Čokolo“, „ChoccoBoom!“
Stalnost kvalitete i zdravstvenu ispravnost proizvoda potvrđuju: certifikat ISO 9001:2000 i HACCP dobiveni 2004. godine.

IZBORI

Održani izbori za članove vijeća mjesnih odbora

Pripremio: Nenad ŠĆULAC

Izbori za mjesne odbore na području Grada Buzeta održani su 25. studenoga 2007. godine, zajedno s parlamentarnim izborima. U popisu birača bilo je upisano 5.356 osoba od kojih je na glasanje izašlo 3.685 osoba (68 posto glasača) u 16 biračkih mjesta. Najveći odziv glasača zabilježio je novi Mjesni odbor Veli i Mali Mlun gdje je na izbore izašlo 84 posto birača. Nakon provedenih izbora, pristupilo se konstituirajućim sjednicama pojedinih vijeća na kojima su verificirani mandati članova vijeća mjesnih odbora i izabrani predsjednici:

M.O. BUZET:

Zlatko Zugan (predsjednik),
te članovi Robert Jakac, Mauro Merlić,
Miro Petohleb i Vladimir Vodopija.

M.O. BUZET - STARI GRAD:

Goran Jambrošić (predsjednik),
te članovi Marinela Ivančić, David Marfan,
Emil Prodan i Nadija Šestan.

M.O. KRUŠVARI:

Miljenko Prodan (predsjednik),
te članovi Petar Gržinić, Davor Jurada,
Mario Jurada i Ratko Klarić.

M.O. ROČ:

Valdi Glavić (predsjednik),
te članovi Ivo Glavić, Samanta Pavletić,
Marino Ivančić i Saša Pavletić.

M.O. SOVINJAK:

Mirjan Černeka (predsjednik),
te članovi Lino Bartolić, Vlado Jerman,
Kristijan Krt i Dejan Majer.

M.O. SVETI IVAN:

Nenad Stoković (predsjednik),
te članovi Milenko Krota, Rino Pavletić,
Robert Pernić i Damir Vivoda.

M.O. SVETI MARTIN:

Žarko Draščić (predsjednik),
te članovi Damjan Cerovac, Marin Draščić,
Damir Miklavčić i Igor Počekaj.

M.O. SVI SVETI:

Dragan Klarić (predsjednik),
te članovi Kristijan Klarić, Nenad Medica,
Elvis Prodan i Marino Prodan.

M.O. ŠTRPED:

Nenad Ratoša (predsjednik),
te članovi Dražen Fantinić, Branko Flego,
Stojan Jermaniš i Ratko Kajin.

M.O. VELI I MALI MLUN:

Igor Jakac (predsjednik),
te članovi Mirjan Cerovac, Saša Cerovac,
Dorijan Jakac i Miljenko Stanić.

M.O. VRH:

Dalibor Petohleb (predsjednik),
te članovi Armando Fabijančić, Kristijan
Jermaniš, Davor Paladin i Viljem Petohlep.

Gradskim poticajima do stočarske proizvodnje

Stočarima 275 tisuća kuna

Broj osjemenjenih krava i junica u šest godina pao je 45 posto što je alarmiralo bužetske gradske oce

Pripremila: Ornela RUMEN

Iako je Buzet tradicionalno stočarski kraj, gotovo da i nema značajnije stočarske proizvodnje osim govedarstva, i to samo zahvaljujući dugogodišnjem osiguranom otkupu mlijeka. Još prije pedesetak godina broj grla krupne i sitne stoke iskazivao se u desecima tisuća no, što zbog migracije stanovništva i ekonomskih promjena, što zbog većih troškova u proizvodnji (ispaša je gotovo napuštena), broj grla se drastično smanjio.

Prema podacima Veterinarske ambulante Buzet, broj osjemenjenih krava i junica je od 2000. godine kada je osjemenjeno 651 grlo značajno pao, te je u 2006. godini iznosio svega 361 (s područjem Općine Lanišće). Neprestano se smanjuje i broj gospodarstava usmjerenih na proizvodnju mlijeka za tržište, a s tim sve više opada i broj grla stoke.

Danas je u Bužetini jedno do tri grla po domaćinstvu a pritom je broj domaćinstava koja se bave tom djelatnošću u stalnom opadanju, pa se s pravom govori o stagnaciji i nazadovanju stočarske proizvodnje. Mnoga gospodarstva, posebice staračka, napustila su posve ovu vrstu proizvodnje.

Rastu troškovi otkupa

Organizirani otkup mlijeka provodi poduzeće PIK Rijeka RJ Mljekara posredno preko privatnog poduzetnika Guerina Glavića. Godišnji otkup iznosi od 750.000 litara od 65 kooperanata. I ovdje za usporedbu navodimo podatak da je u svibnju 2000. godine bilo 175 kooperanata koji su mjesečno isporučivali 122.500 litara mlijeka, a u svibnju 2007. godine taj broj je iznosio 64 kooperanta sa 67 700 litara isporučenog mlijeka.

Zbog smanjenja ukupne količine mlijeka, a jednake prostorne raštrkanosti, troškovi otkupa su znatno porasli. Dnevni put koji kamioni pređu do isporuke iznosi više od 230 kilometara, a na području samog grada oko 180 kilometara.

Problem ne predstavlja samo kilometraža već i vremenske prilike te složenost

terena. Održavanje otkupa mlijeka vrlo je značajno jer je uz tu proizvodnju povezan cijeli niz drugih djelatnosti, a pojedinim staračkim domaćinstvima to je jedan od glavnih izvora prihoda.

500 kuna za prvotelkinju

Zbog svega toga je Grad Buzet, uz ostale mjere za unapređenje stanja u poljoprivredi, ocijenio nužnim sufinanciranje proizvodnje i otkupa mlijeka. Dobivanje statusa brdsko-planinskog područja u srpnju 2003. godine omogućilo je veći priljeva poreza u gradski proračun.

Iz tih se sredstava u cilju zaustavljanja trenda opadanja stočarske proizvodnje, sufinancira proizvodnja kravljeg mlijeka sa 0,20 kuna po litri prodanog mlijeka, a proizvodnja ovčjeg i kozjeg mlijeka iznosom od 0,25 kuna po litri prodanog mlijeka. Osim toga, od 1. kolovoza prošle godine, a prema Odluci o sufinanciranju prijevoza mlijeka, pravo na novčani poticaj u iznosu od 0,10 kuna po litri otkupljenog mlijeka ima i prijevoznik mlijeka sa područja Grada Buzeta koji

sklopi Ugovor o sabiranju i prijevozu mlijeka sa PIK Rijeka.

U proračunu su osigurana i sredstva za sufinanciranje umjetnog osjemenjivanja krava i junica u visini od 100 kuna po osjemenjenoj kravi i junici. U cilju povećanja stočnog fonda, odobrava se i subvencija od 500 kuna po zadržanoj prvotelkinji, čime se potiču proizvođači na povećanje stočnog fonda iz vlastitog uzgoja. Planirana sredstva za ove namjene osigurana u proračunu Grada Buzeta ove godine iznose 275.000 kuna.

Signal malim gospodarstvima

Ovim mjerama potpore za obiteljska gospodarstva koja se bave stočarstvom, Grad Buzet želi zaustaviti trend smanjenja proizvodnje, odnosno poticati razvoj malih gospodarstava na svom području uz povećanje isplativosti i zarade za manja obiteljska gospodarstva te dati jasan signal svojim poljoprivrednim proizvođačima da će njihov proizvod i u budućnosti pronaći tržište i kupca.

Mljekarstvo na Roštini

Krave pomust u butigi

Prije dvadesetak godina u Ročkom Polju je bilo gotovo 150 grla, a danas se krave u štalama doslovce može nabrojati na prste jedne ruke. Unatoč gradskim poticajima za mljekarstvo, sve teži uvjeti za uzgoj i nikakva zarada od prodaje mlijeka u narednim će godinama najvjerojatnije u potpunosti ugasiti mljekarsku proizvodnju na ovom području

Siniša ŽULIĆ

„A ne, mi ne držimo više krave. Kada nam zatreba mlijeko, sada idemo „pomust“ u butigu ili Trst, jer se više isplati“, rekao mi je jednom susjed moje bake u Ročkom Polju, na upit drži li još uvijek krave za proizvodnju mlijeka. Mlijeko iz tetrapaka zamijenilo je prirodnu mliječnu emulziju, iz koje se osim jedne od glavnih prehrambenih namirnica uvijek radio sir, skuta ili neka druga mliječna delicija iz bakine kuhinje. Prije nekoliko smo se godina smijali vijestima iz bogatih europskih zemalja i Amerike, kako tamošnja djeca ne

znaju koje su boje krave, no kako stvari stoje takvo će neznanje ubrzo pokazivati i naša djeca, i to ne više samo ona gradska, jer se kravu uživo malo gdje više može vidjeti.

Krava sve manje

Ročko Polje je oduvijek bio kraj okrenut stočarstvu i mljekarstvu. Kraško područje nije pružalo mnogo mogućnosti za ozbiljnije bavljenje poljoprivredom, pa su Ročkopoljci poboljšanje kućnog budžeta godinama tražili u proizvodnji i isporuci mlijeka. Prije dvadesetak godina u tom najistočnijem

dijelu tadašnje buzetske općine bilo je gotovo 150 grla, a danas se krave u štalama doslovce može nabrojati na prste jedne ruke. No, sve teži uvjeti za uzgoj i nikakva zarada od prodaje mlijeka u idućim će godinama najvjerojatnije u potpunosti ugasiti mljekarsku proizvodnju na ovom području.

Muzilica puna prašine

Početak osamdesetih godina prošloga stoljeća tek se rijetke obitelji na Ročkom Polju nisu bavile mljekarstvom. Nekada je blizina željezničke pruge

pogodovala lakšoj prodaji, da bi se kasnije, kada se otvorila mljekara u Roču, ljudi okupljali svakoga jutra, nešto prije sedam sati, u seoskim mljekarnicama, u kojima se skupljalo mlijeko, koje se potom kamionima odvozilo na preradu.

Sjećam se da sam kao mali osnovnoškolac dio ljetnih praznika provodio kod djeda i bake na Ročkom polju i ponekad se rano budio kako bih s nonićem otišao predati mlijeko za taj dan. Nono Stanko bio je zadužen za evidenciju o predanom mlijeku, bilježeci pedantno svakoga jutra koliko je tko

donio bijele tekućine, koja se potom sipala u zajedničke posude, da bi i isplata na kraju mjeseca bila poštena. Nono je imao četiri krave koje je trebalo pomesti barem dva puta na dan. Iz tog je razloga posjedovao i automatsku muzilicu, što je u to vrijeme imala malo koja štala, no ona danas stoji na tavanu i sakuplja prašinu, podsjećajući tek na bolje mljekarske dane ovoga kraja.

Jutarnje tračanje

Male su seoske mljekarnice imale u to vrijeme znatno veće značenje od samog skupljališta mlijeka. Bilo je to mjesto gdje se odmah ujutro moglo saznati sve događaje i tračeve, te vesele i tužne vijesti koje su prethodne večeri kolale selom. Razmjenjivala su se ovdje i iskustva oko sjetve, je li dobra luna za ići vadit krumpir te hoće li jarko sunce na vrijeme osušiti sijeno. Na Ročkom Polju postojale su dvije takve stanice. Jedna se nalazila u centru sela, ispod škole u koju su mlijeko donosili mještani od Pahara i Krbavske Vasi, pa do Glavića i Buršića. U stanici u Žulicima sastajali su se proizvođači mlijeka iz Drage, Pavletića, Žulića i Premaca.

- Danas više nema zajedničkih sastajanja ujutro, već mlijeko sami moramo svakoga jutra odvoziti skupljaču, jer kamion cisterna dolazi u naše selo svakog drugog dana. To nam je jednostavnije nego da mlijeko moramo spremati u škrinju - govori o današnjem načinu otpreme mlijeka Mario Glavić jedan od vrlo rijetkih stanovnika Ročkoga Polja iz čije se štale još uvijek može čuti mukanje krava.

- Od obje krave koje imam dobije se dnevno oko pedeset litara mlijeka. To najviše ovisi o pasmini krava. Ima onih koje daju i više, ali je njihov vijek znatno kraći. Količinu mlijeka može se povećati davanjem dodatnih količina koncentrata u hranu, no mi im dajemo kako smo se naučili, a ostalo je sijeno koje se tijekom ljeta sprema. Nekada smo vodili krave na ispašu, no sada više ne. Danas je sve teže prelaziti cestu zbog velikog prometa, a i ne možemo više raditi kao nekada. Inače prije smo pasli krave na pašnjacima do blagdana Svih Svetih, to je bila nekakva granica. Nekada je bilo puno krava i malo sijena pa smo bili prisiljeni voditi krave na ispašu. Bilo je to i ekološki povoljno, jer su krave gnojile sjenokošu, pa je sijeno bilo kvalitetnije, a uz to su čistile korov - dodaje Mario.

Visoka kvaliteta mlijeka

Krava u ovom dijelu Bužeštine nema već više od deset godina. Mnogi će to pripisati zatvaranju mljekarnice u Roču, no Mario kaže kako su razlozi ipak nešto drugačiji.

- To nema veze sa zatvaranjem mljekarnice, iako je u to vrijeme proizvodnja mlijeka u ovim krajevima počela opadati. Ljudi jednostavno nema, a i baviti se proizvodnjom mlijeka više nije rentabilno. Mi proizvođači čak smo postigli bolju kvalitetu mlijeka od kada se ono vozi u Rijeku. Ako čuvaš mlijeko dobiti ćeš dobru grupu, a za to treba jako paziti kada muzeš da sve bude savršeno čisto. No, starimo i sigurno je da ćemo i mi jednoga dana morati prodati krave.

Seosko pojilo

Male mljekarnice tek su podsjetnik na nekad razvijen stočarski kraj

Muzilica preselila na tavan

Pokloni za Božić i Uskrs

Gradsko društvo Buzet Hrvatskog Crvenog križa organiziralo je akciju «Solidarnost na djelu» u kojoj je na prikupljanju sredstava sudjelovalo pedesetak buzetskih osnovnoškolaca. Zahvaljujući trudu i upornosti djelatnika gradskog Crvenog križa i djece, prikupljeno je više od 14 tisuća kuna. Tim je novcem za božićne blagdane nabavljeno 55 paketa, svaki vrijednosti oko 150 kuna. U želji da novogodišnji blagdani budu svima lijepi, djeca su podijelila pakete osobama slabijeg materijalnog stanja. Ostatak nepotrošenih sredstava poslužit će za kupnju poklona za Uskrs. (ap)

Umirovljenici se znaju zabaviti

Da godine nisu važne najbolje pokazuju vitalni članovi Gradske Udruge umirovljenika Buzet. Kad je u pitanju fešta, penzioneri se zaborave na svakodnevne probleme i bolesti, a noge ih ponesu pa znaju zaplesati sve do ranih jutarnjih sati. Dan nakon Božića bio je osobama treće životne dobi prigoda da isprate godinu koja je već za nama. U hotelu «Fontana» u Buzetu okupilo se tog dana više od 130 živahnih «penzića». Prigodnim riječima obratio im se predsjednik Udruge, Mario Pavletić.

- Udruga se tijekom godine bavila osiguranjem umirovljenika, organizirala je mjerenje gustoće

kostiju i davanje zdravstvenih savjeta, bavila se organizacijom susreta i izleta, pružala pomoć starijim i bolesnim članovima, kazao je predsjednik Pavletić.

Povodom božićnih i novogodišnjih blagdana 50 delegata Udruge je posjetilo 235 umirovljenika bolesnih i starijih od 85 godina (195 sa područja Buzeta, 18 iz Lanišća te 22 iz Livada). Oni su s umirovljenicima popričali o problemima koji ih najviše tište, o njihovom zdravstvenom stanju, a predali su im i prigodne poklone u vrijednosti od 15 tisuća kuna. Taj je novac Udruga prikupila od donacija poduzeća te iz vlastitih izvora. (ap)

Crveni Djedica razveselio najmlađe

I proteklih božićnih i novogodišnjih blagdana Djed Božićnjak je posjetio najmlađe Buzečane. U velikoj vreći koju je donio na saonicama, pronašao je prigodan poklon za svakog - mnoštvo slatkiša, lutaka, kamiona, bojica i školskog pribora. Ispraznivši vreću Djedica je pozvao svoje sobove i vratio se na Sjever, a iduće Nove godine u Buzet će ponovno stići s bezbroj darova. (ap)

Još jedno izdanje «Franine i Jurine»

U 86. godini postojanja popularni istarski kalendar Franina i Jurina doživio je svoje 54. izdanje. Novi broj tog godišnjaka, s najdužom tradicijom izlaženja u nas, tiskan je na 280 stranica, donosi 250 fotografija te sedamdesetak članaka pedesetorice autora. Uz istarske teme, petnaestak priloga sadržajno je i autorski već tradicionalno vezano i za riječko te kvarnersko područje. «Franina i Jurina» za 2008. godinu svojim vjernim čitateljima nudi članke tematski vezane za povijest, kulturu, baštinu i aktualnosti. Nakladnik tradicionalnog istarskog kalendara je izdavačko poduzeće „Reprezent“ iz Račica, a urednik Miroslav Sinčić. (ap)

Bacajući ruh opraštaju uvrede

Tradicija igranja „na ruh“ već desetljećima zaokuplja mještane Sv. Ivana na dan Pepelnice. Povijesna igra započela je kulminacijom nesnošljivosti među mlinarima kojih je u dolini Mirne bilo dvadesetak. Nekada davno tim je krajem vladalo siromaštvo, svatko je želio šaćicu brašna. Zbog velike konkurencije mlinari su se često svađali i činili zle stvari jedni drugima.

Jedne su se godine, na dan maškara, odlučili pomiriti. Zaklali su velikog ovna i njime se gostili cijeli dan. Na Pepelnicu su rogove zaklanog ovna bacili na pod i svatko je morao reći što ga muči i čime ga je drugi mlinar uvrijedio. Prozvani proizvođači brašna trebali su popraviti svoje greške. I tako su se mlinari, na vrlo domišljat način, pomirili. Tradicija neobične pomirbe traje i danas. Svake se godine, na dan Pepelnice, muški sudionici maškara iz Sv. Ivana nađu u dolini Mirne i bacajući ruh igraju po cesti sve do gostionice na Mostu gdje proslave pomirenje.

Pomiriti se, a da pritom ne trebaju platiti sudske troškove i odvjetnike, ove su se godine odlučili i stanovnici Paladina te Ščulaca, koji su također zaigrali na ruh po uzoru na Svetoivanjce. (ap)

Nadahnete Poropatove modne kreacije

Krajem protekle godine mladi buzetski dizajner Alen Poropat prvi se put predstavio u svom rodnom kraju. U holu Narodnog doma održana je modna revija na kojoj je perspektivni Bužečanin pokazao 12 pret-a-porter kreacija iz ženske kolekcije. Proljetni Intermezzo, kako ga je Alen nazvao, inspiriran je botaničkim vrtovima, dalekim putovanjima u egzotične krajeve te cvijetom orhideje koji svojom jednostavnošću i profinjenošću, na bijeloj podlozi, daje živahnost i razigranost svakoj kreaciji koja je oslikana i izrađena rukom dizajnera. Prozirnost cvjetnih motiva i jednostavnost kroja i linija zvijezda su vodilja ove kolekcije. Drugi dio kolekcije inspirirala je noć pod zvijezdama i te su kreacije obogaćene cocktail haljinama sa sjajnim dodacima na njima, baš kao i na jaknama, kazao je Alan Poropat, voditelj programa. Šarmantne manekenke dodatno je krasio nakit kojega su izradile Ljerka Bauman i Ivana Vasić, te stručno izrađene torbe i pojasevi s kopčama izrađenim prema idejama samog kreatora. Za make up se pobrinula Adrijana Jakac, a za frizure Rita Božić. Gošća revije je bila kreatorica Martina Obradović iz Dubrovnika. (ap)

Vatrogasci usavršili prvu pomoć

Javna vatrogasna postrojba Buzet u suradnji s buzetskom Hitnom medicinskom pomoći krajem veljače je organizirala dvodnevno stručno osposobljavajuće sedamnaestorice vatrogasaca. Na mjesto nesreće najčešće prvi izlaze vatrogasci stoga je jako bitno da upravo oni pruže adekvatnu prvu pomoć unesrećenome, sve do dolaska kola Hitne pomoći. Cilj vježbi je bio da se vatrogasci nauče što bolje

koristiti kvalitetnom spasilackom opremom koju posjeduju. U tome su im pomogle voditeljica Hitne medicinske pomoći Dalija Bilić i glavna sestra Dorian Bassiato. Zapovjednik JVP-a Buzet, Damir Fabijančić, izrazio je zadovoljstvo dobrom suradnjom dviju interventnih jedinica. Također, istaknuo je kako u posljednje vrijeme vatrogasci najčešće izlaze na tehničke intervencije. Takvih je u 2007. godini bilo 114 od ukupno 140 intervencija. (ap)

2. dani istarskih radijskih nakladnika

U studenome su u Buzetu održani 2. dani istarskih radijskih nakladnika. Susret je organizirala Istarska radio mreža, a na druženju su radijski djelatnici razmijenili iskustva, ali i razgovarali o problemima koji su zajednički svim radijskim postajama. Predsjednik

IRMA-e, Mirko Cetinski, naglasio je kako u Istri djeluje veliki broj medija, pa je održani okrugli stol na temu «Primjena nove zakonske regulative o elektroničkim medijima», te «Funkcije lokalnog medija u lokalnoj sredini» dobro došao mnogim radijskim izjaviteljima. (ap)

Ivana Majcan najbolja na Grobničkoj skali

Mlada buzetska pjevačica Ivana Majcan pobijedila je, odlukom žirija, na festivalu „Grobnička skala“ iako joj je to bio prvi nastup na tom prestižnom festivalu. Ivana se na festivalu predstavila pjesmom «Istina», autora Bruna Krajcara, početkom prosinca 2008. godine.

- Zbog jazz elemenata i teksta u istarskom dijalektu moja je pjesma bila drukčija od ostalih, pa se stoga nisam nadala pobjedi. Nakon proglašenja uslijedio je šok i neverjica. Pobjedničku pjesmu sam otpjevala plačući, ispričala je

Ivana.

Ivana Majcan pjevati je počela već u 5. razredu osnovne škole. Prve nastupe bilježi na Malom velikom mikrofону, a ljubav prema glazbi odvela ju je do Grobničke skale. Perspektivna pjevačica, čini se, neće ostati samo na jednoj pobjedi. Već ove godine namjeravala je sudjelovati i na MIK-u, no zbog nedostatka vremena za pripreme odgodila je nastup za iduću godinu. Na vidiku je još jedan veliki projekt za koji Ivana kaže da će još malo pričekati prije nego ga obznani. (ap)

Veliki show malih «Grdelina»

Buzetski je kraj poznat po svojoj glazbenoj tradiciji. Glazbeni talenti počinju se stvarati već od malih nogu. Da i oni najmanji mogu prirediti vrhunsku priredbu dokazali su mališani dječjeg vrtića «Grdelin», nastupajući u prosincu na 7. Malom malom mikrofону. Sramežljivi i lučkasti, kvalitetnih vokala i izvrsnih interpretacija «Grdelini» su ponovno napunili veliku dvoranu Narodnog doma.

Pjevali su iz sveg glasa, a kako i ne bi kad su im ruke brojnih oduševljenih roditelja, djedova i baka neumorno pljeskale. Radili su i fotoaparati, snimalo se kamerama, bilježio se svaki trenutak premijernog nastupa. Organizator dječjeg festivala je Udruga Mali veliki mikrofון na čelu s Alanom Poropatom, a suorganizator je Pučko otvoreno učilište «Augustin Vivoda» Buzet te dječji vrtić «Grdelin». (ap)

Selo Črnica

Tužna raskoš procvjetalih mandula

Dugi niz godina Črnica je bila dio siromašnog područja na zapadu Buzeštine. Izgradnjom pruge dah života ipak je nadvladao «črni kraj», a selo je oživjelo. Sve je to poremetio Drugi svjetski rat. Mnogi su mještani poginuli na bojištima, a oni koji su uspjeli sačuvati živu glavu odselili su trbuhom za kruhom. Maleno istarsko selo ponovno je prekrila tišina.

Ana PISAK

U Črnici danas živi tek desetak obitelji. Od nekadašnjih 40 kućnih brojeva tek ih je manji dio ostao sačuvan, cijela krova i «nenapuhanih» zidova. Neasfaltirane ulice, zapušteni vrtovi, zarasle oranice, prazne štale... Samo lagani povjetarac razbija mrku tišinu podsjećajući slučajnog prolaznika da je nekad selom bruja dječji smjeh. Ponekad u Črnicu navrate ljudi koji su u poslijeratnim vremenima odselili u druge zemlje ili na druge kontinente. S nostalgijom obilaze mjestašce, prisjećajući se pritom djetinjstva provedenog podno Krasa. No i oni ubrzo sjednu u svoj automobil i opet nestanu...

Pruga oživjela selo

Zlatno doba Črnice počelo je gradnjom željezničke pruge. Ljudi iz svih krajeva Istre masovno su naseljavali to, danas pogranično, područje. Pruga je nudila stalno radno mjesto i osiguravala kruh mnogim obiteljima. Puštanje željeznice u promet 1876. godine spasilo je siromašan kraj od još veće bijede. Črničani su tih godina živjeli vrlo dobro. Stariji su ljudi znali reći da je pruga bila „druga armija“.

Čarobni zidići pa ruševine

Črnica je dvadesetih godina prošloga stoljeća bila značajno kršćansko i domoljubno središte Buzeštine jer su se dijelovi mise

održavali na hrvatskom jeziku, pa su mnogi žitelji iz svih dijelova Buzeta odlazili na misu ili po svete sakramente u crkvu u Črnici budući da je drugdje misa na hrvatskom bila zabranjena. Narod je u tom kraju bio jedinstven i kuražan, time su se branili od neprijatelja kršćanstva.

Prema pričanju pokojnog Alojza, oca Pineta Hrvatina koji nam je bio sugovornik u obilasku zaboravljenog kraja, u to je vrijeme selo imalo dvije trgovine, dvije oštarije i pretešeriju (mjesto gdje se prodavalo samo žestoko alkoholno piće). Čak su i fratri imali svoju kuću, raskošnu građevinu.

- Poljoprivreda je bila glavna djelatnost i izvor prihoda siromašnih kmetova. Razvijeno je bilo i stočarstvo. Još i danas se sjećam zemljanih terasa ispunjenih voćem, povrćem, starinskim sortama vinove loze i maslinama. Sjećam se čarobnih zidića, bjeline tek procvjetalih mandula u veljači, mirisa voća. Danas je, nažalost, to područje prekriveno šumom, ispričao nam je Pino, jedan od rijetkih preostalih stanovnika Črnice.

Tamo gdje seljaci ne znaju računati

Idiličan život Črničana nakon nekoliko desetljeća poremetili su ratovi. Veliki broj ljudi je poginuo na bojištima. Loša ekonomska situacija i nemogućnost

zaposlenja doveli su u pitanje egzistenciju preživjelih mještana. Razlog je to masovnom raseljavanju stanovništva u poslijeratnim vremenima.

Osim ratnih nedaća, prema pričanju Pinetovog oca Alojza, Črničane je snašla još jedna tragedija. Veliki dio žitelja je ostao bez svojih imanja. Naime, prije petstotinjak godina u Črnicu je doselila obitelj Korva. Iskusne zanatlije, porijeklom iz Italije, u selo su došle pod motom «andiamo la dove i contadini non sano fare i conti» što bi u prijevodu značilo «idemo tamo gdje seljaci ne znaju računati». I doista je bilo tako. Seljaci su bili nepismeni, needucirani, a školovani Korveti zaradu su vidjeli upravo u njihovom neznanju.

U današnjoj kući Pineta Hrvatina, smještenoj ispod same crkve, Korvi su imali manufakturu češljeva i proizvoda od boškarinovog roga. Črničani su često znali kupiti po koji njihov proizvod. Ako nisu imali mogućnosti platiti robu, Korveti bi prisvojili dio njihovog imanja. I tako su siromašni kmetovi ostali bez zemlje. Korveti su živjeli ležerno i

bogato, u kući koja i sada odudara raskošnim stilom gradnje. Imali su privatno lovište ptica i riba u dolini Kodolja, hrane im nije nikad nedostajalo. Pino Hrvatina se i danas sjeća velikih krugova koji su se vrtjeli prilikom izrade raznih predmeta u radnji obitelji Korva. Šezdesetih godina, u prestižnoj radionici izrađena je jedna od Titovih štafeta, koja se danas nalazi izložena u muzeju u Beogradu.

Podzemna kraška jezera

Črnica je područje koje nikad nije oskudijevalo vodom. Iako i dan danas mještani nisu priključeni na javnu vodovodnu mrežu, pitke vode im nikada nije manjkalo. Uz vodom bogato područje vezane su i neke priče koje kazuju odakle dolazi bistra voda u izvor Sopot, smješten ispod samog sela.

- Prema pričama mog pokojnog oca na Krasu postoje tri podzemna jezera. Njemu je to ispričao profesor iz Gračišća, Slovenac, koji je stalno dolazio po vodu na naš izvor. Taj je profesor govorio kako je voda iz Sopota bolja od bilo koje mineralne vode jer prolazi preko prirodnih kristala. Naime, njegovi prijatelji speleolozi krenuli su u istraživanje jame na Krasu. Međutim, u jami su naišli na veliko jezero pa su morali odustati od istraživanja. Za nekoliko su se dana ponovo vratili u tu jamu, ali s gumenim čamcem.

Njime su iz prvog jezera došli do drugog, te na kraju do trećeg. Otkrili su da iz trećeg rezervoara, putem velikih kanjona, voda odlazi na tri lokacije. Najveća količina izvire u Rižani, dio odlazi u Buzet, a najmanji dio izvire u Črnici, ispričao nam je Pino Hrvatini.

Babe i štrige

U Črnici danas živi tek manji broj ljudi. Najmlađi stanovnici su Marin Mikolj, rođen 12. lipnja 2001. godine te Luka Hrvatini, rođen 20. srpnja 2000. godine. Najstarija osoba je Zorka Hrvatini, rođena 22. srpnja 1921. godine. Vitalna starica ispričala nam je sjećanje na njezin život u malenom selu Bužeštine.

- Ja son u Črnici privala samo grde stvari, se osim smrti. Tu sam prišla bivati 1946. leta kada son se uženila za Alojza. A ježo Marija sveta! Črnica je uni bot bila velo mesto. Son perala da son prišla bivati u grad. Bilo je sega, puno judi, blaga, škola, bitega, mladih otroki ki su mi pomogli, judi so kantali sako večer. A danas? Danas ni već nič, nigder nikega. Judi ni već...

Kad se pametim kako je bilo jen bot... moj muž je delav na železnici 35 let. Selom su kružile sakakove štorije. Une su se pudevale puli mene doma. Največ je bilo štorij o štrigah. A kad so doma bile same babe i samo o tem so pravile. Se utroke su mi prestrašile. Od slabih biča je bila štriga i njen mož štrigon te Macariol. Macariol je biv tipo vragolančiča. Ku si ga videv u prirodi te je pomešav i si se zgubiv. Največ je biv na Krasu. Judi ki su tamo pasevali sto boto, ku so ga vidli nisu znali se turnat doma, kazivala nam je Zorka Hrvatini.

U redu za odstrjel

Zorka se nerado prisjeća i ratnih vremena.

- Ježu Marija kaj son jas provala za

IZ ČRNICE SE PROSTIRE POGLED NA CIJELU BUZETSKU KOTLINU

vreme rata. Se spunem da son bila ne znam kuliko boto u fili i čakala da me Nemci strejajo. Jen bot so me frmali na staze iz Trsta za doma. So nas dali u filu. Nuben ni znav kaj čeju sturit zna. Streljali su dva mladiča, a nas druge pustili doma. Boh te očuvaj! Jen bot so me teli ubit u Sočergu. Son bila sa puna pismo ki son bila kurir. Stranič mi je reko da so Nemci se posod pa son brzo zakopala pisma ispod zemlje. Son bila pronta za umret, već su pučeli streljat kokoše. Se spunim anka kad son kuhala lazanje za partizane u boški na Krasu. Su prišli Nemce i smo pučeli bižat. Son se skrila puli jen grm na katerim je bila zavita kača i tako son čepela puli kače dok nisu Nemci pasali ča, prisječa

se suznih očiju nona Zorka. Zorkina najveća današnja ljubav je pisanje dnevnika. Stotine ispunjenih listova bilježe svaki značajan trenutak u životu najstarije stanovnice Črnice. Zorkin sin Pino sprema se pisati knjigu o svom rodnom kraju pa će mu, osim «enciklopedijskog» znanja pokojnog oca, dobro doći i bilješke iz majčinih dnevnika.

LUKA HRVATIN I MARIN MIKOLJ (najmlađi stanovnici Črnice)

Kolednjaki već ni

U Črnici je bio običaj da se na Silvestrovo i na Sveta tri kralja koledva.

- Se je hodilo od hiše do hiše i se je kantalo. Tu se delalo za nabrat jena mrva naranc. Utrokema se davalo anka urehe, kaj se je imelo puli hiše. Kolednjaki su se najprije prežentali puli vrata i so rekli:

«Dobro večer, dobro večer!

Kolednjaki su došli.

Dobre glase su donesli.

Da li ste kuntenti da se razveselijo s vašima poštenima bratima?

Recite jeno lepo ja, recite jeno lepo ne»

Uni bot smo im morali dat odobrenje. Ko smo im rekli da ja, une su začeli kantat, a mi smo im dali dobra roka, kazala je nona Zorka.

Zmija ili smokva?

Pino Hrvatini od svog je pokojnog oca čuo dvije verzije odakle potječe ime sela Črnica.

- Slovenci nazivaju črnog voža «črnica», a poznato je da je taj kraj obilovao tom vrstom zmije. Druga verzija je da je selo dobilo ime po smokvi «črnica». Stariji ljudi pamte da je na poljima bilo sve crno od te vrste smokve. Valja spomenuti da se u dijalektu riječ «črnica» koristi za masnicu, kazao je Črničanin Pino.

ZORKA HRVATIN

Legenda o crkvi sv. Roka

Jednom davno u Črnici je stigao plemić po imenu Pavao Damijanić. U selo s tek nekoliko trošnih kućica, prekrivenih krovom od slame, stigao je na kobilu. Sa sobom je imao i pune vreće dukata. Plemića Pavla su slijedili dužnosnici vlasti. Međutim, Pavao ih je prevario nakon što je na Zrenju potkovao svoju kobilu. Potkovu je stavio u suprotnom smjeru tako da je mjestom kojim je prolazilo izgledalo da se vraća umjesto da ide naprijed.

Plemić Pavao si je zadao zadatak da na mjestu gdje se kobila sruši na tlo od iznemoglosti, sagradi crkvu. I tako je i bilo. Pavlova kobila srušila se nedaleko od Črnice, pa je mudar plemić crkvu sagradio u Črnici 1561. Crkva je nazvana po sv. Roku, zaštitniku od kuge.

Naime, do Pina Hrvatina usmenom predajom je stigla priča kako je Črničom nekad harala kuga i to toliko da su se ljudi znali oprostiti sa svojim najmilijima i otići na groblje da tamo umru, kako ne bi zarazili obitelj. Pavao Damijanić je ustvari bio zastupnik sela, čovjek bratovštine koja je dala sagraditi crkvu, pa je u njoj i sahranjen. U susjednom grobu nalazi se još jedna, njemu draga osoba, no ne zna se tko. Teren ispod crkve zadnjih je desetljeća isprala voda, a pomicanje tla ostavilo je posljedice na zidovima crkve. Stoga sakralni objekt vapi za hitnom sanacijom.

Buzet bliže moru

Krajem 2009. godine Buzečani će na more moći novom prometnicom. U prosincu protekle godine započeli su radovi na cesti Čvor Nova Vas - Ponte Porton čime će se zaokružiti investicija započeta prije dvije godine kada se rekonstruirala cesta Buzet - Ponte Porton. Novih 11 kilometara državne ceste spojiti će sjever Istre s Istarskim ipsilonom. Ukupna vrijednost radova iznosi 114 milijuna kuna, a investitor su Hrvatske ceste. (ap)

Zlatni jubilej ročkog zbora

Na isti dan, kada su prije 50 godina održali svoju prvu probu, Mješoviti pjevački zbor KUD-a «Istarski željezničar» svečanim je koncertom napunio dvoranu Doma kulture drevnog Roča. U pola stoljeća djelovanja kroz zbor je prošlo preko 200 pjevača i pjevačica uvježbavajući više od 200 zbornih napjeva razne tematike i žanra. Za polustoljetno ročko društvo skladali su i eminentni skladatelji kao što su Dušan Prašelj, Nikica Kalogjera, Branko Okmaca, Nelo Millotti, Bruno Krajcar, Josip Kaplan i mnogi drugi. Na jubilarnom koncertu nije ostao zaboravljen ni osnivač, voditelj i dirigent zbora, pok. Renato Pernić. Tom je prigodom tajnik Hrvatskog sabora kulture Mirko Kovačević uručio priznanje zboru za dugogodišnje

glazbeno djelovanje. Priznanje su dobili i najstariji članova zbora među kojima je rekorder Anđelo Blažević iz Donje Nugle koji već pune 43 godine daje doprinos ročkom kulturnom društvu. (ap)

Različiti, a isti

Predškolska djeca nepresušna su izvor pitanja. Stoga se tete iz vrtića često nađu u nezgodnoj situaciji jer odgovore na brojna pitanja nije uvijek lako naći. Na pitanje „Tko je gospodin sa bijelim štapićem i psom?“, voditeljice dječjeg vrtića "Grdelin" odgovorile su na domišljat i

nadasve edukativan način. U studenome su u vrtić pozvale Mladenu Kontića, slijepu osobu iz Kontića i njegova psa Keri. Mladen je dječici objasnio zašto mu služi bijeli štapić, kako čita, piše, pokazao im je svoju osobnu iskaznicu te iskaznicu kuje Keri, obzirom da je ona obučeni pas vodič za slijepu osobu. U sklopu projekta «Isti, a različiti» djeci smo željeli pokazati kako su slijepi osobe iste kao i svi drugi ljudi samo što se njihove potrebe malo razlikuju od osoba koje vide, rekla nam je Silvana Pavletić, jedna od teta iz vrtića. (ap)

Ponovno za istim stolom

Gradsko poglavarstvo Grada Buzeta i Općinsko poglavarstvo Lanišća 24. siječnja su održali prvu zajedničku sjednicu nakon odvajanja početkom devedesetih, iako je ovaj kraj 45 godina činio jednu teritorijalnu cjelinu. Na radnom susretu vodeći ljudi Buzeta i Lanišća složili su se kako zajedničkom suradnjom mogu uspješnije djelovati i rješavati probleme. Grad Buzet će ove godine iz Proračuna namijeniti 250 tisuća kuna susjednoj Općini Lanišće. Ova financijska sredstva Lanišće će utrošiti za prioritetne komunalne potrebe, a isti iznos Buzet će Lanišću osigurati i u 2009. godini. (ap)

Četvrt stoljeća buzetskih pjevača

Svečanim predblagdanskim koncertom u buzetskom Narodnom domu Mješoviti pjevački zbor glazbenog društva „Sokol“ obilježio je 25. obljetnicu svog neprekinutog djelovanja. Kako je tom prigodom istaknuto, glazbena družina osnovana 23. rujna 1982. godine brojala je 35 članova, a u dosad je u njegovu radu sudjelovalo više od stotinu glazbenih zanesenjak. Svečarska prigoda iskorištena je za zahvalu pokretačima zbora i to Danilu Cerovcu, Stojanu Jermanišu i posmrtno Alojzu Čargonji. Posebne nagrade iz ruku predsjednika Glazbenog društva „Sokol“ Buzet Sanjina Radovića primili su Dunja Ilić, Lučana Radović, Željko Jurjević i Romano

Radović za svih 25 godina sudjelovanja u radu zbora. Osim njih prigodna je priznanja za više

od deset godina vjernosti dobilo još četrdesetak sadašnjih i bivših članova zbora. (sz)

Schengen ne ukida dobre odnose

Sredinom studenoga na graničnom prijelazu Požane održan je tradicionalni susret djelatnika Policije i Carine graničnog područja Republike Slovenije i Republike Hrvatske u Istri. Druženje policijskih i carinskih djelatnika te predstavnika Grada Buzeta i

Grada Kopra, proteklo je u znaku primjene odredbi Schengenskog režima. Loris Kozlevac, načelnik Policijske uprave Istarske, na susretu je najavio nastavak policijske ophodnje koja se protekle godine pokazala jako uspješnom. Također je izrazio zadovoljstvo dobrom organizacijom poslova vezanih uz granicu koja je doprinijela dobroj protočnosti prometa na državnim prijelazima. Zadovoljstvo suradnjom i pripremljenost za primjenu Schengenskog režima izrazio je i direktor Policijske uprave Koper, Istok Jakomin. (ap)

Logoped i u dječjem vrtiću

U povodu proteklog blagdana sv. Nikole Grad Buzet je darovao mališane dječjeg vrtića „Grdelin“. Pakete pune slatkiša djeci su donijeli gradonačelnik Buzeta Valter Flego i pročelnica Upravnog odjela za samoupravu, upravu i društvene djelatnosti Elena Grah Čiliga. Sv. Nikola je najmlađima donio još jedan vrijedan poklon. Naime, početkom prosinca Grad je vrtiću osigurao pomoć logopeda. - Pokazalo se kako djeca imaju problema prilikom upisa u prvi

razred baš zbog poteškoća u govoru. Do sada je logoped pomagao samo djeci iz osnovne škole, a predškolska su djeca morala odlaziti logopedu u Rijeku, istakla je pročelnica Elena.

Zadovoljstvo zbog uključivanja logopeda nije krila ni ravnateljica vrtića Marija Črnac. - Logoped je jedna od ključnih osoba u našem radu. Potreba za njim osjećala se već dugi niz godina. Roditelji su se snalazili na razne načine. Neki su mališane vozili u Rijeku, dok su se u djece čiji roditelji zbog posla to nisu mogli činiti problemi povlačili sve do osnovne škole, kazala je ravnateljica Črnac. (ap)

Vratite nam zvjezdano nebo!

U sklopu obnavljanja statuta međunarodne eko-škole 520 učenika, polaznika 5. do 8. razreda Osnovne škole «Vazmoslav Gržalja» u Buzetu u proteklih je nekoliko mjeseci izradilo projekt «Svjetlosnog zagađenja» grada u kojem žive. Pod motom «vratite zvijezde na naše nebo» pobjednici školskog ekološkog kviza, Lea Medica, Ivan Čeh, Anja Nežić i Virna Kisiček, te voditeljica projekta Dolores Črneka, višemjesečni rad su predstavili buzetskom gradonačelniku Valteru Flegu.

Kako pčele prave med

Iako jedva dosežu do visine košnice, mališani Dječjeg vrtića «Grdelin» početkom veljače su učili o pčelama i pčelinjim proizvodima jer se znanje o prirodi i okolišu stječe već od malih nogu. Kako žive i rade marljivi kukci djeci su vješto pripovijedali, a potom i pokazali, buzetski pčelari Edo Krbavčić i

Marijan Črnac. Dječici je to ujedno bila i priprema za odlazak na 3. Dane meda u Pazin. (ap)

Buzetski darovatelji krvi najbolji u Istri

Hrvatski Crveni križ, Gradsko društvo Buzet, na već tradicionalan način zahvalio se darovateljima krvi. Na prigodnoj svečanosti u hotelu «Fontana», održanom u prosincu 2008. godine, velikim jubilarcima je podijelio priznanja te zlatne privjeske s ugraviranim imenom i krvnom grupom. Jubilarnu brojku od 100 darovanja krvi dosegno je Silvio Brgodac koji je tijekom svog šezdesetšestogodišnjeg života darovao čak 35 litara krvi. Osim Silvija, zlatne privjeske su dobili i Iva Šverko, Marija Medica, Nadija Prodan za 55. darovanje krvi, te Mario Matković, Vlatko Krančić, Mario Vivoda, Ivan Šverko, Anton

Črnac i Baldomir Šijan za 75. darovanje. Zahvalnicu Gradskog društva dobilo je još 137 osoba koje nesebičnu poklanjanju krv.

- Buzetsko gradsko društvo trenutačno broji više od 380 darovatelja. Pohvalna je činjenica da se posljednjih godina u akcije uključuju sve više mladih. Primjerice, zadnjom se akciji odazvalo deset novih darovatelja koji su tek navršili osamnaest godina, istaknuo je Damir Polanc, ravnatelj buzetskog HCK. Gradsko društvo Buzet s godišnje prikupljenih 150 litara krvi, a u odnosu prema broju stanovnika, zauzima prvo mjesto u Istri. (ap)

Maslinarima sedam zlata

Buzečani Sergio Črneka, Miro Petohleb, Ratko Klarić i Sanjin Sirotić krajem veljače sudjelovali su na IV. Međunarodnoj manifestaciji Maslina Split 2008. Sva četvorica maslinara vratila su se iz Splita ovjenčana zlatom - osvojili su čak sedam zlatnih medalja, dva posebna priznanja, te medalju za proizvođače „top 20“ najkvalitetnijih maslinovih ulja. Sergio Črneka jedini je Istranin koji je osvojio pehar za vicešampionsko ekstrapjevičansko maslinovo ulje od sorte črnica. (ap)

Kolinje u Kosorigi

Pripremljeni suhomesnati proizvodi poput pršuta, ombola, pancete ili rebrica najprije se nose na dimljenje i sušenje pod grede ognjišta. Da bi meso bilo što kvalitetnije bitno je prostoriju dobro zadimiti, pa je upravo ognjište najbolje mjesto za taj posao

Siniša ŽULIĆ

Sama pomisao na prosinac i činjenicu da u jutarnjim satima temperature danima nemaju namjeru „ustati“ iznad nule doba je godine kada ljenčarenje u toplim ugrijanim domovima nemamo želju mijenjati prohladnim ulicama ili bilo kakvim poslom koji se mora obavljati na takvoj hladnoći. No, dolazak hladnijih dana praćenih jutarnjim mrazom, idealno je vrijeme za početak prave sezone tradicionalne svinjokolje ili kolinja. Iako se sa svinjokoljom u istarskim selima počinje već u studenome, sredina prosinca najčešće je doba kada će se većina domaćinstava odlučiti za pripremu mesa za sljedeću godinu.

Na Bužeštini mještani ovdašnjih sela svinjokolju uglavnom provode za potrebe vlastitih domaćinstava. Iako sve manje ljudi u svojim seoskim domaćinstvima drži

svinje, obrada svinjskog mesa se tijekom prosinca mogla vidjeti u mnogim kortama, jer meso pripremljeno u vlastitoj radinosti uvijek je nešto što ćete s ponosom moći ponuditi svojim gostima i prijateljima, ali i slasna delicija za vlastiti stol. Prilikom odabira povoljnog dana za kolinje svakako treba uzeti u obzir hoće li vam rodbina i prijatelji biti na pomoć, a posebno treba pripaziti i na razdoblje povoljne mjesečeve mijene ili „dobre lune“.

Za ručak palenta i šugo

Jedno od stotinjak bužetskih domaćinstava koji ne preskaču ovaj tradicionalni obred bila je i obitelj Josipa Pineta Gržinića iz Kosorige koja svake godine odgoji dvije svinje za vlastite potrebe. Svaka je svinja težila otprilike 180 kilograma, jer svinje ne idu na vagu, s obzirom da se

radi o kolinju za vlastite potrebe. Bitno je Gržinićima samo da su ombola, pancete i pršuti lijepi, a trihenoloskopski nalazi ispravni.

I dok je ledeni mraz polako popuštao pred prvim jutarnjim zrakama sunca, u kući Gržinićevih valjalo je rano ustati kako bi se pripalila drva ispod kotla da voda uzavre prije nego stignu težaci.

Tradicionalnom obredu su uz Pineta i njegovog sina Marina pripomogli susjedi i članovi šire obitelji, Gracijano, Karlo i Igor, jer za „obekariti“ dvije svinje ipak treba vremena i što više spretnih ruku. Kvaliteta

mesa uzgojenih svinja, složili su se svi, je na zavidnoj razini, a razlog tome je, uz dobru pasminu, i kvalitetna prehrana. „Nekada se svinje bolje hranilo nego danas. Iako neka domaćinstva i dalje svojim svinjama spravlja kuhanu domaću hranu, sve je više onih koji u nedostatku vremena manje

Nema trihinele

Prema podacim bužetske Veterinarske ambulante na području Buzeta i Lanišća tijekom 2007. godine ubijeno je 1.400 domaćih svinja te 60 divljih svinja. Kod niti jednog uzorka nije pronađena trihinela.

pažnje posvete tome“, priča Karlo Kontić, najiskusniji u veselom društvu. Sjeća se Karlo kako je u njegovoj mladosti među poljoprivrednim proizvodima nezaobilazan prilog svinjinom jelovniku bio i „bijeli merlin“, vrsta mrkve koje su i oni kao djeca s guštom znali prigristi. Svinjokolja danas, kao i nekada, ima svoj tradicionalni jelovnik za teške, pa tako za ručak vrijedne domačice obavezno pripreme domaću palentu, uz koju se poslužuje šugo od svježe svinjetine. Za večeru je pak običaj pripremiti kiseli kupus sa svinjskim mesom i juhu skuhanu od svježih kostiju.

Ništa bez soli i papra

„Često smo za vrijeme ručka znali i zapjevati „na tanko i debelo“, prisjeća se Karlo, „a znalo se dogoditi da smo pretjerali u litrici, dvije vina, pa posao više nikako nije mogao krenuti naprijed, i trebalo ga je ostaviti za idući dan.“ Vrijeme nakon ručka najčešće preostaje za detaljniju obradu mesnih preradevina. Ombolo, rebrica,

pancete i pršute treba dobro zaštititi od nametnika kako bi se tijekom zime nesmetano nastavili sušiti. Smjesa papra i soli najrasprostranjenija je na našem području, a iako ne postoji nikakav recept, već se posoli i popapri onako odoka, mjera je uvijek dobra.

Nakon obrade mesnatih delicija solju i paprom, koja se u nijansama razlikuje od sela do sela, slijedeći je dan bio rezerviran za izradu kobasica koje će na stol za blagdane. Pečenja za kobasice se ostavljaju za idući dan kako bi se meso što bolje ohladilo, što je vrlo bitno za slastan i zdrav proizvod. Pripremljeni suhomesnati proizvodi poput pršuta, ombola, pancete ili rebrica najprije se nose na dimljenje i sušenje pod grede ognjišta. Da bi meso bilo što kvalitetnije bitno je prostoriju dobro zadimiti, pa je upravo ognjište najbolje mjesto za taj posao. Za dobro sušenje potrebna je još i burna zima, a prvo su kušanje ovosezonski proizvodi već doživjeli tijekom proteklih blagdana.

Važno je dobro nabrusiti noževe

Spretno ruke Karla, Pina i Igora

Mesne delicije iz vlastitog kućanstva uvijek su najbolje

Povijest sačuvana za budućnost

Piquentina - zavičajna zbirka Buzeštine

Narodna knjižnica Buzet još se od 1998. godine bavi prikupljanjem građe za svoju zavičajnu zbirku povijesti našega kraja

Piše: Mirjana PAVLETIĆ

Treba vam neka stara fotografija Buzeta? Neki podatak o kustosiji s Vrha? Popis izlaganja na 1. znanstvenom skupu "Buzetski dani"? Pjesma nekog buzetskog pjesnika? Povijest Glazbenog društva "Sokol" Buzet? Video snimak rušenja starog hotela? Želite čuti kako zvuči bugarenje s Čičarije? Želite saznati nešto o znamenitim ljudima iz povijesti Buzeštine? Koliko je visok zvonik u Roču? Kada je podignuta Aleja glagoljaša? Što je to "pravo prve noći"? Kako se zvao prvi buzetski nogometni klub? Imate još tisuću drugih pitanja? Morate svakako zaviriti u Piquentinu!

Deset godina zbirke

Mnoge narodne knjižnice prikupljaju zavičajnu građu, a neke od njih posjeduju i izuzetno vrijedne i širom zemlje poznate kolekcije poput Histriacae u Puli, Fluminensiae i Adriaticae u Rijeci, Zagrabiansiae u Zagrebu, Varasdiensiae u Varaždinu, Jadertinae i Dalmaticae u Zadru, Dalmaticae u Splitu, Ragusinae u Dubrovniku itd. Narodna knjižnica Buzet već se dugi niz godina bavi prikupljanjem građe za svoju lokalnu zavičajnu zbirku. Stoga od 1998. godine istražuje, skuplja, obrađuje i pohranjuje knjižničnu građu o topografiji te povijesnom, gospodarskom i kulturnom razvitku područja na kojemu djeluje.

Što je zavičajna zbirka? To je posebna zbirka unutar knjižničnoga fonda, koja se svojim sadržajem odnosi na zavičaj (naselje, mjesto, grad i uža ili šira okolica, pokrajina, regija). Unutar knjižnice takva zbirka ima svoje posebno istaknuto mjesto i određene privilegije, tj. prioritete u odnosu na drugu građu. Ona je posebna i stoga što se organizira s ciljem omogućavanja daljnjeg istraživanja povijesti kraja, na temelju postojeće

građe. Zbirka skuplja i čuva sve što pomaže u upoznavanju i razumijevanju života ljudi i djelatnosti institucija nekog kraja. Njezin je zadatak poticati informiranje i proučavanje nekog lokaliteta kroz različite aspekte istraživanja kulturnih, političkih, socijalnih, ekonomskih, demografskih, etnografskih, povijesnih i drugih odrednica nekog kraja.

Filmovi i zvučni zapisi

Piquentina, kao i sve zavičajne zbirke, obuhvaća tiskani i na drugi način umnoženi materijal, knjižnu i neknjižnu građu kao i efemernu građu koja je sistematizirana u više skupina. Obuhvaćene su monografije (sadržajno vezane uz Buzet i Buzeštinu u širem smislu, ili vezane uz Buzeštinu s obzirom na izdavanje) i serijske publikacije u cjelini ili članci objavljeni u časopisima, novinama, zbornicima i drugoj periodici.

Želja nam je u zbirci prikupiti i rukopise (ili kopije) djela znamenitih građana Buzeštine; muzikalije vezane uz kraj, notni materijal; planove mjesta, geografske karte. Tu će se jednog dana naći (a i sada je već dijelom dostupna) zvučna građa, posebno intervjui i drugi zvučni zapisi "usmene povijesti"; slikovna građa: likovni radovi, reprodukcije, portreti, fotografije, razglednice, videokasete, CD-i, DVD-i, dijapozitivi, dijafilmovi; polupublikacije (znanstvene i stručne: disertacije, istraživački projekti, prilozi sa savjetovanja...), materijali sa sjednica gradskih i općinskih vijeća, poglavarstava i drugih tijela gradske uprave, dokumenti o radu gospodarskih i drugih organizacija, poduzeća i institucija, školska glasila, analize, programi razvoja, jubilarni govori, programi i izvještaji o radu, katalozi, prospekti, sadržaji, efemerna građa

(plakati, poster, letci, ulaznice, cjenici, pozivnice, upute...)

Zanimanje za korijene

Primarna građa Piquentine je po tematici uže zavičajnog karaktera, odnosi se na Buzet i Bužeštinu te obuhvaća publikacije isključivo posvećene zavičaju, ali i one koje su nastale na osnovi lokalnih materijala ili na osnovi proučavanja zavičaja. Sekundarnu pak građu čine one knjižnične jedinice koje su po mjestu nastanka, izdanja ili tiskanja vezane uz zavičajno područje Bužeštine, kao i djela (beletristika i publicistika) autora koji su rođeni ili su djelovali na području Buzeta i okolice.

U novije vrijeme sve je veće zanimanje za proučavanje prošlosti Buzeta i Bužeštine. U tome posebnu ulogu imaju dvije značajne buzetske udruge: Katedra Čakavskog sabora Buzet, koja je organizator znanstvenog skupa "Buzetski dani" i Katedra Čakavskog sabora Roč, koja je svojevremeno organizirala više izdanja "Ročkog glagoljaškog bijenala". Na

KNJIŽNIČARKA ANA PERNIĆ

oba skupa predavači su bili istaknuti znanstvenici koji su svojim istraživanjima i novim spoznajama uvelike pridonijeli rasvjetljavanju mnogih kulturno-povijesnih činjenica, a čiji su radovi objavljeni u "Buzetskom zborniku" ili zasebnim publikacijama.

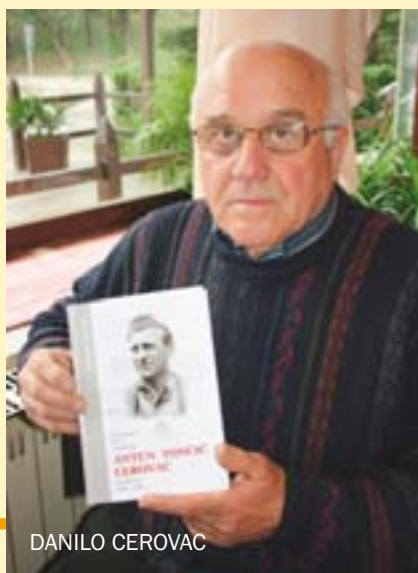
Osim znanstvenika, i mnogi se drugi pojedinci okreću tradicionalnim vrijednostima, tražeći svoje povijesne i kulturne korijene. Među njima, posebno valja naglasiti sve veći interes učenika i studenata koji traže informacije o zavičaju pripremajući brojne referate, maturlalne, diplomske i magistarske radove.

Godišnje 10 do 15 novih publikacija

U posljednjih nekoliko godina rapidno se povećava fond Piquentine. Naime, godišnje se objavi deset do petnaest publikacija i druge, nekonvencionalne građe, koja po načelu zavičajnosti ulazi u ovu zbirku. Zasluga za to u prvom redu ide buzetskim izdavačima: "Reprezentu" iz Račica, buzetskoj i ročkoj Katedri Čakavskog sabora, Pučkom otvorenom učilištu,

"Grafomarketingu", ali i izdavačima izvan Bužeštine kao što su "Josip Turčinović" iz Pazina, "Nova Istra" - Istarski ogranak DHK, Teološki fakultet "Matija Vlačić Ilirik" Zagreb, Založba "Annales" Koper i drugi. Posebno mjesto pripada stalnim godišnjacima: Buzetskom zborniku koji je dosad izašao u 34 knjige i kalendaru Franina i Jurina kojega već sedam godina izdaje buzetski Reprezent.

DANILO CEROVAC

Knjiga o A. Tončiću Cerovcu

Sredinom veljače, u vijećnici Pučkog otvorenog učilišta «Augustin Vivoda» u Buzetu, predstavljena je knjiga "Antun Tončić Cerovac: prvoborac Istre i Hrvatske: životni put (1906.-1960.)" autora Danila Cerovca.

Autor je knjigu pripremao pet godina. Na pisanje se, kaže, odlučio stoga što je Antun Tončić Cerovac zapostavljen kao povijesna ličnost, iako je imao velike zasluge za oslobodilačku borbu i ustanak za vrijeme Drugog svjetskog rata, te u izgradnji turističke i ugostiteljske privrede na nivou cijele bivše države. (ap)

Godišnja izložba
u Zavičajnom muzeju

Likovno ogledalo Bužeštine

Umjetnički događaj koji već 17 godina prikazuje uglavnom likovno amatersko stvaralaštvo Bužeštine, ovoga je puta predstavio osam autora

Siniša ŽULIĆ

Iako neformalno, buzetski likovni stvaraoci već su desetak godina okupljeni u Likovnu radionicu. Udruga slikara, kipara, dizajnera, fotografa, likovnih umjetnika i amatera, koja je 1995. godine ustanovljena na inicijativu pokojnog Alojza Čargonje i Srećka Sabljaka, u svom je dosadašnjem radu dala prigodu za predstavljanje mnogim buzetskim likovnjacima. Tradicionalna izložba buzetskih likovnih stvaratelja i ove je zime održana povodom božićnih i novogodišnjih blagdana u buzetskom Zavičajnom muzeju.

Likovni događaj koji već 17 godina predstavlja uglavnom likovno amatersko stvaralaštvo Bužeštine, ovoga je puta predstavio osam autora i to slikare Harija Ivančića, Boška Kedžu i Alda Kuharića, kipara Emila Draščića te fotografe Dejana Hrena, Rafaelu Hodžić, Vlatka Mrvoša i Sašu Nikolića. Kipar Emil Draščić izložio je dvije

skulpture zanimljivih formi i oblika, dok se akademski slikar Hari Ivančić predstavio novim djelima koja čvrsto stoje na tragu njegova vrlo prepoznatljiva stvaralaštva. Boško Kedžo izložio je svoja djela iz ciklusa „Boje Istre i Dalmacije“ kojima nas upozorava na određeni zaokret u njegovu stvaralaštvu, dok Aldo Kuharić ostaje vjeran svojem izričaju prepoznatljivih tema i motiva. Fotografi Vlatko Mrvoš, Saša Nikolić, Dejan Hren i Rafaela Hodžić pokazali su i ovom prigodom kako znaju uhvatiti interesantan detalj i trenutak.

Uz likovnu umjetnost buzetskoj publici, koja u velikom broju svake godine pohodi ovaj mali godišnji pregled buzetskog likovnjaštva, predstavile su se i tri ovdašnje klape. Klapa Pinguentum, Boškarin te Ženska klapa Roč u glazbenim su predasima kratkim programom zvukom nadopunili likovni izričaj.

BUZETSKI LIKOVNJACI

HARI IVANČIĆ

ALDO KUHARIĆ

BOŠKO KEDŽO

Buzetski karneval Zvončari otjerali kišu

Na Fontani se predstavilo deset velikih maškaranih skupina u kojima je bilo skoro 1000 maškara

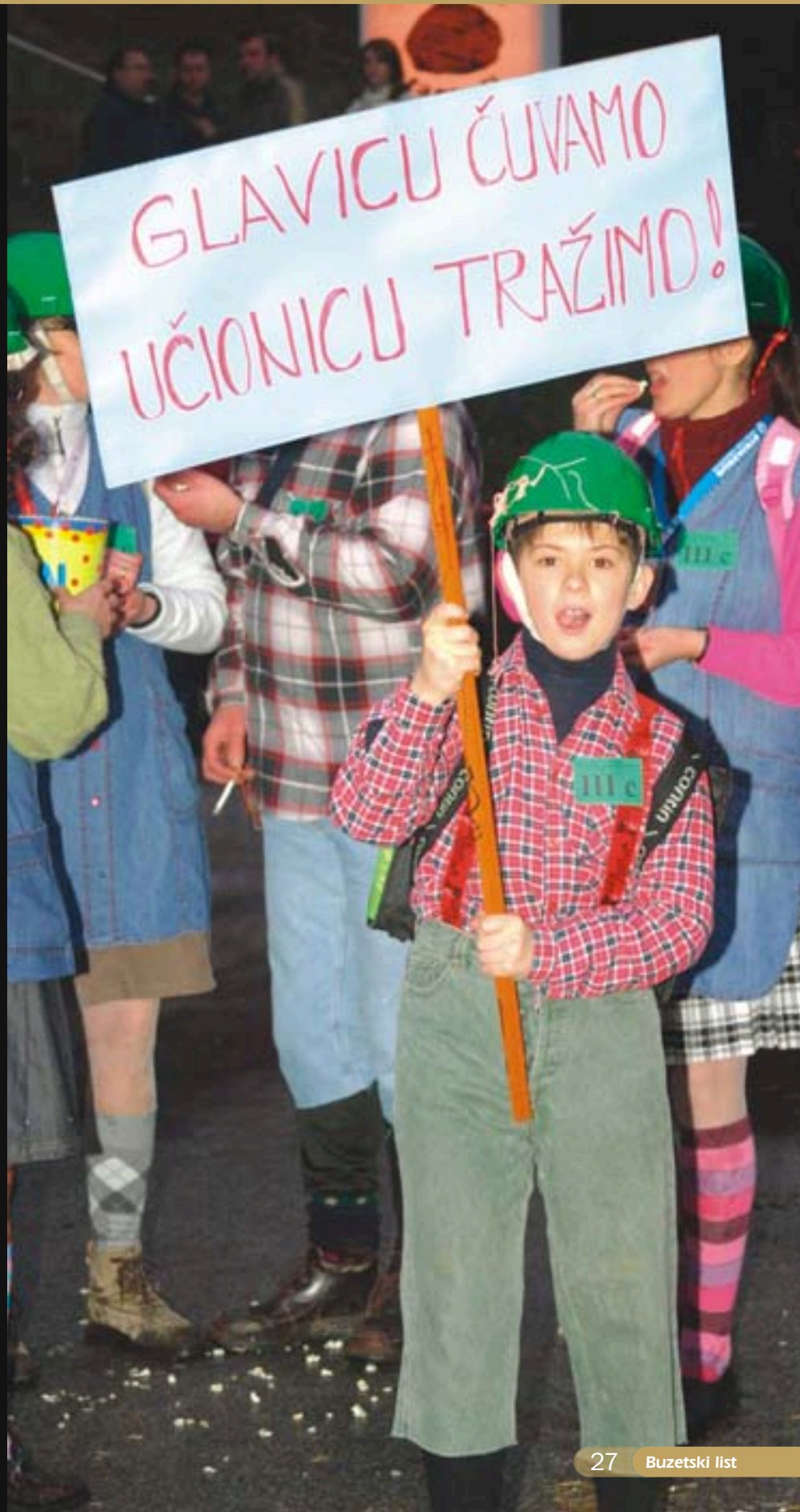
Siniša Žulić

Predajom ključeva grada novoj maškarnoj vlasti, gradonačelnik Valter Flego uručio je i ček na 37,8 milijuna kuna, pa maškare ove godine nisu imale potrebe dodatno probijati gradski budžet. Za gradonačelnika je izabran Ivek Nazadek, koji je za razliku od svih dosadašnjih godina imao ozbiljnog protukandidata Mija Zokija. Nakon podizanja zastave, na dionici ceste od Goričice do Trga Fontana, održana je maškarana balinjerada. Istog je dana u holu Narodnog doma održana izložba „Storia maskerata 2“, na kojoj je predstavljena tradicija maškara Svetog Ivana.

Maškaranom veselje na Bužeštini je unatoč lošim vremenskim prilikama i ove godine kulminiralo velikom povorkom centrom grada. U popodnevnom mimohodu, na kojem se predstavilo deset velikih maškaranih skupina, prodefiliralo je gotovo tisuću maski.

Jutarnju kišu, koja je natopila buzetske gradske ulice i značajno smanjila uobičajeni posjet jednog od najvećih istarskih karnevala, bučnom su zvonjavom uspjeli otjerati zvončari s Čićarije, a pripomogli su im zvončari iz pusnih društava Veli Brgud i Mune, sve češći gosti buzetskog maškaranog ludovanja. Slijedile su maškare iz Sovinjaka, Svetog Ivana, Marčenegle, Roča, Krušvara, Štrpeda, Svetog Martina, Kodolja te maškare „Jedinstvo“.

Ludovanja su i ove godine završena spaljivanjem pusta na Pepelnicu i tradicionalnom „Igram na ruh“ od Svetog Ivana do Mosta.

Stari običaji i navike, alegorijske ličnosti s

tradicionalne maske i Buzetskog karnevala

Dječji karneval u Buzetu Dvjesto likova iz crtića prošetalo gradom

Maskirana u razne likove iz crtanih filmova, djeca su ponosno plesala trgom a silno uzbuđenje izronilo je i pokoju suzicu

Ana PISAK

U obilježavanje alegorijskih dana uključili su se i najmlađi Buzećani. U petak, 1. veljače, dvjestotinjak mališana, polaznika dječjeg vrtića «Grdelin», u pratnji vrijednih teta, prošetalo se Ulicom II. istarske brigade sve do Trga Fontana, gdje su ih s nestrpljenjem dočekale brojne mame, tate, nonići i none. Maskirana u razne likove iz crtanih filmova djeca su ponosno plesala trgom, a silno uzbuđenje, zbog brojnih znatiželjnih pogleda Buzećana, izronilo je i pokoju suzicu onih najmanjih.

Za okrepu malih maškara pobrinule su se djelatnice Turističke zajednice Grada Buzeta i osoblje hotela Fontana spremivši im topli čaj, nezaobilazne fritule te slatkiše. Zvukovi harmonike nastavnika glazbene kulture Manuela Černeke dodatno su uljepšali

dječji karneval, a nakon nekog vremena djeca su, svladana umorom, krenula prema njihovom drugom domu kako bi, puni novih doživljaja, utonuli u san ispunjen likovima iz bajki.

Grdelini u Opatiji

Mali «Grdelini» gostovali su 20. veljače i na dječjem karnevalskom korzu u Opatiji. Odjeveni u slova glagoljice, zorno su prikazali kulturnu baštinu kraja iz kojeg dolaze.

Na dva kotača od Roča do Roča

Laganim hodom, planinareći ili biciklom može se obići gotovo cijela Bužeština i veliki dio Istre i uživati u čudesnoj ljepoti prirode, ali i brojim kulturnim zdanjima te čuvenim gastronomskim specijalitetima

Piše: Nada PRODAN MRAKOVIĆ

Jedan od zadataka Turističke zajednice grada Buzeta, a s ciljem obogaćivanja turističke ponude i zadržavanja turista na ovom području, je i uređivanje i obilježavanje pješačkih i bike staza i to u suradnji s buzetskim biciklističkim klubom te Turističkom zajednicom Istarske županije i planinarskim društvom Planik, podružnica Buzet. Na području Buzeta i Čičarije zasad postoje tri uređene i obilježene pješačko - planinarske staze, a to su: put Mirne i put biske koje čine kružnu stazu te put Raspadalice.

Na slapovima Mirne

Staza put Mirne (Buzet-Kotli-Hum) duga je oko 12 kilometara. Potrebno je četiri sata laganog hoda, uglavnom duž rijeke Mirne. Kada je vodostaj niži ispod sela Pengari se može proći kroz kanjon, budući da staza prelazi rijeku na nekoliko mjesta.

Neposredno uz stazu ljubitelji prirode mogu pronaći niz vrlo atraktivnih lokacija: kanjon Blizanci smješten ispod Selci, puč Garijak udaljen oko kilometar od sela Pengari, pogodan za kupanje u ljetnim mjesecima, selo Kotli, zaštićena ruralna sredina sa sačuvanim kortama, dimnjacima i baladurima, mjesto kroz koje protječe rijeka Mirna padajući u slapovima te najzad Hum - najmanji grad na svijetu, s crkvicom Sv. Jeronima oslikanom freskama, galerijom Hum, suvenirnicom, konobom s tradicionalnim istarskim jelima te ponudom privatnog smještaja.

Put biske nastavak je pri povratku iz Huma u Buzet. Dužina staze je oko 18 kilometara i potrebno je šest sati laganog hoda duž Aleje glagoljaša, Brnobića, Blatne Vasi, Mohorove njive sve do Mejice odnosno Buzeta.

Planinari od mora do mora

Put Raspadalice, dug je oko 4.5 kilometra i potrebno je 2.5 sata hoda uzbrdo. Staza počinje podno Starog grada, kod benzinske crpke OMV, na 60 metara nadmorske visine a završava na 556 metara nadmorske visine, nedaleko od Raspadalice, odakle se pruža prekrasan pogled na dolinu rijeke Mirne, buzetsku kotlinu i južni dio Istre. Mjesto je to poznato i po okupljanju ljubitelja ekstremnih sportova, paraglidera i zmajara iz cijele Hrvatske i svijeta.

Osim spomenutih, Bužeštinom prolazi i planinarska staza, obilaznica linijskog oblika, «Istarski planinarski put (IPP)». Staza je napravljena pod motom „Od mora do mora po zelenoj Istri“ pa tako i započinje u Jurcaniji, na području Grada Umaga, a završava na istočnoj obali, na Crnoj Punt, ispod sela Skitača smještenog u Općini Raša.

IPP, ukupne dužine 200 km, prolazi kroz područja netaknute prirode, šumama i visoravnima, kroz sela

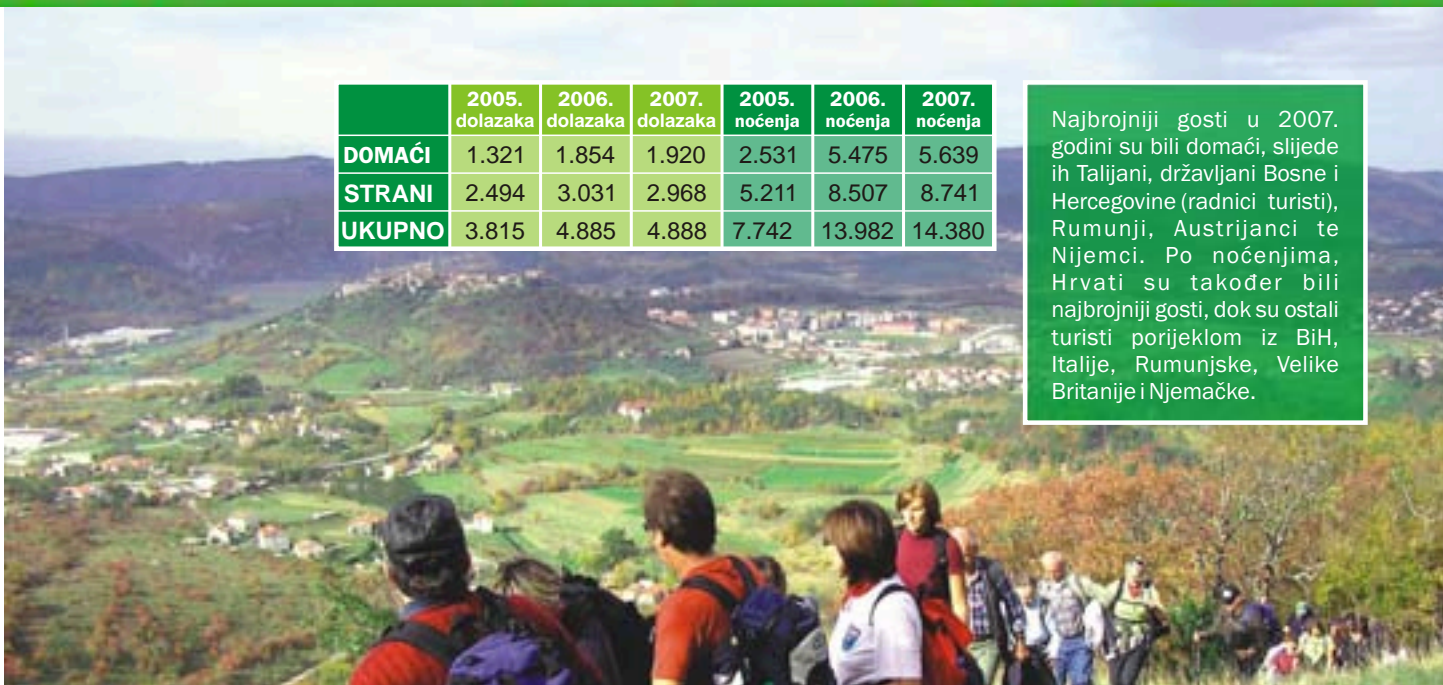

i gradiće koji su sačuvali svoju izvornu srednjovjekovnu arhitekturu. Hodajući IPP-om, ako je vidljivost dobra, vide se Dolomiti, Julijske i Kamniške Alpe, Karavanke, otoci sjevernog Jadrana, Gorski Kotar...

IPP je podijeljen u četiri dionice s ukupno 27 kontrolnih točaka:

- prva dionica: Umag-planinarska kuća pod Žbevnicom. Dionica prolazi kroz šume, njive i visoravni sjeverne Istre preteći granicu

	2005. dolazaka	2006. dolazaka	2007. dolazaka	2005. noćenja	2006. noćenja	2007. noćenja
DOMAĆI	1.321	1.854	1.920	2.531	5.475	5.639
STRANI	2.494	3.031	2.968	5.211	8.507	8.741
UKUPNO	3.815	4.885	4.888	7.742	13.982	14.380

Najbrojniji gosti u 2007. godini su bili domaći, slijede ih Talijani, državljani Bosne i Hercegovine (radnici turisti), Rumunji, Austrijanci te Nijemci. Po noćenjima, Hrvati su također bili najbrojniji gosti, dok su ostali turisti porijeklom iz BiH, Italije, Rumunjske, Velike Britanije i Njemačke.

U 2007. godini zabilježeno 14.380 noćenja

Iz godine u godinu Turistička zajednica grada Buzeta bilježi povećanje dolazaka i noćenja turista na područje najsjevernijeg istarskog grada. Sačuvana priroda, povijesne znamenitosti te raznoliki sportski, rekreacijski i gastro sadržaji samo su neki od faktora zbog kojih se turisti odlučuju posjetiti Grad tartufa. U 2007. godini na Buzeštini i Čićariji evidentirano je 14.380 noćenja što je, u odnosu na godinu ranije, više za 3 posto dok je broj dolazaka gostiju ostao gotovo jednak onome iz 2006. godine.

sa Slovenijom. Jednim dijelom put prolazi dolinom rijeke Mirne, pored Kaštela Pietrapelosa, preko Velog Mluna, Franečića pa preko željezničke postaje Buzet do Sluma i Bresta da bi se na kraju došlo do planinarske kuće pod Žbevnicom. Dionica ima 9 kontrolnih točaka za 18 sati hoda

- druga dionica: Planinarska kuća pod Žbevnicom - Vojak (vrh Učke). Staza prolazi Čićarijskom visoravni i sjevernim dijelom planinarskog

masiva Učka. Ima osam kontrolnih točaka za 14 sati hoda.

- treća dionica: Vojak - Sisol, ima 4 kontrolne točke za sedam sati hoda.
- četvrta dionica: Sisol-Crna Punta, ima 6 kontrolnih točaka za 13,5 sati hoda.

Uvažavajući mogućnost hoda planinara cijeli IPP prođe se za 50 - 60 sati hoda.

Bike staze na sjeveru Istre

Preuzeto iz «Istarski planinarski put - vodič i dnevnik», koji se može nabaviti u uredu TZ Grada Buzeta ili u podružnici planinarskog društva «Planik» u Buzetu.

Što se tiče bike staza na području Buzeta i Čićarije postoje četiri vrlo zanimljive staze osebujnih naziva:

- Glagoljaška staza koja se proteže od Cerovlja, Draguća

do Huma i natrag do Cerovlja,
- S bičikletom v Roč za koje sam naziv kazuje da se kreće iz Roča, preko Zrenja, do Buzeta pa natrag u Roč,

- Staza tartufina jednim svojim lakšim dijelom prolazi dolinom rijeke Mirne, a kreće se od Buzeta, preko Sovinjaka do Istarskih toplica pa natrag uz Mirnu do Buzeta

- Staza po istarskim vrhovima koja otkriva svu ljepotu Čićarije krećući se od Lupoglava preko Bresta do Učke pa natrag do Lupoglava.

Spomenute bike staze prolaze kroz netaknute i slikovite dijelove prirode, brojne kulturno - povijesne znamenitosti, pokraj vinskih podruma i maslinika. Sve četiri staze su po kategoriji teške i svaka ima preko 30 kilometara kombiniranih putova što makadama, što asfalta. Detaljne informacije o

stazama, kao što su tehnički opis, altimetrija, download GPS-a, karta i opis staze, mogu se pronaći na web stranicama www.bike-istra.com.

Jožef Rabič u Brazilu oborio hrvatski rekord u preletima

U zraku 8 sati i 53 minute

U nebeskim visinama i silovitim zračnim strujama zemlje kave uživao i Bužećanin Danijel Petar Klarić

Ana PISAK

Jožef Rabič, predsjednik kluba slobodnog letenja „Tići“ iz Buzeta, postavio je novi hrvatski rekord u preletima! Na nebu iznad Brazila uspio je opstati čak 8 sati i 53 minute preletjevši udaljenost od 322,68 kilometara ravne linije i tako oboriti posljednji državni rekord koji je ostvario Damir Biondić iz Delnica u veljači 2007. godine (264 kilometra ravne linije u Australiji).

Obaranje hrvatskog rekorda bio je i osnovni cilj puta dvojice iskusnih bužetskih pilota,

Danijela Petra Klarića i Jožefa Rabiča u zemlju kave. Na put u Brazil su krenuli krajem listopada prošle godine i to u vlastitoj režiji. Prvih dana u Brazilu dvojici Bužećana vremenske prilike nisu išle naruku.

Najprije su pokušali uzletjeti s poletišta Quixade, no jaki vjetrovi su im to onemogućili pa su se premjestili dvjesto kilometara jugoistočno, na uzletišta Patu. „Kako se približavao kraj našeg boravka u Brazilu sve

me više obuzimala sumnja da neću uspjeti u svom naumu. Zbog posebne konfiguracije terena brazilsko ravninsko letenje uveliko se razlikuje od hrvatskog. U Brazilu vjetrovi pušu uvijek u istom smjeru, a u Hrvatskoj im ga brda mijenjaju. Međutim, upoznavanje terena omogućilo mi je da posljednjeg dana našeg boravka u Brazilu napravim najbolji osobni, ali i hrvatski rezultat“, ispričao nam je Jožef Rabič.

POGLED NA BRAZIL

JOŽEF RABIČ S PRIJATELJEM IZ BRAZILA

Najbolji hrvatski pilot u preletima, unatoč postignutom rezultatu, već je spreman na nove izazove pa stoga priželjkuje još bolji hrvatski rezultat, kako bi ponovno mogao u nebeske visine sa željom da obori hrvatski rekord.

„Tići“ domaćini natjecanja

Klub slobodnog letenja „Tići“ iz Buzeta ove će godine po peti puta biti domaćin hrvatskom prvenstvu u preletima „Istra open 2008 FAI 2“, u trajanju od 20. do 26. srpnja. Također, od Hrvatskog zrakoplovnog saveza bužetski su piloti dobili i dozvolu za organizaciju još jednog natjecanja „Buzet open 2008 FAI 2“, a koje će se održati od 15. do 18. svibnja. Oba će se natjecanja odvijati na obroncima Čičarije te na poletištu Brgud.

Uspješni enduraši

Članovi Enduro motocross kluba „Buzet“ na godišnjoj su podjeli nagrada Hrvatskog motociklističkog saveza, održanoj u Petrinji, primili priznanja za dostignuća u protekloj motociklističkoj godini. Najbolji u Prvenstvu u klasi E1 turist bio je Marin Ratoša, Valter Majer primio je pokale za treće mjesto međunarodnog poretka u klasi turist E2, te drugo mjesto u hrvatskoj konkurenciji. Do drugoga mjesta klase „old boy“ stigao je Emil Jurada, dok je Marku Prodanu pripalo treće mjesto klase E1. Buzetski klub zauzeo je drugo mjesto u poretku ekipa. (sz)

Rukometaši jurišaju na Prvu B ligu

Buzetski rukometni kolektiv može biti zadovoljan drugom pozicijom koju drži nakon prve polovice prvenstva u Drugoj rukometnoj ligi - zapad i koja u narednoj sezoni vodi prema novoformiranoj Prvoj B ligi. U jesenskom dijelu prvenstva Buzetani su zadržali nepobjedivost na vlastitom parketu, sa tri poraza na gostujućim terenima, u Senju, Crikvenici i Umagu. Ozbiljnost u radu i kvalitetu potvrdili su i u prvim ovogodišnjim susretima, pa nije nerealno očekivati na kraju sezone najveći uspjeh u povijesti buzetskog rukometa. (sz)

Tri ekipe na Prvenstvu Hrvatske

Ekipa pikado kluba „Buzet“ osvojila je prvo mjesto u C istarskoj ligi i tako stekla pravo nastupa na Prvenstvu Hrvatske koje će se održati u travnju u Senju. Buzetske boje na završnici će braniti Moreno Vižentin, Zoran Paladin, Goran Krota, Kristijan Antonac, Elvis Koraca i Vedrana Turniški. Plasman u Senj izborile su i članice ekipe „Zjogo“ za koju nastupaju Gordana Zupan, Melita Sirotić, Samanta Sirotić i Aleksandra Lazić. U riječkoj skupini ove su sezone nastupali i igrači „Đir prometa“ Roč te također izborili pobjedu u C ligi i plasman na državno prvenstvo. (sz)

Enigmi Zimska liga

Momčad „Enigme“ iz Potpićna pobjednik je ovogodišnje Zimske bočarske lige „Kozari 2007/08“, koja se tijekom prosinca i siječnja održavala u bočarskoj dvorani u Kozarima. „Enigma“ je u neizvjesnom finalnom susretu svladala ekipu „Veterana“, dok je treće mjesto zauzela momčad „Istra Aluminiija“ iz Ročkog Polja, pobjedom nad Bračanom. Za pobjedničku momčad nastupili su: Robert Ilić, Josip Burul, Alen Šegon, Elio Baćac, Izidor Baćac, Borislav Pejkunović, Aldo Derosi i Lučano Kresina. U ovogodišnjoj je ligi sudjelovalo 23 ekipe. (sz)

Katarina Božić najbolja gimnastičarka

Učenica 6. a razreda Osnovne škole «Vazmoslav Gržalja» Katarina Božić, pobjednica je školskog natjecanja u gimnastici. Četveročlani žiri drugo mjesto je dodjelio Ivki Rubić, polaznici 8. a razreda, dok je treće mjesto pripalo Vanji Krbavčić, također iz 8. a razreda. Na natjecanju je sudjelovala 21 učenica, polaznice od 5. do 8. razreda. Voditeljica i organizatorica natjecanja, ujedno i nastavnica tjelesne i zdravstvene kulture, Biserka Juretić, izrazila je zadovoljstvo zbog povratka gimnastici nakon višegodišnje stanke. (ap)

Automobilisti Buzet Autosporta najbolji u Istri

Članovi Auto kluba „Buzet Autosport“ drugu su godinu za redom proglašeni najboljim automobilističkim kolektivom u Istri. Na svečanom proglašenju održanom u Puli članovima kluba dodijeljena su i brojna pojedinačna priznanja, a klub je nagrađen za prvo mjesto regionalnog prvenstva u ocjenskom reliju, treće mjesto u autocrossu, te prvo mjesto u poretku brdskih auto utrka u Istri, drugo u poretku ocjenskog relija i treće u poretku autoslalomu.

Na svečanosti u Puli nagrada je pripala i Josipu Matkoviću iz Auto moto kluba "Buzet" za najaktivnijeg suca u automobilizmu u 2007. godini. (sz)

Ročkopljaci drugoligaši

Nakon četvrtog mjesta u Drugoj bočarskoj ligi - zapad i kvalifikacija u kojima je sudjelovalo čak osam momčadi, bočari „Istra Aluminiija“ iz Ročkog Polja izborili su nastup u novoformiranoj Drugoj hrvatskoj bočarskoj ligi - sjever, koja obuhvaća istarsko-riječku regiju, Zagreb i Slavoniju. Uz prvotimce, tradicionalno uspješni su bili i članovi druge ekipe, koji su potvrdili naslov višestrukog pobjednika Lige Buzeta, u kojoj su u ovoj sezoni ostvarili svih deset pobjeda. (sz)

Proglašenje najboljih sportaša Grada Buzeta

Iva Jeletić, Roland Marčelja i »Buzet Autosport« najbolji u 2007.

Nagrađeni su i Aida Muratagić, David Grbac, Vladimir Vodopija te Jožef Rabič

Siniša ŽULIĆ

Kraj godine vrijeme je kada se sumiraju rezultati i dostignuća u proteklih dvanaest mjeseci, a svoju „inventuru“ redovito provode i sportaši, nagrađujući najbolje među sobom. Izvršni odbor Zajednice sportskih udruga Buzeta ove je godine izbor najboljeg sportaša, sportašicu, mladog sportaša i sportašicu, sportskog djelatnika i klub izvršio prema kandidaturi sedam buzetskih sportskih klubova.

Za najbolje rezultate i nagrade za proteklu godinu bili su nominirani: Tamara Dobša (AK Buzet Autosport), Jana Cotić (RK Buzet), Iva Jeletić (TKD Buzet) i Melita Sirotić (PK „Sove“) u konkurenciji sportašica,

Bojan Krota (AK Buzet Autosport), Roland Marčelja (Zajednica boćarskih klubova), Igor Rušnjak (TKD Buzet), Igor Pavletić (RK Buzet), Jožef Rabič (KSL Tići), Danijel Krbavac (PK „Sove“), Mladen Jurada (Sportsko društvo paraplegičara Pula) u konkurenciji sportaša, Jožef Rabič (KSL Tići), Marica Kolaković (TKD Buzet), Vladimir Vodopija (RK Buzet), Mirjan Černek (PK „Sove“) u konkurenciji sportskih djelatnika, Ana Baf (TKD Buzet) i Aida Muratagić (RK Buzet) u konkurenciji mladih sportašica,

te Igor Golojka (AK Buzet Autosport), David Grbac (Zajednica boćarskih klubova), Luka Nemarnik (TKD Buzet), Vlatko Horvat (RK Buzet) i Luka Sirotić (PK „Sove“) za najboljeg mladog sportaša.

Zapaženi i izvan domovine

Na svečanom proglašenju održanom u

Autosport». Nagrade su dodijeljene perspektivnom mladom sportašu Davidu Grpcu („Trio Buzet“), mladoj sportašici Aidi Muratagić (Rukometni klub „Buzet“), te sportskom djelatniku Vladimiru Vodopiji iz Rukometnog kluba «Buzet».

Posebno priznanje za izniman sportski rezultat pripalo je Jožefu Rabiču, članu Kluba slobodnog letenja «Tići» koji je proteklog

ROLAND MARČELJA (najbolji sportaš u 2007.)

IVA JELETIĆ (najbolja sportašica u 2007.)

hotelu „Fontana“ u nazočnosti nominiranih sportaša, njihovih kolega i predstavnika buzetskih sportskih klubova za najboljeg sportaša Buzeta u 2007. godini izabran je Roland Marčelja, najbolja sportašica je Iva Jeletić, dok je najboljim klubom proglašen Auto klub «Buzet

ljeta u Brazilu postavio novi državni rekord u preletima od 322,68 kilometara, približivši se značajno najboljem svjetskom rezultatu u ovoj disciplini.

Čestitavši najboljima predsjednik Zajednice Damir Rupena istaknuo je kako buzetski sportaši mogu biti vrlo ponosni na

JOŽEF RABIČ

AIDA MURATAGIĆ

Muratagić, članica je seniorske ekipe buzetškog rukometnog kolektiva, a proteklog je ljeta izabrana u kadetsku selekciju Istre koja je nastupila na natjecanju u Mađarskoj.

Obraćajući se sportašima gradonačelnik Valter Flego istaknuo je kako veseli sve veći broj mladih sportaša u svim sportskim klubovima čime se pokazuje ispravnom odluka o većoj promociji amaterizma i masovnosti u sportu, što svake godine daje vidljive sportske rezultate.

DAVID GRBAC

prošlogodišnje rezultate, čime su ostavili zapaženi trag i van granica države.

Masovnost i amaterizam

Titulu najboljeg sportaša Buzeta Marčelja, član boćarskog kluba «Trio Buzeta» zaslužio je srebrnom medaljom u disciplini štafetno izbijanje i brončanom medaljom u parovima na Svjetskom prvenstvu održanom u Grudama. Iva Jeletić, članica Taekwon do kluba «Buzet» u protekloj je natjecateljskoj sezoni ostvarila drugo mjesto na tehničkom Prvenstvu

Hrvatske u formama te ukupno drugo mjesto na državnom prvenstvu u borbama. Auto klub „Buzet Autosport“ svoj je naslov zaslužio drugim mjestom u poretku Prvenstva Hrvatske brdskih auto utrka, te trećim mjestom u ocjenskom auto reliju.

Mladi boćar David Grbac, član podmlatka prvoligaša «Trio Buzeta» u protekloj je sezoni postavio novi državni rekord u preciznom izbijanju za natjecatelje do 14 godina, osvojio brončane medalje u paru i u bližanju i izbijanju u krug te srebrnu medalju u preciznom izbijanju. Rukometašica Aida

VLADIMIR VODOPIJA

VALTER NEŽIĆ

Pripremili: Ana PISAK i Siniša ŽULIĆ

Potaknuti željom da saznamo kakav je život budžetskih studenata u hrvatskim i europskim fakultetima. Također, voljeli bismo da iskustva sadašnjih studenata budu motivacija za druge.

Susretljivi profesori

Dina Piutti, studentica na Università degli studi di Trieste, Facoltà di farmacia, Corso di laurea in farmacia

Drago mi je što sam se odlučila za studij farmacije u Trstu. Moram priznati da u početku nije sve bilo tako bajno, pogotovo prvih mjesec dana - novi grad, ljudi, drukčiji stil,

mentalitet, strani jezik. No, ubrzo sam se privikla na život u Trstu, na ljude koji su ljubazni, puni dobrog raspoloženja, optimizma. U novoj okolini sam se dobro snašla.

Život u Italiji je skup. Talijanima je to normalno s obzirom na njihov standard, na plaće koje su skoro dvostruko veće od onih hrvatskih. Što se tiče izlazaka, u Trstu, studenti izlaze srijedom. Zna biti jako dobro, sve ovisi kakvu glazbu voliš i u kakvom se društvu krećeš.

Osvrćući se na odabrani studij, istakla bih ljubaznost te jako

dobru organiziranost. Profesori su odlični, uvijek spremni pomoći. Faks je super opremljen, barem ono što sam do sada vidjela. Menza, s odličnom talijanskom kuhinjom, nalazi se u sklopu fakulteta. Kao nedostatak odabranog studija istakla bih nepostojanje predmeta tjelesne kulture, iako se uvijek možeš uključiti u razne sportske aktivnosti, kojih ima jako puno. Nedostatak Trsta kao grada je i aktivniji noćni život. Trst ima mnogo studenata i malo lokala u kojima se mladi mogu upoznati, zabavljati i družiti.

Moj najveći problem studiranja

izvan Hrvatske definitivno su papiri! Njih nikad dosta, stalno trči na policiju, produži dozvolu za boravak u Italiji... Nadam se da će Hrvatska uskoro postati članica EU i time će nestati moj najveći problem. Naravno i jezik kojeg ću, nadam se, s vremenom uspjeti svladati.

Po završetku školovanja voljela bih da u Buzetu bude potreban farmaceut. Tada bih ostala raditi u svojoj rodnoj sredini. No nikada ne znaš što ti život donosi, što te očekuje, koje opcije će ti se otvoriti. Život je pun iznenađenja, ponekad kada to najmanje očekuješ, kaže Dina.

Mladi asistenti i odlična praksa

Dejan Hren, student Sveučilišta „Juraj Dobrila“ u Puli, Odjel za ekonomiju i turizam «Dr. Mijo Mirković», smjer Poslovna informatika

„Kad bi se život studenata u Puli mogao ocijeniti ocjenom od 1 do 10, dao bih ocjenu 6 ili 7.“ Razlog nešto nižoj ocjeni je to što je Pula jako skup grad. Inače, na novu sredinu i nove ljude Dejan se priviknuo odmah, kao da je kod kuće.

„Ispočetka nisam želio upisati ekonomiju, a pogotovo ne ekonomiju u Rijeci, ali sve u svemu, ovaj smjer koji pohađam pri Sveučilištu u Puli, ispunio je daleko više mojih želja nego što sam očekivao! Pula nije kao Rijeka ili Zagreb. Međutim, svi

oni koje se odlučite za pulski fakultet neće požaliti, jer znanje koje profesori i asistenti prenesu, te samo povezivanje gradiva s privredom je na razini s kojom se može malo tko pohvaliti.“

Dejanovi razlozi zašto odabrati studij u Puli:

- nisi broj
- ima manje studenata na smjeru -kvalitetniji rad
- bolji profesori (u odnosu na ono što čujem za druge fakultete)
- vrlo mladi profesori i asistenti
- ugovoriti konzultacije je i više

nego lako, za bilo koji termin -povezivanje s praksom je na velikoj razini

-međunarodna suradnja s drugim fakultetima i institucijama je najbolja u RH (odnosi se na razmjenu studenata i samu suradnju među fakultetima na raznoraznim projektima).

Kao nedostatak istarskog Sveučilišta Dejan navodi skup život i usluge vezane uz fakultet te vrlo skupa i neadekvatna menza (hrana je super, ali ne i studentska menza).

Blizina - prednost riječkih fakulteta

Ivo Brgodac, apsolvant sveučilišnog studija elektrotehnike na Tehničkom fakultetu u Rijeci

Zadovoljan sam izborom grada u kojem studiram. Prvenstveno zbog toga što je Rijeka relativno blizu Buzeta, što mi je i bila želja prije polaska na studij. Udaljenost od Buzeta do Rijeke nije velika prepreka, kako u financijskom, tako ni u vremenskom pogledu. Život studenta u lučkom gradu je kao i svugdje drugdje - u prvom planu studiranje, u drugom planu zabava. Moje osobno iskustvo sadrži više-manje lijepe uspomene na studij u Rijeci. Na

početku sam bio malo zbunjen, što je mislim normalno za svakog studenta koji odlazi na studij u neki drugi grad. Ipak je to nova sredina i novi ljudi. Trebalo mi je par mjeseci da se u potpunosti prilagodim. Za sada vidim svoj prosperitet u Buzetu. Potruditi ću se da ga i ostvarim, pa što bude bude, nikad se ne zna...Odabrao sam relativno težak fakultet, što nije moje osobno mišljenje, već činjenica. Ali to opet ovisi o pojedincu, jer svatko je nadaren za nešto. U

svakom slučaju, smatram da mi je fakultet dao široko znanje, sada moram naučiti kako ga upotrijebiti u praksi. Kad bih nekoga trebao nagovarati da krene mojim stopama rekao bih mu da je to zanimljiv, ali i težak studij, koji kroz sve svoje kolegije zahtjeva dobro poznavanje matematike. Ipak, mislim da ako netko ima interes za to, onda se isplati potruditi, kazao nam je Ivo.

ropskim gradovima upitali smo buduće intelektualce kakve su prednosti ali i nedostaci sredine u kojoj pohađaju i studiraju. Pitali smo ih da se odluče upravo za jedan od fakulteta u Puli, Rijeci, Zagrebu, Ljubljani ili pak Trstu.

Zagreb po mjeri studenta

Kristina Greblo, studentica na Prehrambeno-biotehnološkom fakultetu smjer nutricionizam.

Zagreb je grad koji zasigurno svojim studentima pruža najviše mogućnosti za kvalitetan studij.

Sveučilište u Zagrebu u svom sastavu ima 29 fakulteta, tri umjetničke akademije te još nekoliko ustanova poput Studentskog centra, Sveučilišnog računskog centra ili Sveučilišne i nacionalne biblioteke, a studentima je na raspolaganju pet studentskih domova sa studentskim restoranima, računalnim učionicama ili fitness dvoranama.

„Grad Zagreb je definitivno pravo mjesto za studiranje, jer nudi jako mnogo sadržaja, od zabave do slobodnih aktivnosti.

Sve što te zanima možeš vrlo lako ostvariti, a i studentski su uvjeti života jako dobri. S obzirom da sam smještena u studentskom domu sve što mi treba mi je nadohvat ruke od restorana, pa do ostalih potreba. Osobno više volim život u studentskom domu od stana u gradu, zbog mnogo ljudi kojima se možeš družiti i zato mi nije žao što sam za mjesto studija odabrala upravo Zagreb“, kaže Kristina.

No i hrvatska metropola ima svojih nedostataka, iako oni nisu možda vidljivi kao u drugim

sredinama.

„Studenski život nije skup, no ako želiš izlaziti i provoditi se, za to ipak treba izdvojiti malo više novca nego u drugim sredinama. Nedostatak je jedino relativna udaljenost od kuće, iako je i taj problem u posljednje vrijeme sve manji. Iako mi je fakultet uglavnom pružio ono što sam očekivala, nedostaje sigurno još bolja organizacija. Razlog tome je još uvijek neuhodano studiranje po bolonjskom procesu, ali sigurna sam da će se budućim generacijama i ta stvar srediti“.

Diploma vrijedi u EU

Nina Roland, studentica Filozofskog fakulteta, dvosmjerni nepedagoški smjer engleski jezik s književnošću i srpski, hrvatski i makedonski jezik s književnostima

Ljubljana je dobar grad za studiranje. Kao student imaš puno pogodnosti; od samog izbora fakulteta do jeftinijih karta za kino, autobus, popusta u određenim dućanima i radnjama...

Jedino na što se mogu požaliti je organizacija studentske prehrane. Naime, nemamo menze već moramo kupovati 'bonove' za određene restorane ili zalogajnice. To je dosta nepraktično jer treba

unaprijed isplanirati gdje jesti i kupiti bonove, oko fakulteta su uvijek gužve pa se dogodi i da ne stignemo na vrijeme pojesti, a i svako malo poskupljuju, tako da stvarno nije isplativo.

Što se tiče studentskog života, uvijek je živo, stvarno ima dosta mjesta za izlazak, uvijek ima koncerata, događanja, izložbi. Kod privikavanja na slovenski jezik nisam imala problema jer je većina predavanja na jezicima koje

studiram (engleski i srpski, hrvatski i makedonski). Nije bilo ni problema s profesorima, s obzirom da ih većina zna hrvatski pa ako vide da si baš lomiš jezik, ili da ih ne razumiješ bez problema, objasne na hrvatskom. Inače Univerza zahtijeva da se do druge godine položi ispit iz slovenskog na 'srednji ravni' (to bi bio napredni slovenski).

Kao najveću prednost studiranja u Sloveniji vidim

mogućnost što su dobiti diplomu koja je priznata u EU, dok me najviše kod Slovenaca smeta njihov mentalitet, jer su zatvoreniji i suzdržaniji od nas, potužila se Nina.

64 učeničke i 88 studentskih stipendija

Grad Buzet i ove godine daje novčanu stimulaciju mladim osobama, željnim stjecanja novog znanja. Stipendiju u visini od 250 do 700 kuna mjesečno, a čiji iznos ovisi o mjestu studiranja i o pravilniku po kojemu je potpisan ugovor, ostvaruje 64 učenika te 88 studenata.

Potpisujući ugovore sa studentima, gradonačelnik Valter Flego je istaknuo kako je

ovogodišnji iznos stipendija veći, ali je zato smanjen broj osoba koje ostvaruju pravo na tu financijsku pomoć. Takvim načinom stipendiranja želi se poticati buduće intelektualce na rad te na međusobnu konkurenciju, istaknuo je gradonačelnik Flego. Od 1991. godine do 2007. godine Grad Buzet je dodijelio 572 učeničke, te 556 studentskih stipendija. (ap)

Prva godina rada Doma za starije i nemoćne osobe na Goričici **Pomoć nadohvat ruke**

Na listi čekanja nalazi se tridesetak osoba pa bi trebalo početi razmišljati o dogradnji objekta

Ana PISAK

Višegodišnji problem pronalaska adekvatnog smještaja za osobe treće životne dobi uspješno je riješen početkom veljače 2007. godine otvaranjem Doma za starije i nemoćne osobe na Goričici. Smještajni kapacitet doma je 41 krevet od čega se 26 ležajeva nalazi u stacionaru, a 25 u stambenom djelu, u jednokrevetnim i dvokrevetnim sobama. - Popunjenost je i više nego odlična. Gledajući brojku od tridesetak osoba na listi čekanja već bi trebalo početi razmišljati o dogradnji Doma, istakla je Dinka Belević, ravnateljica Doma.

rodbina. Blizina Doma najviše raduje Buzečane jer mogu često posjećivati svoje najbliže. - Trudimo se maksimalno

misa, a za zainteresirane se priređuju i kartaške večeri. Vrsni stručnjaci dođu predavati o najčešćim bolestima kod osoba treće životne dobi. U prostoriji socijalne radnice smještena je biblioteka koja trenutno broji dvjestotinjak doniranih knjiga. Raznovrsnu literaturu poklonili su građani Buzeta. Uz zgradu Doma nalazi se i poljoprivredna površina. Vrt služi korisnicima za uzgoj poljoprivrednih proizvoda. Dom surađuje s vrtićem, osnovnom školom te raznim plesnim, pjevačkim i sviračkim skupinama.

prilagođavati željama korisnika. Osim tri dnevna obroka spremamo i dva dodatna obroka za dijabetičare. Ta se usluga dodatno naplaćuje, kao i pelene za inkontinenciju ukoliko ih osoba ne dobije preko socijalnog, kazala je ravnateljica Dinka. U domu su zadovoljni posjetom štićenika. Nekima djeca žive u inozemstvu pa ih dolaze vidjeti jednom ili dvaput godišnje, a ima i onih koji nemaju rodbine ni prijatelja.

Da im jesen života bude ljepša

Kako bi štićenici što bolje provodili vrijeme djelatnici Doma organiziraju niz aktivnosti, radionica i priredbi. Osim radionica koje vodi Suzana Klarić, unutar Doma djeluje i zbor, pod vodstvom profesora glazbe buzetske osnovne škole Manuela Černeke, te plesna grupa koju vodi učiteljica tjelesne kulture Biserka Juretić. Jednom mjesečno održava se i sv.

Dostava toplog obroka

Početkom veljače počela je svakodnevna dostava toplog obroka po kućama umirovljenika. Obrok se priprema u novopremljenoj kuhinji Doma, a sastoji od tri slijeda jela, maneštre ili juhe, glavnog jela, salate, kruha te deserta. Cijena ručka je 20 kuna, no ovisno o visini mirovine korisnike Grad sufinancira topli obrok u iznosu i do 60 posto.

VRJEDNE KUCHARICE

KORISNICI DOMA S DRAŽENOM LADIĆEM

Dnevni boravak tipa dječjeg vrtića

Ravnateljica Doma Dinka Belević otkrila nam je kako se planira uvođenje nove vrste usluga u Domu - dnevnog boravka za starije osobe, tipa dječjeg vrtića. Djeca bi dovezla svoje roditelje u Dom prije nego što krenu na posao, a nakon radnog vremena uzela bi ih kući. Osobe treće životne dobi bi na taj način i dalje ostajale u svojim domovima, a njihovim skrbnicima se omogućuje da i dalje nastave raditi.

Poduzetnici izgradili bočalište

Krajem prošle godine iza Doma za starije i nemoćne osobe otvoreno je bočarsko igralište. Sportski teren izgrađen je u cilju upotpunjavanja sadržaja za slobodne aktivnosti štićenika ustanove. Bočalište su financirali i izgradili buzetski poduzetnici, na čelu s Milanom Pavličem. Hrvatski bočarski savez donirao je prvi komplet kugli za boćanje. Na proljeće će se krenuti u

PRVO TESTIRANJE BOČALIŠTA

organizaciju muškog i ženskog tima Doma, a pokušat će se organizirati i druženje s ostalim domovima umirovljenika.

Grad sufinancira boravak Buzečana

Dom trenutno zapošljava petnaest djelatnika. Financira se iz Proračuna Grada Buzeta u dvjema trećinama, a jednom trećinom od naplate boravka korisnika. Puna ekonomska cijena iznosi 5.800 kuna za stacionar, a ovisno o vrsti sobe, od 5.500 kuna do 5.700 kuna za stambeni dio. Korisnicima s područja Buzeta Grad sufinancira usluge Doma u visini od 50 posto cijene. Maksimalna cijena doma za Buzečane je oko 3.000 kuna. U Domu je trenutno smješteno 50 posto osoba treće životne dobi s područja Umaga, Poreča, Pule, Rovinja i Labina.

Vode brigu o najmilijima

Korisnici su uglavnom zadovoljni uslugom, kao i njihova

DJELATNICE DOMA

Potrebe samohranih roditelja Bez novca i stana

Samo dvoje od 14 anketiranih samohranih roditelja ostvaruje pravo na alimentaciju

Ana PISAK

Teška financijska situacija, posebice zbog velikih izdataka za obrazovanje djece, te neriješeno stambeno pitanje najveći su problemi budžetskih samohranih roditelja. Rezultati su to istraživanja potreba samohranih roditelja i njihove djece koje je, u okviru kampanje što se povodom 20-godišnjice Hrvatske mreže zdravih gradova provodi na razini Hrvatske, provelo Povjerenstvo za ravnopravnost spolova Grada Buzeta.

„Budžetsko Povjerenstvo u siječanjskim aktivnostima posebnu pozornost posvetilo je otvaranju jedne nove teme a to su samohrane majke. Provedeno je istraživanje kojim su sagledane potrebe samohranih roditelja na području našeg grada. Željeli smo sagledati potrebe ove specifične kategorije stanovnika Grada Buzeta, upoznati ih s mogućnostima zadovoljavanja njihovih potreba u okvirima važećih gradskih Odluka, te iz dobivenih rezultata ankete utvrditi mogućnost uvođenja ili predlaganja nekih novih prava u okvirima programa socijalne skrbi ili drugih gradskih programa, budući da postojeći programi potpore najčešće nisu prilagođeni specifičnim potrebama te kategorije roditelja“, kazala je Elena Grah Ciliga, pročelnica Upravnog odjela za upravu, samoupravu i društvene djelatnosti Grada Buzeta.

Loša evidencija

Obitelji samohranih roditelja nisu tretirane nikakvim posebnim zakonima. Već na

samom početku provoditelji ankete suočili su se s problemom nepostojanja evidencije obitelji s jednim roditeljem. Prema statističkim podacima iz 2001. godine u Buzetu je bilo dvjestotinjak takvih nepotpunih obitelji (odnosno 11,69 posto u odnosu na ukupan broj obitelji na području Grada) što je nešto manje od hrvatskog prosjeka.

Povjerenstvo za ravnopravnost spolova Grada Buzeta usmjerilo se na istraživanje potreba samohranih roditelja koji imaju djecu predškolskog i školskog uzrasta. U 14 takvih obitelji koje su se odazvale na anketu, 24 je djece od kojih 14 osnovnoškolskog uzrasta. Rezultati istraživanja pokazali su da 36 posto samohranih roditelja žive kao podstanari, 28 posto njih ima vlastiti stan ali su u fazi otplaćivanja, dok 21 posto majki ili očeva živi s roditeljima odnosno s bakama i djedovima.

Bez alimentacije

Istraživanje je, također, pokazalo kako je 78 posto samohranih roditelja zaposleno, međutim većina na poslovima niže i srednje stručne spreme, a uglavnom su zaposleni u uslužnim djelatnostima s maksimalnim primanjima do tri tisuće kuna, nemaju nikakve dodatne prihode, a alimentaciju ostvaruju samo dva roditelja i to ne u visini koja je definirana sudskim procesom. U odgoju djece samohranim roditeljima najviše pomažu djedovi i bake. Jedini drugi oblik pomoći koji ostvaruju je dječji doplatok. Od

14 anketiranih samo ih dvoje ostvaruje pravo na temelju gradskih odluka.

Kategorija samohranih roditelja prepoznata je i uključena u socijalne programe Grada kao jedna specifična kategorija, utvrdilo je Povjerenstvo nakon analize gradskih akata. Međutim, primjena u praksi potvrđuje da to nije dostatno za zadovoljavanje potreba tih roditelja. Stoga si je budžetsko Povjerenstvo za ravnopravnost spolova za cilj postavilo ispitivanje mogućnosti redefiniranja postojećih mjera i uvođenja novih programa za samohrane roditelje te upućivanje prijedloga za njihovo rješavanje nadležnim tijelima.

Predavanje o raku dojke

Povjerenstvo za ravnopravnost spolova Grada Buzeta tijekom siječnja usmjerilo se i na temu ranog otkrivanja raka dojke te je, u suradnji s Klubom žena liječenih od karcinoma dojke "Gea" iz Pule, na tu temu organiziralo

Kakvu pomoć mogu dobiti?

Prema trenutno važećim gradskim odlukama samohrani roditelji potporu mogu dobiti kroz sljedeće akte:

1. Odluku o socijalnoj skrbi - prilikom izračuna cenzusa prihoda za samohrane roditelje cenzus se uvećava po članu obitelji za 300 kuna
2. Pravilnik o upisu djece i korištenju usluga Dječjeg vrtića "Grdelin" kojim je definirano da samohrani roditelji ostvaruju pravo na popust u plaćanju vrtića pa se cijena vrtića samohranim roditeljima umanjuje za 15%.
3. Pravilnik o stipendiranju učenika i studenata - prilikom bodovanja dijete koje uzdržava samohrani roditelji prema kriterijima navedenim u Pravilniku može ostvariti dodatne bodove
4. Odluku o davanju stanova u najam - samohrani roditelji ostvaruju dodatne bodove

predavanje u Narodnom domu. Odziv Bužečanki bio je i više nego iznenađujući. Predavanju na temu najčešćeg zloćudnog tumora u žena od kojeg u Istri godišnje oboli 110-120 žena, prisustvovalo je gotovo 200 žena.

Mlade zaljubljenice geografije **Mirna je čista!**

Ambiciozne gimnazijalke upoznale su se s načinom rada gradskog kolektora

Pišu: Vanessa BOŠNJAK, Morena VRATOVIĆ, Michela BRGODAC i Mia ŽUDIĆ, učenice 2. razreda gimnazije Srednje škole Buzet, polaznice izbornog predmeta iz geografije

U sklopu nastavnog programa Opće gimnazije Srednje škole Buzet svaka četvrta generacija ima mogućnost opredijeliti se za predmet izborne nastave iz geografije, pod vodstvom profesora Bože Tolušića. Predmet se bavi proučavanjem prirode koja nas okružuje, a realizira se preko «eko grupe» koja u školi djeluje već deset godina. Status «eko škole» zadnji je puta obnovljen u lipnju 2007. godine, na Međunarodni dan zaštite okoliša.

Nastava posvećena vodi

U tekućoj školskoj godini nastavni plan izbornog predmeta iz geografije predviđa istraživački rad na području rijeke Mirne, te gradskog pročištača otpadnih voda. Stoga smo krajem rujna i studenoga posjetili korito najveće istarske rijeke te analizirali karakteristike vode pH vrijednost, temperaturu, elektrovodljivost i otopljenost kisika. Mjesto uzorkovanja smo odredili u riječnom toku: kod kamenih vrata, na Minjeri, kod Istarskih toplica, kod pritoka Butonige, te naposljetku na motovunskom mostu. Istraživanja smo provodili u dnevnom vremenskom razdoblju od 11:30 do 13 sati.

Mjerenja potvrdila: Korito je čisto!

Podaci dobiveni uzorkovanjem vode potvrdili su čistoću riječnog toka Mirne, koja je na državnoj razini, prema podacima Hrvatske vöodoprivrede, svrstana u

skupinu 1., 2. i 3. kategorije kakvoće riječnih tokova u Hrvatskoj. Dobiveni rezultati su, također, potvrdili našu pretpostavku da će u blizini izvora biti jedne vrijednosti, a što se više budemo udaljavali od grada parametri će se povećavati odnosno smanjivati.

Upoznali rad gradskog kolektora

Osim upoznavanja najduže istarske rijeke, duge samo 52 kilometara, nekoliko smo nastavnih sati proveli i u gradskom pročišćivaču otpadnih voda. Vesna Tolušić, voditeljica gradskog kolektora, upoznala nas je s radom pročišćivača, a napravili smo i analizu vode prije ulaska u kolektor te nakon izlaska iz njega.

Vanessa, Morena, Michela, Mia i Vesna

KARAKTERISTIKE RIJEKE MIRNE:	
Duljina	52 km
Prosječni istjek	16 m ³ /s
Izvor	Kotli
Ušće	Jadransko more kod Novigrada

Lokacija	Temperatura	pH	Elektrovodljivost	Otopljenost kisika
MOTOVUNSKI MOST	9,3	10,33	-168	48,6
PRITOK BUTONIGE	7,9	9,47	-134	46,3
ISTARSKE TOPLICE	9,6	8,98	-114	49,2
MINJERA (SOVINJAK)	11,2	8,75	-100	52,2
KAMENA VRATA	11,4	8,63	-87	52,4

Osteoporozna

Ugrožava žene poslije pedesete

Dva su oblika osteoporozne: prvi se javlja oko 50. godine kod žena u menopauzi, zbog sniženja razine estrogena u organizmu, dok se drugi oblik, takozvana "senilna", javlja oko 70. godine života

Piše: Dr. Elvis ČERNEKA

Osteoporozna - pojava "poroznih" kostiju, je sistemska metabolička bolest koštanog tkiva u kojoj cjelokupni koštani sustav slabi i postaje lako lomljiv. Predstavlja jednu od najčešćih bolesti starije životne dobi, pri čemu su žene pogođene više nego muškarci. Osteoporozna nastaje zbog postupnog gubitka kalcija i nepravilne pregradnje kostiju, a najčešći razlog njene pojave je manjak spolnih hormona. Otuda najveća opasnost od osteoporozne prijete ženama u postmenopauzi. Značajan utjecaj imaju genetika, bolesti probavnog sustava, metaboličke bolesti (dijabetes, štitnjača), uzimanje nekih lijekova (kortikosteroidi, imunosupresivi, antikonvulzivi) te loše prehrambene i životne navike.

Oboli svaki deseti

Dva su osnovna oblika osteoporozne. Prvi se javlja oko 50. godine kod žena u menopauzi, a posljedica je sniženja razine estrogena, ženskih spolnih hormona u organizmu, dok se drugi oblik, takozvana "senilna", javlja oko 70. godine života, kao posljedica slabijeg

metabolizma kalcija u starijoj dobi. Procjena je da 10 posto svjetske populacije boluje od osteoporozne. U sljedećih 20 godina ovog stoljeća očekuje se dvostruki porast broja oboljelih. U Hrvatskoj je zabilježena osteoporozna kod 300 000 žena, s više od 100 000 prijeloma godišnje uzrokovanih osteoporozom.

Počeci bolesti prikriveni

Osteoporozna je bolest koja u početku ne pokazuje nikakve simptome, pa mnogi ni ne znaju da su oboljeli, no kasniji su simptomi često vrlo dramatični - prijelomi kralježaka, kuka, podlaktice ili bilo koje kosti. Ti se prijelomi često javljaju nakon naizgled manjih trauma. U kasnim fazama bolesti česti su bol, disfiguracija i slabost. Nakon velikog gubitka kalcija, kralješki počnu propadati i postupno dovode do pogrbljenog držanja, te gubitka visine i do 15 centimetara.

Najnovije smjernice preporučuju mjerenje gustoće kostiju svim ženama starijim od 65 godina, ženama u postmenopauzi s jednim ili više rizičnih faktora, ženama s ranijim prijelomima kostiju, muškarcima sa kliničkom sumnjom na osteoporozu te svim muškarcima starijim od 70 godina. Trenutno najtočnija i najpouzdanija metoda otkrivanja osteoporozne je koštana denzitometrija. Za denzitometriju nisu potrebne nikakve pripreme pacijenta, potpuno je bezbolna, a doza zračenja je zanemariva. Uz rendgensku dijagnostiku rabe se ultrazvučne metode i

biokemijske pretrage krvi i urina.

Važno je vježbati

Pravodobnom prevencijom i liječenjem postižu se jako dobri rezultati. U preventivnom smislu na razvoj osteoporozne može se utjecati promjenom prehrane te životnih navika. Dostatan unos kalcija i vitamina D (mlijeko i mliječni proizvodi, voće, povrće, orašasti plodovi) za posljedicu ima povećanje koštane mase i manji rizik od prijeloma. Redovita tjelovježba potiče izgradnju jakih kostiju i usporava gubitak koštanog

tkiva. Treba izbjegavati alkoholna pića, kofein i pušenje jer mogu povećati gubitak koštanog tkiva i smanjiti tjelesnu sposobnost apsorpcije kalcija. U terapijske svrhe koristi se nekoliko skupina lijekova, poput skupine bisfosfonata, kalcitonina i hormonska nadomjesna terapija koja daje ponajbolje rezultate u liječenju i prevenciji osteoporozne kod žena u postmenopauzi.

Mnogo oboljelih i u Buzetu

Udruga umirovljenika Buzet u suradnji s Endo udrugom iz Pule krajem studenoga prošle godine organizirala je akciju mjerenja osteoporozne (gustoće kostiju). Akciji se odazvalo šezdeset umirovljenika, a kod čak 23 (38 posto ispitanika) utvrđena je osteoporozna pa su upućeni na liječenje. Bolest je u najvećem broju slučajeva utvrđena kod žena.

Na području Istre djelatnici Endo udruge su u razdoblju od šest godina obradili devet tisuća ispitanika. Rezultati mjerenja šećera i masnoće u

krvi te osteoporozne na istarskom području, uklapaju se u hrvatski prosjek: 30 posto ispitanih boluje od osteoporozne, 30 posto od osteopenije, a oko 30 posto ispitanika ne boluje od bolesti koje su se ispitivale. Situacija varira od mjesta do mjesta. Priobalni gradovi imaju bolje rezultate od mjesta u unutrašnjosti Istre. Najgora situacija zabilježena je na području Labina što dokazuje da način prehrane i životne navike, uz genetske predispozicije, bitno utječu na pojavu bolesti, kazao je Boris Škabić iz Endo udruge. (ap)

Ukupno ispitanih: 60

Broj oboljelih: 23

Postotak oboljelih: 38 %

Piše: Zdravko MIHOLIĆ, dipl. ing. agr.

Paunovo oko i štitaste uši u maslinicima Bužeštine

Najugroženija istarska bjelica

Potrebno je pravovremeno i ne pretjerano tretiranje maslina. Preporuča se prskanje biljaka u jesen i na proljeće

Sve nam se češće javljaju maslinari koji tijekom zime ili u proljeće uočavaju masovno opadanje lišća sa svojih maslina. Maslina i inače odbacuje lišće, ali ne na upadljiv način i ne do te mjere da „ogoli“. Pojava je zabilježena i ranije ali kao da posljednjih godina poprima sve veće razmjere. Stablo siromašno lišćem, naravno, nije u mogućnosti proizvoditi dovoljno hrane pa uglavnom zalihe troši na obnovu lišća sljedećeg proljeća, dok je rod znatno umanjen ili potpuno izostaje.

Primjetno je to naročito kad zimi prethodi vlažna i topla jesen. Posebno je pojava izražena kod maslinika zasađenih na položajima gdje se duže zadržava vlaga (jugozapadne i zapadne ekspozicije) i maslinika oko kojih u neposrednoj blizini raste živica ili šuma. Jednako tako ugrožena su i obilno gnojena a slabije rezana stabla, neprozračne krošnje. Iako se spomenuta bolest primjećuje kod većeg broja sorti čini se da je izraženija upravo kod, u posljednje vrijeme vrlo popularne sorte, istarske bjelice.

Mrlje kružnog oblika

Opisana pojava govori nam, najčešće, da je riječ o paunovom oku, jednoj od najznačajnijih bolesti masline. Latinski naziv za gljivicu koja je uzročnik ove bolesti je *Spilocaea oleaginea*. Prvi put je opisana 1845. godine u južnoj Francuskoj. Izvješćujući o toj bolesti ranijih godina, stručnjaci su je lako mogli vezivati za iznimno vlažne godine dok danas u službenim glasilima biljne zaštite nalazimo sljedeće spoznaje: „Kao zaštitari, prisutni na terenu, svake godine uočavamo sve više maslinika ugroženih bolešću, pa sa sigurnošću možemo reći da je danas paunovo oko izrazito velik i ozbiljan problem u gotovo svim našim maslinicima.“

Bolest napada listove i uobičajeni simptomi vidljivi su na njima. Oni na sebi imaju mrlje kružnog oblika koje podsjećaju na uzorak s paunova repa, po čemu je bolest dobila ime. Nekad, međutim, gljivica napada peteljke i tada ne nalazimo tipične simptome. Na plodu se simptomi rijetko nalaze i tada je to u vidu udubljenih pjega. Tijekom cijele godine gljivica je prisutna u masliniku. Preko zime nalazi se na zaraženim listovima u krošnji masline

ili na lišću otpalom sa stabla. U vrijeme kišnog i vjetrovitog razdoblja spore zaruju zdravo lišće. Kako su optimalne temperature za klijanje gljivice između 8 i 24 Celzijusovih stupnjeva, to se najčešće događalo ili u jesen ili u proljeće, jer zimi je bilo previše hladno a ljeti previše vruće i suho.

Masovno otpadanje lišća

Budući da smo posljednjih godina svjedoci neuobičajenih ljeta i zima, uvjeti za infekcije proširili su se u godišnja doba kad ih ranije nije bilo za očekivati. Samim tim i potreba za zaštitnim mjerama postala je izraženija. Ostaje, međutim, činjenica da se idealni uvjeti za infekciju počinju javljati u razdoblju rujana-studenja.

Kako u to vrijeme, zbog blizine berbe, malo tko tretira masline bakrenim sredstvima, prve infekcije imaju širom otvorena vrata. Na to će ubuduće naročito trebati obratiti pažnju. Sljedeće razdoblje kad se infekcija izrazito javlja je proljeće. Za razliku od jesenske, simptomi proljetne infekcije na zaraženom lišću vidljivi su vrlo brzo, već dva tjedna nakon zaraze. Od travnja do lipnja, kao posljedica i jednog i drugog infekcijskog razdoblja najčešće dolazi do masovnog opadanja lišća. Posljedice za urod već su spomenute.

Tretiranje u jesen i proljeće

I dok u južnijim krajevima razmatraju potrebu češćeg tretiranja i proširenja vrsta

sredstava za zaštitu, uz bakrena koja se sada primjenjuju, za bužetsko područje, kao sjeverno-rubno područje uzgoja, bio bi već značajan i potreban pomak da se tretiranje provede u dva navrata: najprije u jesen, u razdoblju od rujna do listopada i zatim u proljeće, u razdoblju od ožujka do travnja.

Pritom valja imati na umu da je karencina bakrenih sredstava na maslini 56 dana tj. da od tretiranja do berbe treba proći skoro dva mjeseca. Za istarsku bjelicu takvo je tretiranje lakše izvesti jer i inače nešto kasnije dozrijeva. Kao druga moguća korist takvog tretiranja može se navesti da se nanošenjem bakrenih sredstava na plodove prije jeseni, po nekim istraživanjima, umanjuje i šteta od maslinove muhe na koju je istarska bjelica također iznimno osjetljiva. Zakašnjelo jesensko ili zimsko tretiranje, napose u pojačanoj koncentraciji, može samo ubrzati opadanje već ranije zaraženih listova.

Godišnje od 800 do 2500 jaja

Jedan od štetnika koji se, nakon učestalih toplijih zima ali i nakon dolaska većih količina sadnica maslina s raznih strana na Bužeštinu, pojačano pojavljuje u našim maslinicima je štitasta uš zvana maslinin medić (*Saissetia oleae*).

Ranijih godina je njegova masovna pojava bila vezana uz priobalje ili južniji dio Istre. Bužetski maslinari putujući Istrom govorili su o „pocrnjelim“ stablima sa

mnoštvom suhih grančica. Međutim sada postoji prijetnja da se slična slika prenese i kod nas.

Iz godine u godinu sve je više upita vezanih za simptome za koje se kasnije utvrdi da su vezani uz maslininog medića. Kao i u slučaju paunova oka ugroženiji su nasadi u kojima se vlaga duže zadržava kao i bujna, neredovito rezana stabla maslina. Medić ima najčešće samo jednu generaciju godišnje ali jedna ženka (ispod svog štitića) snese od 800 do 2500 jaja. Prezimljuje odrasla ženka ili ličinka razvijenijeg stadija.

Listovi prekriveni čađom

Vrlo često se na stablu istovremeno mogu naći različiti razvojni stadiji, od svjetlije smeđih manjih štitića do onih većih i crnih. Razvijena ženka, crni štitić na kome je izbočina u obliku slova „H“, počinje leći jaja najčešće krajem travnja, a jedinke, koje su prezimile kao ličinke razvijenijeg stadija, za polaganje jaja sposobne su nešto kasnije. Ličinke (koje za oko 15 dana izađu iz jaja) su, za razliku od odraslih ženki, pokretne, te se nakon izlaska rašire po stablu. Obično ih u toj fazi nađemo uz žilu na donjoj strani lista.

Daljnijim razvojem ličinka se premješta da bi se na kraju, najčešće, pričvrstila za grančicu. Tu nalazi pogodno mjesto za sisanje sokova i priljepljena poput školjke provede ostatak života. Ispod štitića koje (poput kornjače) formiraju, sljedeće godine, kako je već opisano, legu jaja. Velik broj štetnika po stablu izaziva obilno lučenje medne rose. Na nju se naseljava gljiva čađavica (*Alternaria* spp.) koja dodatno opterećuje maslinu. Listovi prekriveni „čađom“ otežano obavljaju fotosintezu tj. proizvodnju hrane, te stablo sve više slabi.

Pregledajte kupljene sadnice!

Čađavica i medna rosa ujedno otežavaju zaštitne mjere. Kemijsko je suzbijanje u Istri bilo najdjelotvornije u srpnju i kolovozu, no ponekad i ranije. Međutim, trebalo bi uzeti u obzir da štitasta uš ima veći broj prirodnih neprijatelja (bubamara, zlatooka, stjenica...) koje pretjeranom primjenom insekticida možemo prorijediti ili uništiti.

U nasadima gdje se nalaze mlada stabla dobro je mehanički rukom, četkom ili škarama, odstraniti štitiće tijekom zime te kao dopunsku mjeru koristiti krajem veljače i početkom ožujka kombinaciju bijelog ulja i bakarnog sredstva, kojim djelujemo i na paunovo oko. Ako je pregledom maslina u ljetu (6., 7. mjesec) primijećen veći broj (5-10) ličinki po listu, tada se za savjet treba obratiti stručnim službama.

Bijelo ulje za ljetno tretiranje trebalo bi u slučaju potrebe primijeniti najkasnije do kraja srpnja. Poželjno je pritom koristiti veće količine vode. Tu tehnika prskanja ima prednost u odnosu na tehniku raspršivanja (korištenje atomizera). Budući da se ovaj štetnik slabije kreće (ne leti) vrlo se često prenosi sadnim materijalom pa se, kao preventivna mjera, preporuča pregled kupljenih sadnica.

Ne pretjerujte u prskanju

Što reći za kraj? Ove pojave svakako nije uputno zanemariti ali ne bi bilo dobro ni kad bi one izazvale „panično“ povećanje broja prskanja i upotrebu sve „žešćih“ sredstava. Prije svega ovaj tekst bi trebao biti poticaj da se vodi računa o mjerama koje mogu umanjiti

prekomjerno, ekonomski štetno, širenje spomenutih, i drugih, štetočina.

To su:

ANTON SINČIĆ

* sadnja maslina na prozračnim i osvijetljenim položajima

* vođenje računa o razmacima sadnje kako nasad s vremenom ne bi postao previše gust

* sprječavanje da se u blizini nasada razvijaju živica i šuma

* redovito orezivanje maslina

* praćenje pojava štetnika u maslinicima

* kontrola kupljenih sadnica i mehaničko suzbijanje štetnika. Ako je već potrebno kemijsko tretiranje učiniti to u pravo vrijeme i to sa sredstvima koja će vam savjetovati stručne službe i koja će imati najmanji negativni učinak na prirodne neprijatelje tj. na prirodnu ravnotežu. To su stvari na koje čovjek može, a postoje i one na koje ne može, utjecati i kojima upravlja viša sila.

Buzetski proizvodi u velikim marketima

Početkom 2008. godine počela je s radom Poljoprivredna zadruga Mirna Buzet. Primarni cilj zadruge, u koju je trenutačno učlanjeno 26 poljoprivrednika, jest plasirati proizvode na tržište i oduprijeti se ucjenama velikih trgovačkih lanaca. Osim toga, upravitelj zadruge Anton Sinčić, ističe kako je želja zadrugara od buzetških poljoprivrednih proizvoda stvoriti prepoznatljiv brand. Otkupljivanje proizvoda već je počelo, a u prvih petnaest dana profitabilna udruga ostvarila je promet od 70 tisuća kuna. Sjedište Poljoprivredne zadruge Mirna nalazi se u prostorijama bivšeg Štaba teritorijalne obrane u Buzetu. (ap)

Piše: Saša ARSIĆ, dr. vet. med.

Pogibeljni virus

Bjesnoća i danas prijeti

Bolest se najčešće prenosi ugrizom, a inkubacija za sve životinje traje od 2 do 8 tjedana

Bjesnoća je akutna zaraza koja se prenosi na toplokrvne životinje i čovjeka. Bolest se očituje upalom moždanih ovojnica, a širi se ugrizom ili ogrebotinama koje može nanijeti bolesna životinja ili kliconoša. Uzročnik je virus, a zaraza se pojavljuje u nekoliko oblika. U slučajevima urbane bjesnoće ključna karika u prijenosu su psi i mačke, a završna su životinje i čovjek. Kod silvatičkog oblika virus šire lisice, vukovi, jazavci i šišmiši koji sišu krv. Od njih virus prelazi ugrizom, ili sa strвина, na psa i čovjeka. Posebice su opasne kliconoše, odnosno prikrivene bolesne životinje, kao trajni izvor virusa. Inkubacija (vrijeme od ulaska virusa pa do pojave bolesti) je za sve životinje od 2 do 8 tjedana, a bolest traje od jednog do 7 dana.

Kako prepoznati bolest

Bolest se manifestira u dva oblika, kao agresivna i tiha bjesnoća, no postoje i atipični oblici. U početku bolesti mijenja se ponašanje životinje: postaju plašljive, nemirne, neposlušne, grizu predmete ili „na prazno“, otežano gutaju i sline. Nemir se zatim pojača pa psi lutaju i napadaju životinje i ljude. Glas im je promukao, teško gutaju i obilno sline. Pred kraj bolesti pas postaje mirniji, javlja se paraliza mišića, pa se više ne može kretati. Smrt nastupa za 3-4 dana. Kod tihe bjesnoće izostaju prva dva

stadija, pas jako slini i izgleda preplašeno. U mačaka su simptomi slični kao u psa.

Ugriz prijaviti veterinaru

Ako pas ili mačka ugrizu, ili ogrebu, čovjeka ili životinju to obvezno treba prijaviti zdravstvenoj ustanovi i veterinarskoj ambulanti. U tom slučaju psa se ne smije ubiti, već ga treba promatrati deset dana, i to prvog, petog i desetog dana. Ako za to vrijeme ne pokaže nikakvih znakova bjesnoće, sigurno je da u vrijeme ugriza nije imao virusa u slini pa ugrizenoga nije mogao zaraziti.

Obvezno cijepljenje

Zbog zaštite od prijenosa virusa na ljude i životinje, zakonski je obvezno jedanput godišnje cijepiti pse protiv bjesnoće. Cijepljenje se provodi od početka siječnja do kraja ožujka u akciji, odnosno izvan akcije cijepljenja do kraja godine. Cijepi se psi počevši od trećeg mjeseca starosti na dalje, a cijepljenje se obavlja u dvorištima vlasnika, te u veterinarskoj ambulanti svakoga dana. Preporuča se i cijepljenje mačaka, jer su često u kontaktu s divljim životinjama.

Po zakonu o veterinarstvu vlasnici pasa dužni su ih držati na vezu ili u ograđenom prostoru, a u šetnju ih voditi na vodicu.

LD Mirna, sekcija Sv. Martin

LD Mirna, sekcije Sv. Sveti, Sv. Ivan i Krušvari

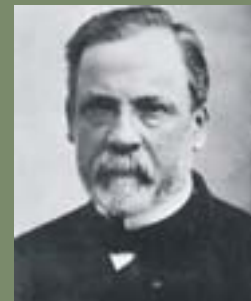
Bolest stara više od 2500 godina

Prvi opisi bjesnoće pasa sežu još prije dvije i pol tisuće godina, a u prvom stoljeću prije nove ere bjesnilo se opisuje i kao ljudska bolest. Prirodu ove vrlo opasne bolesti prvi je objasnio Louis Pasteur, francuski kemičar i biolog, 1882. godine. Pasteurova istraživanja urodila su plodom već tri godine

kasnije. Naime, tada je francuski kemičar i biolog izumio cjepivo protiv bjesnoće te cijepio prvu osobu. Cjepivo se od tada upotrebljava neprestano, no ni nakon više od 120 godina Pasteurovog izuma bolest nije iskorijenjena.

Bjesnoća je na području Hrvatske prepoznata kao značajan zdravstveni

problem već u 19. stoljeću, a prvi koji ju je liječio bio je Josip Lalić, učitelj, izumitelj i liječnik. Lalić je bolest liječio zarezivanjem vena korijena jezika i intenzivnim tretiranjem korijenom biljke *Gentiana cruciata*. Kao dezinfekcijsko sredstvo savjetovao je ispiranje rane rakijom od ružmarina. (ap)

Louis Pasteur

I mačke moraju pod iglu

Iako Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva RH nije zakonom propisalo obvezno cijepljenje mačaka, za razliku od obveznog cijepljenja pasa, preporuča se svim vlasnicima mačaka da to učine. Naime, mačke su životinje koje je jako teško kontrolirati, posebice one seoske koje žive van domaćinstava, u blizini šume i divljih životinja.

Cijena cjepiva ove godine iznosi 118 kuna. Djelatnici Veterinarske ambulante u Buzetu prošle su godine protiv bjesnoće cijepili tek desetak

mačaka i oko 1850 pasa, od čega je više od polovice bilo pasa tartufara, a tek manji dio su činili lovački psi ili kućni ljubimci. Uz cjepivo svaka životinja dobije i tabletu protiv crijevnih parazita. Ukoliko necijepljeni pas ugrize čovjeka, životinja se odmah eutanazira, a mozak iste se šalje na analizu. Neodgovornom vlasniku psa slijedi novčana kazna i podmirivanje svih nastalih troškova.

Osim obveznog cijepljenja na snazi je i zakonska odredba o obveznom mikročipiranju pasa oštećenih nakon 1.

listopada 2004. godine. Na području Buzeta do sada je mikročipirano tek 150 pasa. Cijena mikročipiranja iznosi 84 kune, a zajedno s cijepljenjem 78 kuna više. (ap)

Bijesna lisica u Sv. Martinu

Bjesnilo je pojava koja se javlja periodično, svakih nekoliko godina. Posljednji slučaj bijesne lisice na Bužeštini je zabilježen u prosincu 2007. godine, točnije u naselju Sv. Martin, mjestu gdje je bolest otkrivena i dvije godine ranije. (ap)

LD Mirna, sekcije Vrh i Soviščina

Svećenik Ivan Flego iz Štrpeda Župnik koji je širio hrvatsku riječ

Poslije talijanske okupacije dijelovi mise na hrvatskom jeziku mogli su se slušati samo u Črnici

Pripremio: Božo JAKOVLJEVIĆ

Prvu misu služio je 3. svibnja 1900. godine u Sv. Duhu kraj Štrpeda. U Loki kraj Divače počeo je raditi kao kapelan, a otuda 1904. godine odlazi za župnika u Hum. Zalaže se za otvaranje hrvatske škole pa se tako u Humu 1905. godine otvara hrvatska družbina škola.

Protivnik okupacije

Od 1913. godine rukovodio je Crkvenom župom i dekanatom u Buzetu. Početkom listopada 1918. godine u Zagrebu je bilo osnovano Narodno vijeće Slovenaca, Hrvata i Srba pa ono preuzima vođenje narodne politike, ističući da u novu državu SHS spada i Istra. Gotovo cijela Istra bila je u rukama Narodnog vijeća. Ivan Flego bio je član osnovnog odbora Narodnog vijeća u Buzetu.

Međutim, kako je Italija od saveznika dobila ovlaštenje da okupira sva područja do granice određene Londonskim

ugovorom, talijanska vojska zaposjela je Istru, a među posljednjim mjestima i Buzet 13. listopada 1918. godine. Ivan Flego se dan ranije suprotstavio okupaciji talijanske vojske, pa su ga okrivili da u svojim propovijedima u crkvi politizira, a istoga dana navečer u njegov stan ušla je rulja političkih protivnika, prisiljavajući ga da na zgradu Župnog ureda izvjesi trobojnicu Kraljevine Italije. Dan kasnije priopćeno je da je Narodno vijeće raspušteno.

Na misu čak u Črnici

Dana 10. svibnja 1921. godine fašisti nasilno ulaze u župni ured i župnikov stan te spaljuju župnikovu privatnu knjižnicu i crkvene knjige, a pljačkaju i njegovu imovinu. Da bi se Flego odstranio iz Buzeta, nasilno je umirovljen pa odlazi u Črnici gdje preuzima župu. Prema tadašnjim propisima u crkvama s

hrvatskim svećenicima, dijelovi mise mogli su se održavati na hrvatskom jeziku. Tako su se evanđelje, propovijed, crkveno pjevanje i vjeronauk govorili, pjevali i učili na hrvatskom jeziku.

U Buzet je došao župnik koji nije poznavao hrvatski jezik, pa su vjernici mnogih sela Buzeštine odlazili na misu i na kilometre udaljenu Črnici da bi čuli hrvatsku riječ u crkvi. Hrvatsku riječ iz Črnice župnik je širio i dijeljenjem molitvenika „Oče naš“ koji je u Trstu napisao i tiskao Božo Milanović. Širio je hrvatski tisak i prikupljanjem pretplatnika za izdanja Društva sv. Mohora u Trstu.

Poslije smrti Ivana Flego u Črnici rade dva slovenska svećenika koja i dalje nastavljaju putem svoga prethodnika misliti i učiti na hrvatskom jeziku, tako da župa u Črnici spada u područje Istre u kojem se hrvatski jezik održao neprestano bez obzira na mnoge mjere odnarođivanja.

Mladomisnik Ivan Flego sjedi treći s lijeva, između oca Ivana i majke Marije. Uz oca sjedi Ivanov brat kanonik Petar Flego, a pokraj majke supruga brata Josipa i brat Josip. Stoje kanonici Karlo Fabris i Antun Kalac, a do njih brat Antun, sestra Karolina, brat Drago, Marija supruga brata Ivana drži u naručju kćerku Nadu i njezin suprug Ivan koji drži u naručju sina Dušana (snimljeno u Štrpedu 3. svibnja 1900. godine)

Legenda o Bulažu

Izvor Bulaž kraj Istarskih toplica postaje s vremenom sve veći, a o toj tajanstvenoj pojavi kruži strašna legenda koja se prenosi s koljena na koljeno

Ana PISAK

Nedaleko od izvora Sv. Stjepana u Istarskim toplicama, pokraj ceste koja prolazi dolinom rijeke Mirne smjestio se izvor Bulaž. Stanovnicima sjevera Istre to je mjesto poznato i po mističnim pričama koje su njihovi preci usmenom predajom prenosili s koljena na koljeno. Postoji niz legendi i priča starijih ljudi o tome kako je nekadašnji maleni, danas veliki kaptirani izvor, nastao. U prilogu vam donosimo jednu od legendi o nastanku izvora pitke vode Bulažu koja je unatoč vremenu moderne tehnologije i Interneta do nas dospjela usmenom predajom naših nonića.

Majčin zločin

Izvor Bulaž smješten je ispod velikih stijena za koje ljudi od davnina govore kako kriju vulkansko izvorište. Prema njihovoj predaji upravo iz tog izvorišta dolazi sumporna voda po kojoj je i poznato lječilište u Istarskim toplicama. U neposrednoj blizini izviranja sumpora smjestio se i izvor pitke vode iz kojeg se opskrbljivao veliki dio okolnog pučanstva. Mjesto je to izviranja Bulaža. Prema

pamćenju naših predaka Bulaž je nekada bio veličine kjante, stare istarske boce, s kojom bi stanovništvo dolazilo po vodu. Da bi napunili kjantu vodom s izvora, žitelji tog kraja su morali čekati i po nekoliko sati. Podatak je to koji govori o nekadašnjoj veličini tog izvora. Bulaž se počeo širiti nakon što je na mjestu izvora najdragocjenije tekućine ugušena tek rođena muška beba.

Naime, legenda govori kako je neka poremećena majka odlučila ubiti tek rođenog sina. Bezumnica mu je, prema priči, nožem probola ruke i noge, te ga zamotala u kuhinjsku krpu, a zatim odnijela na izvorište vode u Bulaž gdje ga je i ugušila. Kako je vrijeme odmicalo Bulaž je postajao sve širi, sve veći, sve dublji, jer je ugušeno dijete pronašlo dom u njegovim dubinama pa ga je stoga neprestano kopalo kako bi imalo što više mjesta za život.

Slijepac i mladić

Poslije nekoliko godina dolinom rijeke Mirne prolazio je slijepac. Stigavši do

izvora pred njim se na vodi ukazala velika bijela kuća. Slijepac, izmučen glađu i žeđu, od prizora koji mu se ukazao ostao je skamenjen pred vratima te kuće. I gle čuda! Vrata kuće su se otvorila, a krepak mladić pozvao je stranca u svoj dom gdje ga je nahranio i napio bistrostvom.

Kada je slijepac bio na odlasku mladić ga je zamolio da mu učini uslugu što je on vrlo rado prihvatio. Mladić je slijepcu dao nož kojim ga je probola njegova majka te kuhinjsku krpu u koju ga je zamotala, s porukom da ih stavi u ladicu kuhinjskog stola njegove majke. Slijepac se odmah prihvatio posla te poslušao gospodara koji ga je ugostio. Već sutradan majka je u ladicu stola ugledala stravičan prizor - krvavi nož i krpu. Osjećajući neopisivu grižnju savjesti uzela je nož i probola samu sebe.

Iako je od tragedije već prošlo mnogo stoljeća Bulaž i dalje svakim danom postaje sve veći i veći, a mladić, sada već zreli čovjek, neprestano kopa i kopa u dubinama izvora pitke vode.

Bakalar na bijelo

Na Badnjak se za ručak ispekao kruh ispod črepnje. Njega se popeklo na ramarinu, začinilo maslinovim uljem i stavilo u crno vino u koje se dodalo i malo papra, soli te šećera. Za večeru je neizbježan bio bakalar

Ana PISAK

Sastojci:

- * 1 kg bakalara
- * 7-8 litara vode
- * 1 litra ulja
- * 10 dkg krumpira
- * malo soli
- * malo češnjaka

Priprema:

Bakalar je potrebno zgnječiti, istući na drvenoj podlozi čekićem ili malom sjekiricom. Istučeni bakalar se zatim stavi kuhati u hladnu vodu. Riba mora kuhati na velikom plamenu najmanje dva

sata. Da je bakalar kuhan prepoznat ćete dodiranjem prstiju - riblje tijelo je mekano i raspada se.

Kuhani bakalar treba ocijediti i staviti u drvenu zdjelu, skledu. Tada slijedi čišćenje: peraje, crne dijelove, kosti i kožu treba odvojiti kako bi ostali samo bijeli dijelovi ribe što će na kraju rezultirati lijepom bojom pripremljene hrane.

Nakon toga u zdjelu se ulije vrelo ulje u kojem se pržio češnjak kojeg ćete prije miješanja s bakalarom izvaditi iz vrele tekućine. Za kilogram bakalara dovoljno je ugrijati 3 decilitra ulja, ostatak ulja se dodaje po

potrebi, odnosno starije bi kuharice znale reći da se bakalaru daje ulja «onoliko koliko ga može popiti». Kad bijela smjesa više ne bude htjela upijati ulje biti će znak da je bakalar dobio dosta masnoće.

Dok dodajete ulje smjesu valja neprestano tući drvenom kuhačom. Smjesu valja i posoliti; količina soli ovisi o vlastitom ukusu. Bakalar se tuče sve dok ne dobije izgled maslaca. Kako bi se dobila veća mekoća i okus, odnosno veća količina hrane, u kilogram bakalara može se dodati i 10 dkg kuhanog krumpira kojeg se tuče istodobno s ribom.

Kako znati koji je bakalar dobar?

Prilikom kupovanja bakalara obratite pažnju da jedno njegovo uho (peraja) stoji za naprijed, a drugo za natrag. Leđa ribe moraju biti tamne boje, dok boja trbuha mora biti svijetla, odnosno bjelkasta. Bude li kupljeni bakalar imao sve ove karakteristike nedvojbeno je da će poslije pripreme biti i slastan zalogaj!

Bakalar - uvijek na Badnjak i Veliki petak

Pokojni barba Tone, zvan Matičev, rođen oko 1870. godine, pričao je da se za badnju večer moralo imati sedam vrsta hrane

Pripremanje bakalara na Badnjak i Veliki petak stoljetna je tradicija koja se njeguje u mnogim krajevima svijeta. Iako bit ostaje ista, stari se običaji polako zaboravljaju i postaju tek blijeđa uspomena na vrijeme naših predaka. Stoga vam u nastavku donosimo priču 87-godišnje Dragice Prodan o tome što se kuhalo na Vilju Božju i za Badnjak.

„Pamtim da smo kao djeca Badnjak slavili 23. prosinca, a dan neposredno prije Božića smo zvali Vilja Božja. Na badnje jutro jelo se što se imalo. Za ručak se pripremala maneštra od stopanog trkina, dok je za večeru bila obavezna palenta, kapučine i radić. Pokojni barba Tone, zvan Matičev, rođen oko 1870. godine, pričao nam je da se za badnju večer moralo imati sedam vrsta hrane, no ne sjećam se više koja su to jela

bila. Hrana je morala biti začinjena domaćim uljem, a pilo se vino i bevanda.

Post na Vilju Božju

Tu se večer na stol moralo staviti sve što se imalo u kući od hrane domaće proizvodnje: voće, povrće... Na taj su način ljudi sami sebi prikazivali što su proizveli tijekom godine. Na stolu nije smjelo biti stolnjaka. Stariji članovi obitelji uvijek bi nama mlađima pričali kako se nekad dočekivao i slavio Božić. Ujutro na Vilju Božju, odnosno 24. prosinca, pila se kava od pečenog jačmika bez mlijeka, jer se moralo postiti. Ljudi stariji od 70 godina, djeca i trudnice nisu trebali držati post. Tko je mogao ujutro bi popio i mižulic rakije.

Za ručak se ispekao kruh ispod črepnje. Njega se popeklo na

ramarinu (današnjim građelama), začinilo maslinovim uljem i takvog se stavilo u crno vino - napravila se supa. U vino se dodalo i malo papra, soli te šećera. Djeci se za ručak pripremio krumpir, riža ili maneštra od domaćeg ulja. Za večeru je neizbježan bio bakalar. Osim njega pripremali su se lazanjoti sa slanim šaredelonima, jer se za inčune nije znalo. Šardelone se moglo kupiti samo na kile, a prodavali su se u velikim bačvama.

Krađa sijena

Prije same večere muškarci su donijeli u kuću sve vrste trave: sijeno, rabašpanju, trafoj i otavu. Trave se stavilo ispod stola kako drugi seljaci ne bi mogli uzeti tuđem blagu sijeno. Naime, znalo se desiti

da neki kmeti ukradu sijeno iz tuđih kopa (hrpa sijena), stave ga u džep i s istim u džepu krenu na ponoćnicu. Kada bi svećenik podigao Sveto tijelo oni bi miješali sijeno u džepovima i govorili «lažeš». Cilj «krađe šačice sijena» je bio da gospodaru kojemu je ukradeni sijeno, životinje više ne jedu, a lopovu da se stoka udeblja te da i njemu iduće godine bude bogata ljetina. Gospodar sijena morao je uzeti trave prije nego što su to učinili «lopovi» kako bi pobio štrigarije i moć tata da mu urekne blago. Sijeno kojeg su gospodari držali tijekom noći ispod stola ujutro bi se dalo životinjama. Uvečer, na Vilju Božju jelo se se i fritule, a za razliku od badnje večeri na stolu je obvezno morao biti bijeli stolnjak“, prisjeća se nona Dragica.

Sanirana cesta Račja Vas - Veprinac

Krov Istre i Opatija opet spojeni

Za obnovu puta Općina Lanišće izdvojila 400 tisuća kuna, a očekuje se da Grad Opatija isto učini i sa svojim dijelom ceste

Ana PISAK

Potaknuti željom da ponovno otvore jednu od «žila kucavica» na Čičariji, cestu Račja Vas - Veprinac, Vijeće Općine Lanišće donijelo je odluku o sanaciji derutne staze, kojoj se već tridesetak godina nije pridavalo nikakvu pažnju. Nažalost, cesta je nekad, kada je bila važan pravac prema Kvarneru, značila puno više nego što znači danas.

Raj za ljubitelje prirode

„Cilj nam je bio da njenom sanacijom privučemo što više turista, ljubitelja prirode, budući da

prolazi osebnim krajolikom“, kazao je Neven Mikac, načelnik Općine Lanišće. Ukupna dužina ceste iznosi 21 kilometar od kojeg se gotovo polovica, točnije 9,5 kilometara nalazi na području laniške općine. Za sada je obnovljen samo dio ceste koji se nalazi na području Općine Lanišće, no načelnik Mikac ističe kako će se u narednim mjesecima pokušati dogovoriti s Gradom Opatijom kako bi se sanirao i preostali dio ceste. Kako se ne bi narušio prirodni sklad, a i obzirom da još uvijek nema velikog prometa, obnova ceste nije uključila i njeno asfaltiranje.

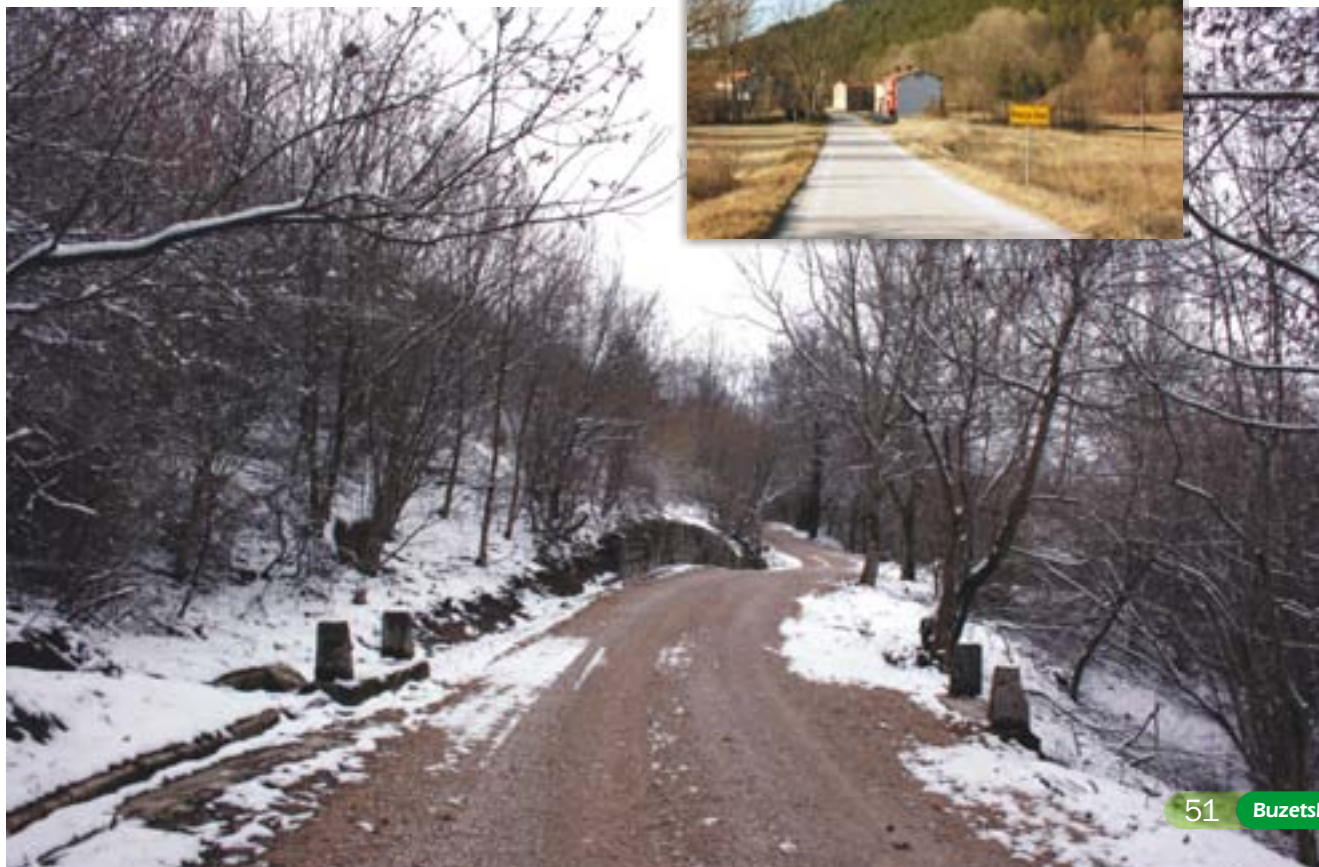
No, ukoliko se pokaže potreba za «crnim pokrivačem» vijećnici Lanišća razmislit će i o tog mogućnosti.

Baština 20. stoljeća

Radovi u vrijednosti 400 tisuća kuna uključili su iskrčivanje puta, izravnavanje tla prometnice, uređivanje uzvodnih i poprečnih odvodnih kanala te dovoženje 4,5 tisuća kubičnih metara tamponskog materijala. Osigurana su i klizišta na

kojima je prodrla voda, te potporni zidovi. Cesta Račja Vas - Veprinac nekada je služila za prolazak talijanske vojske zahtjevnim kraškim terenom.

Danas će ona poslužiti mnogim planinarima, lovcima, Čičima te turistima željnima razgledavanja bujne kraške vegetacije i netaknute prirode. «Put predstavlja graditeljsku baštinu s početka 20. stoljeća. Šteta bi bila dopustiti da padne u zaborav“, zaključio je načelnik Mikac.

VJENČANJA

Branka Marijan i Milenko Krbavčić

PRIVATNA ARHIVA

Branka Mišon i Marino Prodan

PRIVATNA ARHIVA

Diamela Čengić i Goran Bartolić

PRIVATNA ARHIVA

Elmira Hodžić i Zoran Bijelić

PRIVATNA ARHIVA

Frida Ivančić i Vilijam Cotić

PRIVATNA ARHIVA

Hrvojka Maras i Toni Forca

PRIVATNA ARHIVA

Lara Vivoda i Alen Ravnić

FOTO MIRKO

Majda Čilić i Elvis Hodžić

PRIVATNA ARHIVA

Sabina Brojan i Valdi Marušić

PRIVATNA ARHIVA

DIJAMANTNI PIR

Danica i Tone Blašković

PRIVATNA ARHIVA

U 2007. mali baby boom!

U 2007. godini na području Buzeta je rođeno 65 djece. U odnosu na godine ranije bilježi se blagi porast obzirom da je broj novorođenih mališana zadnjih pet godina stagnirao. Kao poticaj demografskim kretanjima za svako novorođeno dijete Grad Buzet mladim roditeljima osigurava novčana sredstva. Za te je svrhe u Proračunu predviđeno 130.000 kuna.

Iznos jednokratne pomoći za novorođenu djecu iznosi:

- za prvo dijete 1.500 kn
- za svako slijedeće dijete 2.000 kn
- za blizanke, trojke, četvorke 2.500 kn po djetetu

Godina	Broj novorođene djece
2003.	49
2004.	57
2005.	47
2006.	51
2007.	65

Ksenija Hinić i Loris Šćulac

PRIVATNA ARHIVA

Sunita Prodan i Zoran Benolić

FOTO FESTIVAL

NOVOROĐENA DJECA U 2008. GODINI

Prezime i ime	Datum rođenja	Roditelji
1. Jermaniš Luka	01.01.2008.	Nenad i Danijela
2. Dujanić Mihael	14.01.2008.	Sebastijan i Dubravka
3. Klarić Ana	23.01.2008.	Dorijan i Deana
4. Blažević Katrin	25.01.2008.	Alen i Sandra
5. Kajin Simon	24.01.2008.	Enver i Jasmina
6. Pavić Korina	25.01.2008.	Igor i Ivana
7. Komar Nicoll	27.01.2008.	Slavko i Kristina
8. Knežević Mato	30.01.2008.	Josip i Ivana

INFO

Državna uprava za zaštitu i spašavanje 112

Policija 92

Tel. 533-339

Vatrogasci 93

Tel. 695-060

Hitna medicinska pomoć 94

Erste & Steiermärkische bank

Tel. 062-376-570

Fax. 062-376-571

Radno vrijeme: pon. - pet.: 8,00 - 18,00
subota: 8,00 - 12,00

Kreditni odjel stanovištvo

Radno vrijeme: pon. - pet.: 8,00 - 16,00

Profitni centar Buzet

Tel. 062-376-131

Fax. 062-375-910

Radno vrijeme: pon. - pet.: 8,00 - 16,00

Istarska kredithna banka Umag

Tel. 663-417

Fax. 663-393

Radno vrijeme: pon. - pet.: 8,00 - 17,00
subota: 8,00 - 12,00

E-mail: krediti.buzet@ikb.hr
www.ikb.hr

OTP banka

Tel. 062-201-555

Fax. 663-022

Radno vrijeme: pon. - pet.: 8,00 - 17,00
subota: 8,00 - 12,00

www.otpbanka.hr

Benzinska crpka Ina

Tel. Fax. 663-531

Radno vrijeme: pon. - ned. 6,00 - 22,00

Benzinska crpka OMV

Tel. fax 663-501

Radno vrijeme: pon. - ned.: 0,00 - 24,00

Crveni križ

Tel. 662-445

Dječji vrtić «Grdelin»

Tel. Fax. 662-614

Radno vrijeme: pon. - petak.: 6,30 - 16,15

Dom za starije i nemoćne osobe

Tel. 725-090

Fax. 725-099

Vrijeme posjeta: pon. - ned.: 15,00 - 18,00

Dom zdravlja

Tel. 662-722 (centrala)

Fina

Tel. 662-994, 662-996

Fax. 662-839

Radno vrijeme: pon. - pet.: 8,00 - 15,00
subota: 8,00 - 12,00

Gradska knjižnica

Tel. 662-836

Radno vrijeme: pon., uto., sri., pet.: 9,00 - 15,30
četvrtak: 13,00 - 19,00

E-mail: knjiznica@poubuzet.hr
www.poubuzet.hr

Gruntovnica (zemljišno-knjižni odjel)

Tel. 662-808 (centrala)

Radno vrijeme: pon., uto., sri., pet. 9,00 - 15,00
četvrtak - ne radi

HEP, Pogon Buzet

Tel. 695-010 (centrala)

Fax. 695-021

Dežurna služba 695-014, 098-366-509
Služba potrošača 695-020

Hrvatske šume

Tel. 696-150

Hrvatski zavod za zapošljavanje

Tel. 662-870

Fax. 694-081

Radno vrijeme: pon. - pet.: 7,30 - 15,30

E-mail: ibrahim.pehadzic@hzz.hr

www.hzz.hr

HZMO

Tel. 662-830

Fax. 694-240

Radno vrijeme: pon., sri., čet., pet.: 8,30 - 11,30
uto.: 8,30 - 11,30 i 12,30 - 14,30

HZZO

Tel. Fax. 662-843

Radno vrijeme: pon. - pet.: 7,00 - 15,00

Istarski vodovod

Tel. 602-200 (centrala)

Fax. 602-201

Dojava kvarova 602-260, 098-329-834

Ured potrošača 602-207

Poslovna jedinica Buzet 602-300

E-mail: istarski.vodovod@ivb.hr

Javni bilježnik mr. Ante Kravar

Tel. 663-344

Fax. 694-317

Radno vrijeme: pon., pet.: 9,00 - 14,00

uto., čet.: 9,00 - 13,00 i 15,00 - 18,00

srijeda - vanjsko uređivanje

subota - po dogovoru

Komunalno poduzeće «Park»

Tel. Fax. 662-456

Radno vrijeme: pon., srija, čet.k, pet.: 7,00 - 15,00

uto.: 7,00 - 16,00

E-mail: park@pu.t-com.hr

www.park.hr

Ljekarna

Tel. 662-822

Radno vrijeme: pon. - pet.: 8,00 - 16,00

subota: 9,00 - 13,00

Matični ured Buzet

Tel. 695-230

Radno vrijeme: pon., sri., pet.: 7,30 - 14,30

utorak: 12,00 - 14,30

četvrtak - nije dan za stranke

Matični ured Lanišće

Tel. 661-060

Radno vrijeme: svaki 2. i 4. utorak u mjesecu 7,30 - 14,30

Općina Lanišće

Tel. 661-060

Općinski sud u Buzetu

Tel. 662-808 (centrala)

Fax. 662-932

Ured predsjednice 663-330

Radno vrijeme sudske pisarnice: pon. - pet.: 9,00 - 15,00

Osnovna škola «Vazroslav Gržalja» Buzet

Tel. 662-856

- podružna škola Lanišće Tel. 661036

- podružna škola Livade Tel. 664-105

- podružna škola Roč Tel. 666-413

- podružna škola Vrh Tel. 667-178

Poljoprivredna zadruga Mirna

Tel. 662-294

Pošta Buzet

Tel. 662-835

Radno vrijeme: pon. - pet.: 8,00 - 15,00

subota: 8,00 - 15,00

Pošta Livade

Tel. 664-135

Radno vrijeme: pon. - pet.: 8,00 - 10,00

Pošta Požane

Tel. 669-080

Radno vrijeme: pon. - sub.: 9,00 - 21,00
nedjelja i blagdan: 10,00 - 17,00

Pošta Roč

Tel. 666-411

Radno vrijeme: pon. - pet.: 8,00 - 10,00

Prekršajni sud

Tel. 662-528

Pučko otvoreno učilište «Augustin Vivoda»

Tel. 662-836

www.poubuzet.hr

Srednja škola Buzet

Tel. 662-764

Turistička zajednica Grada Buzeta

Tel. Fax. 662-343

Radno vrijeme: pon. - pet.: 8,00 - 15,00
(Nakon Uskrsa i subotom 9,00 - 14,00)
E-mail: tzg-buzeta@pu.t-com.hr
www.istria-buzet.com

Udruženje obrtnika

Tel. 662-436, 694-685

Fax. 662-436

Gsm: 091-753-4782

Radno vrijeme: pon. - pet.: 8,00 - 16,00
E-mail: uo-buzet@pu.t-com.hr www.uobuzet.hr

Ured za katastar

Tel. Fax. 662-807

Radno vrijeme: ponedjeljak - petak 8,30 - 14,30

Veterinarska ambulanta

Tel. 662-801

Radno vrijeme: pon. - pet.: 7,00 - 14,00 i 17,00 - 18,00
subota: 7,00 - 10,00 i 17,00 - 18,00
nedjelja: 8,00 - 10,00

Željeznički kolodvor

Tel. 662-899

Župni ured Buzet

Tel. 662-679, 662-340

Župni ured Lanišće

Tel. 661-018

Župni ured Roč

Tel. 662-462

Župni ured Vrh

Tel. 667-230

II. Istarske brigade 11, 52420 BUZET

Tel. 662-726 • Fax. 662-676

E-mail: grad-buzet@pu.htnet.hr • www.buzet.hr

GRADSKA UPRAVA GRADA BUZETA 662-726

ponedjeljak: 8,00 - 12,00

utorak: 14,00 - 16,00

srijeda: 8,00 - 12,00

petak: 8,00 - 12,00

POREZNA UPRAVA PODRUČNI URED PAZIN - Ispostava Buzet 725-530

svaki dan: 7,30 - 13,00

URED DRŽAVNE UPRAVE U ISTARSKOJ ŽUPANIJI - Služba za gospodarstvo 695-220

ponedjeljak: 7,30 - 14,30

utorak: 12,00 - 14,30

srijeda: 7,30 - 14,30

četvrtak: nije dan za stranke

petak: 7,30 - 14,30

URED DRŽAVNE UPRAVE U ISTARSKOJ ŽUPANIJI - Služba za opću upravu 695-224

ponedjeljak: 7,30 - 14,30

utorak: 12,00 - 14,30

srijeda: 7,30 - 14,30

četvrtak: nije dan za stranke

petak: 7,30 - 14,30

URED DRŽAVNE UPRAVE U ISTARSKOJ ŽUPANIJI - Sanitarni inspektor 695-226

ponedjeljak: 8,00 - 11,00

srijeda: 8,00 - 11,00

četvrtak: 8,00 - 11,00

URED DRŽAVNE UPRAVE U ISTARSKOJ ŽUPANIJI - Služba za društvene djelatnosti 695-227

ponedjeljak: 7,30 - 14,30

utorak: 12,00 - 14,30

srijeda: 7,30 - 14,30

četvrtak: nije dan za stranke

petak: 7,30 - 14,30

URED DRŽAVNE UPRAVE U ISTARSKOJ ŽUPANIJI - Služba za imovinsko pravne poslove 695-222

ponedjeljak: 7,30 - 14,30

utorak: 12,00 - 14,30

srijeda: 7,30 - 14,30

četvrtak: nije dan za stranke

petak: 7,30 - 14,30

UPRAVNI ODJEL ZA PROSTORNO UREĐENJE I GRADNJU

Odsjek za prostorno uređenje i gradnju Buzet 695-229

ponedjeljak: 9,00 - 10,00

utorak: 11,00 - 15,30

HRVATSKI ZAVOD ZA POLJOPRIVREDNO SAVJETODAVNU SLUŽBU 662-726, Int. 104

ponedjeljak: 7,00 - 12,00

srijeda: 7,00 - 12,00

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB PAZIN - Podružnica Buzet 662-523

ponedjeljak: 8,00 - 15,00

utorak: 8,00 - 15,00

četvrtak: 8,00 - 15,00

URED ZA OBRANU 624-551

četvrtak: 9,30 - 11,00

